לציונות–לסוציאליזם–לאחוות עמים

דבר

יום ה', כ"ח באייר תשמ"ח, 12 במאי 1988 / שנה מ"ח מס' 13646 / המחיר 1.30 ש"ח כולל מע"מ

שביתה ב"דבר" — העתון לא מופיע היום

עתי"ם

עתון "דבר" לא יופיע לאחר שוועדי העובדים של שלושת מיגזרי העתון הודיעו על שביתת אזהרה ומחאה שתימשך עד היום בצהריים. השביתה פרצה אמש בשעה 8 בערב בעקבות הודעתו של יו"ר מועצת המנהלים של דבר צבי אלדרוטי, כי לא יכבד את הסכמי הפרישה התקפים הנמצאים ברשות הוועדים בטענה שהם היו טובים לשעתם אך לא למצב הנוכחי.

הוועדים טוענים כי העובדים לא שילמו את מחיר הניהול הכושל של ההנהלות, ואם ההנהלה מבקשת ליישם תוכנית הבראה, עליה לעשות זאת במשותף עם העובדים ולהבטיח קודם כל את זכויותיהם.

מכונית תופת פוצצה ליד שגרירות ישראל בקפריסין — אש"ף בניקוסיה: פשע מכוער

ערנות השומר בשגרירות שסיכל חניית המכונית לפני הכניסה מנעה אסון כבד ● 2 קפריסאים נהרגו ו־19 נפצעו ● אבו־נידאל נטל האחריות למעשה ● פגז נורה לשגרירות ארה"ב בצנעא ● אש"ף אומר עוד בהודעתו: נקום רצח אבו־ג'יהאד בהתקוממות לגיטימית בשטחים

גופת גבר קפריסאי, שנהרג בהתפוצץ מכונית־תופת שיועדה לשגרירות ישראל בניקוסיה, מוטלת ליד שברי הרכב העולה באש (צילום: אי.פי.)

אורי הורוביץ, דליה שחורי, רויטר, סי"ע

מכונית־תופת, שהתכוונו לפוצצה ליד שגרירות ישראל בניקוסיה, בירת קפריסין, התפוצצה אתמול במרחק של כמאת מטרים ממנה, על גשר בטון, ברחוב הומה מאדם במרכז העסקים של העיר. נראה, כי הפגיעה בשגרירות נמנעה בזכות עירנותם של שוטרים שאיבטחו את הבניין.

שלושה בני־אדם נהרגו, בכללם נהג מכונית־התופת ואשה מקומית, שנהגה במכונית אחרי מכונית־התופת. 19 נפצעו, תשעה מהם קשה.

אש"ף מגנה

משרד אש"ף בניקוסיה פרסם (סוף בעמוד 4)

ג'ואן באאז בישראל: באתי לשמוע אנשים משני צידי המיתרס

הביעה רצונה להיפגש עם מובארק עוואד "בשל העניין שאני מגלה בו ובחקר אי־האלימות"

עומר ניר

הזמרת ג'ואן באאז הגיעה אמש ארצה, לשתי הופעות, במוצאי־שבת בקיסריה וביום ראשון, בתל־אביב. אלה הופעותיה הראשונות במסגרת מסע־הופעות באירופה, שיימשך שלושה חודשים.

"באתי לישראל כדי לשמוע אנשים משני צידי המתרס, להאזין ולגבש עמדה," אמרה הזמרת בנמל־התעופה בן־גוריון. בתשובה לשאלה, הביעה את רצונה לבקר את מובארך עוואד בכלאו. "כשלושים השנה בהם אני מעורבת, פוליטית, אני פועלת למען האי־אלימות," אמרה באאז.

"ודאי שאני מודאגת לגבי מצבו של מובארך עוואד. לא משום שהוא אזרח אמריקני כמוני, אלא משום שיש לו זכות לחיות היכן שירצה וכמובן, משום העניין שאני מגלה בו עצמו וכמכון לחקר אי־האלימות. אני מקווה לפגוש אנשים נוספים בגדה המערבית, אם כי טרם נקבע דבר, באופן רשמי."

בתשובה לשאלת כתב "על־המשמר", אמרה באאז כי ייתכן שתפרסם הצהרה עם תום ביקורה בישראל. היום בצהריים, תהיה נוכחת בקבלת־פנים מטעם "שלום עכשיו", בירושלים.

ג'ואן באאז אמש בישראל (צילום: פרטוש)

ברה"מ דנה עם ישראל בשחרור המרגל פרופסור קלינגברג

המדען בעל השם העולמי נכלא ל־18 שנים במשפט שנערך בדלתיים סגורות ● הסובייטים מבקשים להסדיר עניין השחרור לפני חידוש היחסים

זהבה מוזס

העיתון המערב גרמני "די־וולט" מסר אתמול כי ישראל וברה"מ נושאות ונותנות בחשאי על שחרורו של מרגל רם דרג הכלוא בישראל. נאמר כי המדובר בפרופ' קלינג־ברג, מדען בעל שם עולמי בתחום האפידמיולוגיה, שנשפט בדלתיים סגורות על ריגול למען ברה"מ ונידון ל־18 שנות מאסר.

(סוף בעמוד 4)

פרופ' הנס קלינגברג

נסי עוואד: נתבע לדין החובע מאוהיו ● עמוד 2

אדם קלר נדון ל־3 חודשי מאסר ● עמוד 2

סערה בעקבות דברי ח"כ איתן בכנסת ● עמוד 4

כל בתי החולים מושבתים היום – הממשלה תדון במצב הבריאות ביום א' ● עמודים 19, 2

פיצויים מוגדלים למפוטרי "אליאנס" ● עמוד 19

אוחנה הניף גביע אירופה ● מדור הספורט

סיכוי לפתרון ב"אליאנס"

ממש ברגע האחרון לפני מימוש העברתה של "אליאנס" לידי כונס הנכסים, מסתמן פתרון שימנע את הדבר באמצעות הסכם הבראה. הסכם ההבראה עומד על הפרק מזה מספר חודשים, אך נראה שהיה צורך בהבאת המפעל למצב של כמעט סגירה, כדי שכל הצדדים יקבלו אותו.

קשה לקבל את עצם העובדה ש"אליאנס" הגיע למצב הנוכחי. בניגוד למפעלים אחרים, אין ל"אליאנס" בעיית ביקוש למוצריה בארץ ובעולם. היא מייצרת מוצר חיוני ומצליח גם בשוקי היצוא. צריך היה לצפות גם, שראשי ההסתדרות יעשו כל שביכולתם למנוע את המשבר, אחרי מספר נפילות מכאיבות במפעלי חברת העובדים. נסיון השנים האחרונות זרוע פצעים קשים של סגירת מפעלים וזריקת מאות ואלפים של עובדים לרחוב, וקשה לעכל סגירה של מפעל המייצר מוצר מבוקש. על כן יש לעשות מאמץ מיוחד כדי להשלים את הסיכוי שנפתח עכשיו להסכם ההבראה.

קיימות גירסות שונות ביחס לשורשי המשבר ב"אליאנס". גורמים המקורבים להנהלת המפעל נוהגים להאשים את העובדים בחוסר גמישות בשלבים מוקדמים של המשבר. ברור שהסכם הבראה חייב לפגוע בעובדים, אך קשה להאשים עובדים המרוויחים שכר הקרוב לשכר המינימום בחוסר גמישות. כושר התימרון שלהם מוגבל וחרב הפיטורין אינה מקילה עליהם. התעקשות הפועלים מובנת עוד יותר על רקע השכר הגבוה של המנהלים, שזכה להעלאות תוך כדי תקופת המשבר. דומה שמחלת שכר המנהלים, שהגיע לשיאים של סיאוב בשורת מפעלים ציבוריים, אינה פוסחת על מפעלי חברת העובדים. חברת העובדים תוכיח ראייה רחוקת־טווח אם תצליח, במסגרת הסכם ההבראה, ליצור תקדים חשוב – ירידה בשכר המנהלים, והעמדתו על בסיס סביר.

תקופת כהונתו של ניסים כשר־האוצר היא תקופה מכרעת בניסיון לשבור ולפרק את המשק הציבורי. ההסתדרות והפועלים צריכים עתה להגיע להסכם לא רק כדי לפתור את בעיית "אליאנס", אלא כדי לעמוד יחד כנגד האוייב המשותף לשניהם – מדיניותו של ניסים, ושל הליכוד הנותן לו גיבוי פוליטי ורעיוני.

נעצרו 4 עתונאים במזרח י־ם — חשודים בחיבור כרוז; כוננות ל"יום שישי הגדול"

איזור הר־הבית נסגר ל־5 ימים ללא מוסלמים ● תאריך "רגיש" נוסף – 21 שנה לאיחוד ירושלים ● בעזה ממשיך המימשל להחליף תעודות הזהות ● חוסיין: ההתקוממות לא תשחרר השטחים אבל תחיש התהליך ● 5000 עצורים – 1700 במעצר מינהלי

מנחם ענברי, בצלאל עמיקם, עזרא אבידן, עתי"ם

בירושלים נעצרו אתמול 8 תושבים ערביים, 4 מהם עתונאים במעצר מינהלי בחשד שחיברו כרוז. (סוף בעמוד 4)

נסגרו חנויות שצייתו לכרוזים

עתי"ם

צה"ל סגר אתמול בבוקר חנויות בגדה שנפתחו בשעות המצויינות בכרוזים. צעד זה ננקט בעקבות שביתת המסחר שהתקיימה ביום ב' וג'. גם היום יסגור צה"ל חנויות שייפתחו בשעות הבוקר, זאת על פי המדיניות לא לאפשר פתיחת החנויות בהתאם לשעות המצויינות בכרוזים, אלא רק בשעות אחר הצהריים או במשך כל שעות היום.

מכון העתונות הבי"ל מודאג מההגבלות בישראל

רויטר, עתי"ם

איסטנבול. — מכון העתונות הבינלאומי גינה ביום רביעי את הריגתם של עתונאים בקולומביה ואת חטיפתם או כליאתם של כתבים בלבנון, דרום אפריקה, טורקיה ואירן. האסיפה ה־37 של המכון, המתכנסת באיסטנבול, גם הביעה דאגה נוכח ההגבלות הישראליות על חופש הביטוי של כלי התקשורת בשטחים הכבושים. אתמול בשבוע ההחלטות שאושרו, קראו לחברי המכון בישראל "להגביר את מאמציהם כדי לעזור לעמיתיהם הפלשתינאים".

עצרת אירגוני המחאה ב־4 ביוני

שלמה סלוצקי

יותר מעשרים קבוצות מחאה נגד הכיבוש ולמען דיאלוג ישראלי־פלשתיני, קיימו אמש ישיבה אירגונית בה החליטו סופית לערוך מיצעד ועצרת משותפת לכל הגופים ברביעי ליוני, לציון 21 שנים לתחילת הכיבוש.

בין הקבוצות היוזמות את העצרת, נימצאות התנועות "די לכיבוש", "השנה ה־21", "נשים בשחור", "יש גבול", "גשר לשלום", "המורה אל השלום", "רעות" ועוד.

עדיין לא נתקבלה תשובה מתנועת "שלום עכשיו" לגבי השתתפותה באירוע.

על המשמר

בשטח/יום הסטודנט בת"א

רוקדים, מלכלכים, פרייערים

ביום הסטודנט למדתי באוניברסיטה 3 דברים:

1. סטודנטים גם רוקדים.

בצורה שמפריכה סופית כל תיאוריה קיימת על קשר בין גיל הקהל

סי היימן, "יורים ובוכים" בקמפוס התל־אביבי

והשכלתו, לבין מידת נכונותו לקפץ בהופעות — עובדה — כששי היימן היתה על הבמה זה קרה. תאמינו או לא גם מ.א.ניקים ודוקטורנטים פיזזו שם.

2. גם סטודנטים מלכלכים.

אחרת, איך ניתן להסביר את מאות פחיות הספרייט — קולה — קינלי המעוכות ואלפי בדלי הסיגריות שעל הרשאז השכלה "שמשכלה", תואר בהתנהגות אירגונית או תואר בתורת המנגל, הכל נשאר במשפחה. עם ישראל לא יושב בשום מקום בלי להשאיר הוכחות בשטח.

3. סטודנטים פרייערים לא מתים.

בעצם, אולי קצת מוגזם לקרוא להם פרייערים, כי שניים מהם בכל זאת זכו בכרטיס טיסה לאירופה... אבל ששת האחרים! לבי לבי לששת האחרים: בזה אחר זה (וגם בזו אחר זו) כוסח שיער ראשם קבל עם ופקולטה, בתחרות תספורות מזעזעת שאירגנו — מי אם לא — שני המנחים הסאדו־מצחיקיסטים אברי גלעד וארז טל.

ושוב, מסתבר שהמרחק בין מה שמוכנים לעשות אנשי הבינגו מול מאיר רמז לבין מה שמוכנים לעשות אנשי הרוח מול אברי וארז אינו עולה על סנטימטר וחצי. בנוסף לכך היה כמובן שמח וחם.

הבמה רעדה תחת רגליהם של מאיר בנאי וסי היימן ודני ליטאני ואסתר שמיר (ועוד רבים וטובים אחרים...), וכולם שיחקו אותה במשקפי שמש פנקיסטיים וכולן דפקו הופעה, והרשא המסכן שבין גילמן לספריה התנחם בעובדה שתהיה לו שנה שלמה להתאושש ולגדול מחדש.

ורד לוי

אזמל/פרס

פול־גז־ניוטרל

כך יצא פרס לבודפשט. תתרן בלתי נלאה החותר בכל כוחו אל השלום המיוחל. חותר, אבל סירתו רתוקה בשרשראות כבדות למוח האיתן של שמיר. המשוטים מכים בעוז במים, מכים גלים ומעלים קצף. תזוזה אין, ולא תהיה, לא מעבר לטווח קצה השרשרת המנמתחת ובולמת. אם שולץ ניסה למשוך בסירה ולנתקה ממקומה — ולא הצליח — או כיצד יוכל פרס להפליג למים הפתוחים בעזרת ארס־לא־זוכר־את־שמו, ראש ממשלת הונגריה, קרוי גרוס? מה זה חשוב איזה הצעות מפתות יציעו לפרס ההונגרים, עם או בלי גיבוי של הרוסים, כשכאן, בממשלת האחדות, לשום הצעת שלום אין שמץ של סיכוי?

מסע עצוב. בבודפשט פרס כבול לשמיר. משם הפליג למגרשו הביתי, האינטרנציונל הסוציאליסטי בספרד. הוא יודע היטב שהפעם לא יאירו לו פנים, שהוא יצטרך לפרוע את חשבון הריכוי האלים והאכזרי של רבין בשטחים: חמישה חודשים של דם, תימרות גז ואלות מפצפצות עצמות.

ביוני יבוא שוב שולץ, עייף, מותש, יודע שהבחירות אצלנו מתקרבות, יבוא לפגוש את פרס. גם הוא עייף ומותש ויודע שהבחירות אצלנו מתקרבות. שכבר אין סיכוי לפריצת דרך לשלום לפניהן, שהסקרים לא אי־איי־אי, שלא רק הליכוד אלא גם הניצים ב"עבודה" מחכים לו בפינה, שממשלת הליכוד היא מילכוד. הוא יודע שפיספס אבל ימשיך, בלית ברירה, לנסוע בפול־גז־ניוטרל. הוא יודע שהוא רץ במקום, שאין שלום בלי אש"ף ושאסור לו אפילו להגיד את זה, חוץ מאשר, אולי, לסוניה, בארבע עיניים, ובלחש.

עודד ליפשיץ

מסך אחרון/רוברט היינליין

מסר, בידור ודמיון

"אלוהים, מה שכמה סופרים מוכנים לעשות בשביל הכסף!", כתב רוברט א. היינליין, שנפטר שלשום בקליפורניה בגיל 80, בספרו מספר החיה. בדבריו אלה התייחס, לא פחות ולא יותר, לספרו שלו הידוע יותר, גר בארץ נוכרייה. אבל ספק אם היו לו שותפים רבים לדעתו השלילית על הספר, הנחשב כאחד מתמרורי הדרכים הבולטים ביותר בתולדות המדע הבדיוני. היינליין הציע בו השקפת עולם חדשנית ומעוררת מחלוקות לדור הצעיר המחפש את דרכו, שכינה את עצמו "ילדי הפרחים".

היו שראו את הגר כתפנית של מאה ושמונים מעלות בחשיבתו של היינליין, שנראה עד או כאבי אבות השמרנות וכמליטריסט קיצוני, שלא לומר דברים גרועים יותר. אולם מזווית ראות רחבה יותר, היה זה המשך ישיר לדרך שבחר לעצמו עוד בראשית "תור הזהב" של המד"ב, בתחילת שנות הארבעים: הוא פשוט 'ניפץ'. כל מוסכמה שנתקל בה, רק כדי לראות מה מסתתר מאחוריה.

רבים היו סופרי המד"ב שביקשו להעביר את המסר שלהם — פוליטי, חברתי, מדעי — לקהל הקוראים. לרוב עשו זאת על חשבון העלילה והדמויות. רבים אחרים כתבו עלילות, מרתקות יותר ומרתקות פחות, שלא היה בהן כל מסר מלבד הרצון (הראוי לשבח כשלעצמו) לבדר את הקוראים. מעטים מאוד השכילו לשלב את שני המרכיבים הללו, המסר והבידור. היינליין היה ראש וראשון להם.

ספריו האחרונים יראו אור בעברית במרוצת החודשים הבאים. קראו אותם — לא יהיו עוד כמותם.

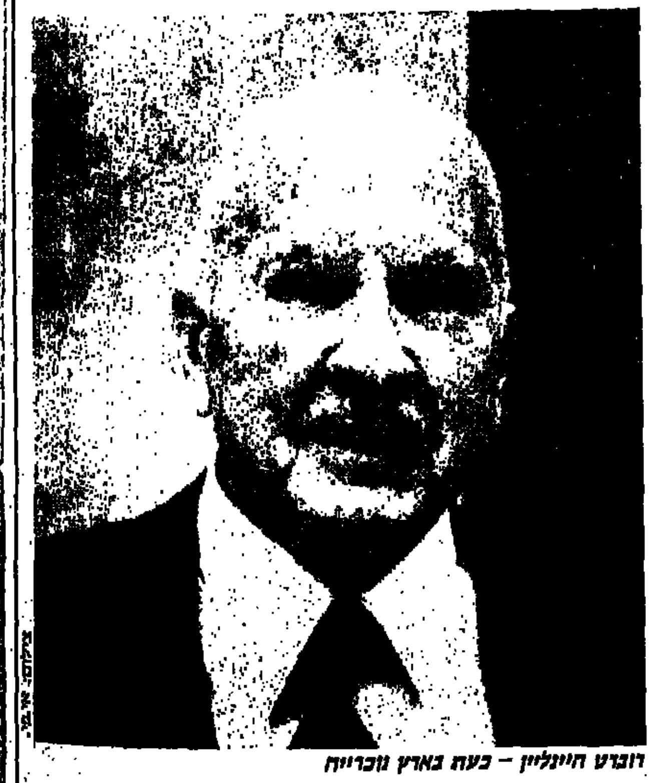

רוברט היינליין – בעת בארץ נוכרייה

ד"ר עמנואל לוטם

מרגליות/ררר...גש

אילן פיש, כתב "ספורט הארץ", דיווח אתמול לקוראיו, בעקבות הדרבי הבלתי נשכח, "מה הם אומרים". לסיום, אמר הוא את דברו:

"בסוף, אחרי שנמוגו קריאות הגיל של האוהדים באדום, היא עמדה במרומי היציע לבדה — בלונדית נאה, משקיפה מגבוה על הנעשה למטה וממתינה לגיבור הפרטי שלה. ללינטון טאונס. לא היתה צריכה לומר דבר. החיוך שלה וידה המנפנפת לשלום אמרו את הכל. בחוץ הם הלכו חבוקים, מקורים לרגעי אושר רומים ביום חמישי בערב".

אח"מ/שמיר

גיבור נוסח "לייף"

"איש הברזל של ישראל" — כך הכתיר אותו הירחון האמריקני "לייף" בגליון חגיגי ומיוחד, הגליון ה־2000 שלו. "ספינקס, שועל ערמומי; זאב בודד," ממשיך הירחון ומפרט, כמו רשימה זואולוגית, את התכונות המיוחסות לראש־ממשלתנו, יצחק שמיר. "מתחת לחזות הג'נטלמנית שלו," מצוטט דיפלומט אמריקני, "טבוע אופי חשדני ביותר."

שמיר – מניף כפות ושואג

שמיר מתואר בכתבה כמי שלא מצליח עדיין להשתחרר מהרגלים של מחתרת, שמירת סודיות, קלפים קרוב לחזה. הוא לקחו דו"חות מודיעין הביתה, אינו מראה אפילו לעוזריו הקרובים וקורא אותם במיטה, בלילה — נכנס "לייף" לחדר השינה של משפחת שמיר.

סדר היום שלו, לפי הירחון, מתוכנן היטב. הוא מתעורר בחמש בבוקר לארוחה של ביצים, סלט, לחם וגבינה וכוס מיץ־לימון טבעי. למשרדו הוא מגיע בשעה שבע ושלושים, לא לפני שהספיק לעיין בחמישה עיתוני־בוקר. בשתיים בצהריים הוא שב הביתה לאכול עם שולמית, רעייתו, חוטף תנומה קלה וחוזר אחר־כך למשרדו, עד שמונה בערב. מדי שבת הוא מקפיד לבלות עם בני־משפחתו. "לנו אין מטבח פוליטי כמו לבן־גוריון, גולדה ואשכול," אומרת הגברת שמיר. "המטבח נועד לשנינו בלבד, כדי לאכול בו."

הוא מתואר כאדם יבש, שמפתיע לעתים בגילוי חוש־הומור. יואל מרקוס מ"הארץ" מגדיר אותו בכתבה כמין "צ'ונסי גרדינר" כזה, גיבור הספר "להיות שם" של יז'י קושינסקי. "הוא ממלמל כמה משפטים וכמה אנשים סבורים שאמר דבר חדש," אומר מרקוס על שמיר. עיתונאי אחר, נחום ברנע, שמוגדר בכתבה כ"עורך שבועון לאינטלקטואלים בתל־אביב", אומר על שמיר כי בכל שנותיו כראש־ממשלה, לא החליט ולו החלטה חשובה אחת.

ביבי נתניהו מוצא דימוי זואולוגי נוסף. לגביו, הוא אריה "אריה זקן שראה הרבה בחייו — חכם ומגן על גוריו. לרוב, הוא שקט בפינתו, אבל הוא רואה הכל וקולט הכל וכשמישהו מסכן את גוריו, הוא מניף את כפתו ושואג."

ועוד אומרים עליו שהוא נמוך.

עומר ניר

ציורמצב

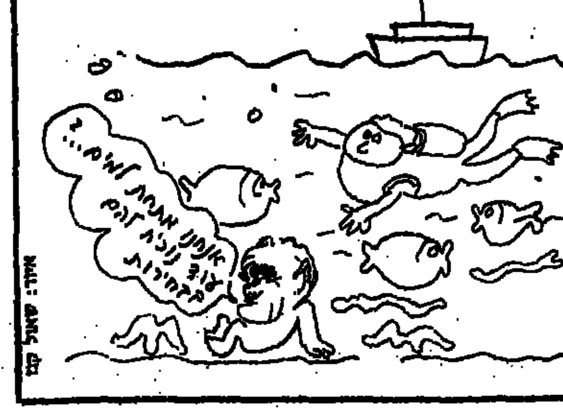

עורך "עמוד־אחורי": אפי לנדאו

האוצר וההסתדרות פותחים במגעים לסיום המשבר במערכת הבריאות

על כך הוחלט אמש בפגישת קיסר־נסים ● הברפלד ובועז ינסו להגיע היום להסכמה בדבר ההסכם לקיצור התורים לניתוחים ● הנושא יועלה לדיון בישיבת הממשלה ביום א'

יו"ר הפרלמנט הנורווגי, ג'ו בנקוב, ביקר אתמול ביישוב המשותף יהודי־ערבי נווה שלום (צילום אי.פי.)

כתבנו הכלכלי בירושלים

שר־האוצר משה נסים ומזכיר ההסתדרות ישראל קיסר החליטו אמש, בפגישתם בלשכת השר בירושלים, לעשות הכל כדי לסיים את המשבר במערכת הבריאות.

החל מהבוקר ייפגשו הממונה על אגף התקציבים באוצר, דוד בועז, ויו"ר האגף לאיגוד מקצועי בהסתדרות, חיים הברפלד, וינסו להגיע לכלל הסכמה שתביא לסיום המשבר.

במהלך הפגישה אתמול הסכימו ביניהם נסים וקיסר שחייבים לשים קץ לסבל החולים ולאנדרלמוסיה במערכת הבריאות. שר־האוצר אמר, כי הוא דבק בהצעת האוצר לגיבוש הסכם לקיצור התורים לניתוחים בבתי־החולים. המדובר בהצעה למבצע מיוחד שיימשך שנה אחת ושיביא גם להכנסה נוספת לצוותים הרפואיים שיעברו בעת קיום אלפי הניתוחים.

ראשי האוצר וההסתדרות מקווים שניתן יהיה להגיע להסכמה שתביא הן להסכם נוח לאנשי הצוותים הרפואיים ועובדי בתי־החולים והן לכך שהדבר לא יעלה ממון רב לתקציב המדינה.

נודע, כי ביום ראשון תייחד הממשלה חלק גדול מישיבתה למשבר הבריאות. בכך נענה למעשה ראש הממשלה יצחק שמיר לבקשתה של שרת־הבריאות, שושנה ארבלי־אלמוזלינו.

חילופי גבר: מלץ — שופט עליון בן פורת — מבקר המדינה

בצלאל עמיקם

כצפוי נבחר אתמול מבקר המדינה יעקב מלץ לכהונת שופט בית המשפט העליון פה־אחד, ללא התנגדות. כל תשעת חברי הוועדה למינוי שופטים הצביעו בעד מועמדותו ומייד לאחר השבעתו יהיה יעקב מלץ השופט ה־11 בבית המשפט העליון. מלץ יתפוס את מקומה של מרים בן־פורת שפרשה לגימלאות, אשר תקבל, קרוב לוודאי את תפקיד מבקר המדינה.

מוח גאוני בגוף משותק

יצחק שור

פרסי קרן וולף יוענקו היום לתריסר מדענים, בטקס ממלכתי שיתקיים במשכן־הכנסת, בהשתתפות נשיא המדינה חיים הרצוג, ראש הממשלה יצחק שמיר, יו"ר הכנסת שלמה הלל ושר החינוך והתרבות יצחק נבון.

הפרסים, בגובה 100 אלף דולר

פרופסור סטיפן ו. הוקינג מבריטניה חתן פרס קרן וולף בפיסיקה

לכל תחום, מוענקים לזוכים בשישה תחומים: חקלאות, רפואה, מתמטיקה, פיסיקה, כימיה ואדריכלות.

פרופ' הוקינג

אחד מחתני הפרס הינו פרופסור סטיפן ו. הוקינג מבריטניה, שהגיע אתמול לישראל. הוא הוכיח, שאם היקום נוצר ב"מפץ גדול", הרי שברגע ייחודי זה אין תוקף לחוקי הפיסיקה הידועים לנו. חוגים דתיים ביקשו לפסול אותו לקבלת הפרס בנימוק, שתהיות המדעית שלו סותרת את סיפור הבריאה, כפי שהוא מובא בספר בראשית. פרופסור הוקינג סובל ממחלה קשה, ששיתקה את כל גופו, ורק שכלו עירני ופעיל ומקדיש עצמו לחקר הפיסיקה.

מזג אוויר

רמת־הגולן 14־29, צפת 14־26, טבריה 14־33, עפולה 13־29, שומרון 15־28, ת"א 15־25, לוד 12־27, יריחו 16־35, עזה 17־28, באר שבע 14־32, אילת 21־38 מעלות.

התחזית: ימשיך להיות נאה.

מתפלל ערבי הותקף על רקע לאומי

זהבה מוזס

עבדאללה עאוני, בן 35 מחאן יונס, הותקף אתמול אחר הצהריים על ידי אלמונים כשעה שהתפלל בצד הכביש בצומת גהה. הוא הובא לבית החולים בילינסון לקבלת טיפול רפואי. המשטרה פתחה בחקירה. אתמול אחה"צ התפלל עבדאללה עואני בצד הכביש כאשר לפתע הגיעו חמישה אלמונים, שתקפו אותו במכות ובמקלות ולאחר שפצעוהו נמלטו מהמקום.

מציע לשפר שכר עובדי תעשייה בגליל

שלמה גלזר

ראש מועצת כפר תבור, מיכה גולדמן, מציע לממשלת ישראל לתת למפעלי תעשייה בגליל פטור ממס־ההכנסה ל־10 שנים, בתנאי ש־25% מסכום זה יופנה לשיפור שכר העובדים. הטבה זאת, מאמין גולדמן תהווה מקור משיכה הן ליזמים והן לעובדים לבוא לגליל ובדרך זאת ייעצר מאזן ההגירה השלילי המתמשך. הוא הוסיף כי מבצע פיתוח הגליל עליו הוכרז עוד ב־75, תרם בזמנו רבות להעלאת רמת־החיים ורווחת כל תושבי האיזור. ואולם כיום יש לתת לו תנופה מחודשת לאחר 10 שנים, בו הסיט שלטון הליכוד את הדגש לשטחים.

גרנות הוזמן ע"י קרקסי לביקור באיטליה

דפנה ורדי (מדריד)

מזכ"ל המפלגה הסוציאליסטית האיטלקית ומי שהיה רה"מ, בטינו קרקסי, סיכם עם המזכיר הבינ"ל של מפ"ם, אריה יפה, על הזמנתו של מזכיר מפ"ם, אלעזר גרנות, לביקור באיטליה. המועד המדוייק לביקור ייקבע בימים הקרובים.

ההזמנה התקבלה במהלך האינטרנציונאל הסוציאליסטי המתקיים במדריד. אריה יפה ציין כי הוא מקווה שיתאפשר לקיים את הביקור לפני ועידת הפיסגה בין רייגן לגורבאצ'וב, שתתקיים במוסקווה בתחילת החודש הבא.

ננסי עוואד: נתבע התובע לשעבר מאוהיו שהפיץ עלילת הסמים

בצלאל עמיקם

רעייתו של מובארק עוואד נסי, ופרקליטו ג'ונתן נותב ממזרח ירושלים, עומדים לתבוע את התובע לשעבר ממדינת אוהיו, שמסר לשגרירות ישראל בוושינגטון פרטים על עיסוק בסמים כביכול של עוואד, המועמד לגירוש מישראל. כששמעה אשתו האמריקנית של מובארק עוואד את הסיפור, שהגיע ממקורות שגרירות ישראל בוושינגטון, היא הוכתה בהלם. היא פנתה ברחיפות לעתונאים בעיר דייטון שבמדינת אוהיו, וביקשה מהם לברר אם יש שמץ אמת בספור. לפי מה שרווח ב"על ישראל" ולאחר מכן במספר עתונים, נחשד עוואד במכירת סמים לתושבים באוהיו, בשעה ששמש מנהל אדמיניסטרטיבי במוסד לנוער עבריין. האשה מסרה כי העתונאים דיווחו לה כי זוהי עלילה המוצצה מן האצבע ושום תביעה לא הוגשה נגד מובארק עוואד בעבודתו במוסד.

עוה"ד ג'ונתן כותב אמר לכתבנו כי הוא סבור שמסע ההכפשה נגד מרשו נועד לצרכי פנים כדי להרוס את תדמיתו של מובארק עוואד בעיני הציבור בארץ. בחו"ל, אמר, מכירים את אישיותו ואת מעשיו. הוא הבטיח כי לאחר גירוש תוגש תביעה לבימ"ש אמריקאי נגד מפיצי הדיבה.

נדון ל־90 ימי מאסר על ציור סיסמאות נגד הכיבוש בבסיס צבאי

עזרא אבירן

ארם קלר, בן 33 מחולון, אשר שירת במילואים נידון אתמול בבית הדין הצבאי באזור הדרום ל־9 חודשי מאסר, שלושה מהם בפועל, לתשלום קנס של 200 ש"ח ולהורדה בדרגה מרב"ט לטוראי. בית־הדין הצבאי, בראשותו של סא"ל אהרון שליין, הרשיע את קלר על פי הודאתו בשתי עבירות מרי ותעמולה, הפוגעת במשמעת הצבא. קלר הורשע בכך שבהיותו בשירות מילואים, עסק במשך שני לילות בכתיבת סיסמאות על 117 כלי־רכב. נגד הכיבוש בהם נאמר: "חיילי צה"ל, תסרבו להיות כובשים, סרבו לשרת בשטחים המוחזקים". כן הדביק מדבקות "די לכיבוש" וכרוזים של המפלגה "המתקדמת" לשלום שהוא חבר בה. בין התביעה לסניגוריה נעשתה עסקת טיעון לפיה יודה הנאשם בעבירות והצדדים יבקשו מבית־המשפט עונש מאסר של מספר חודשים בלבד. הסניגור עוה"ד יוסף ברד אמר כי הנאשם עשה את מעשיו מתוך סערת רוחות ודחף שלא היה מסוגל לשלוט בו, כאשר למד לדעת, בהיותו בשירות מילואים, כי גורשו שמונה פלשתינאים תושבי השטחים ו־12 אחרים נעצרו לאותה מטרה. בגזר הדין קבעו השופטים כי העונש שנגזר על הנאשם בא להבהיר לכלל חיילי צה"ל שזה אינו מעשה של מה בכך.

"על המשמר" עתון יומי
המו"ל: עתון וספר בע"מ, עיתון מפלגת הפועלים המאוחדת
עורך ראשי: מארק גפן
עורך משנה: ישראל זמיר (בחופשה)
מרכז המערכת: רוביק רוזנטל
המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל־אביב טל. 378833 חשבון בבנק הדואר 4—45360—3
המען למכתבים: שירות שק־דואר נעול ת"א 61999
"AL-HAMISHMAR"
(The Daily Guardian) 2, Choma Umigdal St. Tel-Aviv 67771 Phone: 378833 Telex: 341652
סניפים: ירושלים 94622 רח' בן־יהודה 2, בניין סנסור תרדים 102-121. טל' 233161-3. המען למכתבים: ת"ד 1216 ירושלים 91008. חיפה: 33134 רח' פבזנר 17, טל' 673673. המען למכתבים: ת"ד 4007 חיפה 31040.

צלצול מהיר — אלישבע איילון

פרוסק דב (בולק) לשעבר שחקן הפועל, יו"ר ועדת הכדורסל

אם היה צדק במשחקים...

הדרבי בין מכבי להפועל יתקיים הערב. האם תיארת לעצמך ששגעון הדרבי יגיע לממדים כאלה?

הדרבי הראשון בין מכבי והפועל התקיים על מגרשה של מכבי בשנת 1939. כבר אז צפו בו 600 איש. לא חלמתי שנגיע למצב שבו יוחכו אלפים מחוץ לאולם הספורט ביד־אליהו, כשעשרת אלפים איש צופים במשחק באולם. התוכנית האוריגינלית של אולם הספורט דיברה על חמשת אלפים מקומות ישיבה. אני לחמתי בזמנו, על הגדלת המתכונת כי צפיתי שברבות הימים תהיה הצדקה לאולם בעל עשרת אלפים מקומות ישיבה.

האם אתה מוצא היום גם אלימות בכדורסל?

לצערי כן. לא קראתי באף עיתון איזו שהיא תגובה על הצעקות והקללות במשחקים. היום אין משחק בלי אימרת השפר "השופט בן זונה", שאנו רגילים אליה במשחקי כדורגל. הקהל שמגיע למשחקי כדורסל מורכב במחציתו מנשים וילדים. אם האלימות תלך ותגבר ותעבור גם לרמה הפיסית, כמות הקהל תקטן.

מי ינצח מחר?

לדרבי אין חוקים. לפי סטטיסטיקה אמריקנית, לקבוצה הביתית יש יתרון של 6 נקודות לטובתה. אם היה צדק במשחקים, אז מכבי היתה מסתפקת ברווח של רבע מיליון דולר, ההכנסות מהמשחק, והיתה משאירה את הרשתות להפועל. מכאן, את מבינה שאני מאחל ניצחון להפועל.

אתה מהמר על התוצאה?

כן. אני מוכן להמר, אבל אומר לך את ההימור שלי רבע שעה אחרי סוף המשחק.

מחנה שאקי תובע לסלק את בן מאיר מהמפד"ל

שלמה סלוצקי

דבריו של ד"ר יהודה בן מאיר, חבר לישכה במפד"ל ומועמד למקום השביעי לרשימת הכנסת, נגד ההנהגה החדשה של תנועתו, הביאו בימים האחרונים לדרישה הולכת וגוברת לסילוקו מהתנועה. יהודה בן מאיר התבטא נגד הקיצוניות של חבר הכנסת אבנר שאקי, בתחומים שונים.

בראיון ל"על המשמר", אמר שלא היתה יכולה להכתר רשימה קיצונית יותר לכנסת.

הדרישה לסילוקו, באה מהחוגים של חבר הכנסת אבנר שאקי וחנן בן פורת, מתבססת גם על השתתפותו של יהודה בן מאיר בפגישות הנערכות בביתו של הרב עמיטל, והמיועדות להקים את התשתית למפלגה דתית מתונה, אשר תבטא את רעיונותיה של המפד"ל ההסטורית, כדבריו של בן מאיר.

בן מאיר "שבר את הכלים" ומקומו אינו כאן, אומרים במפד"ל.

חברים במפד"ל מגן ליצחק לוי, מזכ"ל המפד"ל, בדרישה להקפיא את חברותו של בן מאיר בכל המוסדות עד שיחליט לאן מועדות פניו. מקורות במפד"ל אמרו לכתבנו, שלבן מאיר זכויות רבות בתוך המפד"ל, ותישמר לו "זכות ההתלבטות" לעוד שבוע שבועיים, עד אשר תוקם המפלגה הדתית המתונה, אם תקום, ואז יידרש להחליט על דרכו הפוליטית.

חליל הביא לפרס הצעות פשרה חדשות בעניין טאבה

דפנה ורדי (מדריד)

מוסטאפה חליל, סגן מזכיר המפלגה הסוציאליסטית במצריים, ואחד האנשים המקורבים ביותר לנשיא מובארק, הביא אתמול למ"מ רה"מ ושר־החוץ שמעון פרס, מסר ובו הצעות קונקרטיות בעניין טאבה. חליל הגיע במיוחד למדריד, כדי להיפגש עם פרס אשר היה שם לרגל ועידת האינטרנציונאל הסוציאליסטי.

מקורות במדריד ציינו כי יש בהצעה חידושים בעניין הדרכים להשגת הסדר אשר יאפשר ריבונות מצרית והסדרי גישה לישראל לשטח. הנוהלים המוצעים לא יפרו את הריבונות המצרית מחד, ומאידך, יעניקו לישראלים את מלוא ההנאה מהשטח, כולל בית המלון "סונסטה" וכפר הנופש ע"ש רפי נלסון. גורמים המקורבים לשר החוץ, ציינו כי מדובר בעיקר בפרטים טכניים שיש להם משמעות בעיקר למומחים המשפטיים העוסקים בפירטי ההסכם. ההצעות המצריות החדשות יועברו לראש־הממשלה.

● ראש הממשלה השמרני של דנמרק, פאול שלוטר, התפטר אתמול לאחר בחירות כלליות ללא הכרעה, אולם הוא עומד להקים ממשלה חדשה ויעמוד בראש קואליציה חזקה של המרכז הימין.

● בית המשפט העליון של רומא דחה ביום ג' את ערעורם של ארבעה פלשתינים, שנידונו למאסר עולם באשמת ארגון החטיפה של אוניית הנוסעים "אקילו לאורו", באוקטובר 1985, שבמהלכה נרצח נוסע יהודי־אמריקני קשיש.

● הסיפורים על האסטרולוגיה בבית־הלבן עוררו בתקשורת העולמית תדהמה וחששות מחד גיסא ולעג וצחוק מאידך גיסא.

ביום השנה
לפטירתו של חברנו
הנס גולדי
נעלה לקברו ונתייחד עם זכרו
ביום ראשון 15.5.88 בשעה 15.00
המשפחה וקיבוץ דן

בשיחת הנציג הסובייטי זוטוב עם פרס במדריד

בריה"מ מציעה נוסחאות חדשות לגישור על הפערים בין עמדות הצדדים במזה"ת

פרס לאינטרנציונל הסוציאליסטי: מצאנו אצל הסובייטים פתיחות – אבל לא־מספקת □ עלינו לפעול מייד לכינוס ועידה בינ"ל – אחרת ישתנו התנאים בשטח □ נציג מפ"ם, אריה יפה, הציע לזוטוב "חציית קווים" של כל הצדדים

פרס בעת נאומו באינטרנציונל הסוציאליסטי (צילום: איי.פי.)

דפנה ורדי (ספרד)

מדריד. — "יש לנו קשרים קבועים עם משרד החוץ הישראלי," אמר אתמול במדריד הנציג הסובייטי לאינטרנציונל הסוציאליסטי, אלכסנדר זוטוב, והוסיף, כי לפני כשנה נפתח צינור־תקשורת קבוע והוא פועל היטב. הוא אמר את הדברים לאחר פגישתו השנייה עם מ"מ ושר החוץ שמעון פרס, שעמד בראש משלחת מפלגת העבודה לאינטרנציונל.

עיקר השיחות בין פרס לזוטוב התרכז בתהליך השלום, וגורמים בפמלייתו של שר החוץ ציינו, שהעמדה שהציג הנציג הסובייטי הפעם היתה גמישה יותר מבעבר בכל אחד מהנושאים שהיו במחלוקת.

העמדות והיגיון המנחה

לא פחות חשובה האפשרות שניתנה בשיחות אלה לכל אחד מהצדדים להשמיע לא רק את הדרישות והעמדות המוגדרות, אלא גם את ההיגיון המנחה העומד מאחוריהן, דבר שאיפשר מו"מ ושיקול באשר לדרכים האפשריות למציאת פתרונות ונוסחות־פשרה.

זוטוב הסביר את הגורמים לכל אחת מהדרישות שהעמידה בריה"מ והתייחס בכובד־ראש להצעות־הנגד. בסיום השיחות הבטיח, שיעביר אותן למוסקווה.

נוסחאות־גישור סובייטיות

זוטוב הציג גם נוסחאות חדשות, האמורות לסייע בגישור על הפערים בין עמדות הצדדים במזרח־התיכון, ובין העמדה הסובייטית לישראלית בשלוש נקודות עיקריות:

● הייצוג הפלשתיני — הציע שמזכיר האו"ם יוציא הזמנות לכל הצדדים, כולל ערבים פלשתינים, והבהיר, שאין הוא שולל וריאציות שונות בנושא זה, כולל האפשרות של משלחת משותפת.

● זכות ההגדרה העצמית של הפלשתינים — זוטוב אמר, כי "פתרון השאלה הטריטוריאלית קודם לפתרון הבעיה הלאומית", והוסיף, כי למרות שבריה"מ תובעת זכות הגדרה עצמית לפלשתינים, יש אפשרות לדון בנושא זה רק בשלב שני, אולי בין הפלשתינים לבין ירדן, כעניין פנים־ערבי. הוא לא דיבר על מדינה פלשתינית וציין, כי הוא מאמין שאש"ף יהיה מוכן להסדר־ביניים.

● משך מליאות הוועידה הבינלאומית ותכיפות כינוסה — בעניין זה הצהיר זוטוב, כי המליאה תכונס רק לפי בקשת הצדדים עצמם. באשר לתכיפות כינוסה של המליאה, גילה גמישות ואמר, כי כוונתו לפעמים ספורות בשנה, אולי פעמיים.

לאחר הפגישה, אמר שר החוץ, שהוא הבהיר לנציג הסובייטי, שאם בריה"מ אכן רוצה לתרום לתהליך השלום, עליה לעשות זאת ללא תנאים מוקדמים.

פתיחות — אבל לא מספיק

בדבריו לפני מועצת האינטרנציונל, ציין פרס, כי מצא אצל הנציגים הסובייטים פתיחות, אבל לא מספיקה.

הוא חזר והדגיש את הדחיפות לפעולה ולכינוס ועידה בינלאומית, שכן, כל מי שמתכוון להשאיר את המצב כמות שהוא, לוקח סיכון, שהתנאים בשטח ישתנו, ולכן עלינו לפעול מייד. אחד הגורמים והתורמים להכרח לפעול בהקדם הוא המעורבות החדשה של סין, שמכרה לערב־הסעודית טילי קרקע־קרקע.

הרגשה חיובית מאוד

ההרגשה בפמלייתו של שר החוץ, לאחר המפגשים עם הנציג הסובייטי, היתה חיובית מאוד. פרס עצמו הרגיש, כי היו אלה שיחות חשובות מאוד, המסייעות לשני הצדדים להבין את הפילוסופיה של כל אחד מהם.

אלכסנדר זוטוב שימש סגן המזכיר הבינלאומי של המפלגה הקומוניסטית, ממונה על נושא המזה"ת. הוא גילה בקיאות רבה בנעשה באיזור, הן בשיחות הרשמיות והן במפגשים לא־פורמליים עם נציגים ישראליים, כולל נציג מפ"ם אריה יפה. למרות שתפקידו הרשמי אינו בדרג בכיר מאוד, ידוע, כי הוא מעביר ישירות לגורבאצ'וב דיווח מלא על מפגשים עם נציגים ישראליים רשמיים, כפי שעשה לאחר המפגש ברומא, ויש להניח כי יעשה כך גם הפעם.

יפה: הבה נחצה הקווים

אריה יפה, המזכיר הבינלאומי של מפ"ם, נפגש עם זוטוב לשיחה ידידותית, שנמשכה שעות אחדות. השיחה התנהלה בשפתו של זוטוב, שכן אריה יפה שולט בשפה הרוסית מזמן שירותו בצבא האדום. הוא הודה לנציג הסובייטי על ברכת מפלגתו לוועידת מפ"ם, ובשיחתם הסתבר לו, שזוטוב עצמו היה בין כותביה, אף כי היא הועברה לאישור בדרגים הגבוהים של מזכירות המפלגה.

יפה הציג לפני זוטוב את הרעיון של "חציית הקווים", לפיו צריכה ארה"ב להכיר בזכות הפלשתינים להגדרה עצמית, בתנאי שהם יכירו בזכות קיומה של מדינת ישראל ויקבלו את החלטות האו"ם 242 ו־338 ויגנו שימוש באלימות. בריה"מ צריכה לחדש את יחסיה הדיפלומטיים עם ישראל ולהיכנס למו"מ עם ממשלת ישראל על דרכים לטיפול בבעיית ההגירה של יהודי בריה"מ וזכות הביטוי הלאומית של היהודים, בתנאי שישראל תקבל את רעיון הוועידה הבינלאומית כמסגרת לדיונים דו־צדדיים ותסכים להשתתפותה של משלחת פלשתינית כשותף שווה בוועידה.

אנשים בעלי רצון טוב

ראש ממשלת ספרד, פיליפה גונזלס, העלה גם הוא את הצורך בפגישה בדרג גבוה בין ישראל לבריה"מ, ואמר, כי תפקידם של אנשים בעלי רצון טוב (כמותו) הוא להעביר את המסר.

מתקפה על "האדישים לשלום"

שלמה סלוצקי

"לדבר שלום", זוהי כותרתו של מיבצע מיוחד שבמסגרתו ייערכו אלף חוגי בית למען הידברות ושלום. היוזמה יצאה מאותן פגישות המתקיימות בימי שני בצוותא של קבוצות המחאה הוותיקות והחדשות הפועלות נגד המשך הכיבוש. כוונת המארגנים היא "לפרוץ את המעגלים הסגורים של השמאל ומחנה השלום ולהגיע לציבורים רחבים ככל שאפשר, תוך מסירת מידע על האפשרויות למו"מ לשלום".

ביום שבת ייערך, בבית הקיבוץ הארצי יום עיון אשר אמור להכין את המנחים לקראת הפגישה עם קהל שאינו מורגל ב"דיבורים על שלום".

תלמה אליגון, מיוזמי המיבצע, מסרה לכתבנו שיום העיון יכלול חלק עיוני, ובו ישאו דברים העיתונאי אהרון ברנע, תת אלוף דני וולף, העיתונאי דני רובינשטיין ופרופ' יוחנן פרס, אשר יביאו בפני המנחים אינפורמציה על הכוונות למו"מ בצד הפלשתיני, אפשרויות ובעיות בטווח בדרך להסכם שלום.

במסגרת האירוע יוקרן סרט וידיאו ובו ראיונות עם אישים ישראלים ופלשתינים הקוראים להידברות. הקלטת יחד עם חוברת הסברה יהוו כלי העבודה של המסבירים. בחלק השני של יום העיון, יעברו המנחים בסדנאות עם מומחים בעבודה בקבוצות.

הופעת "השבוע" בקיבוץ הארצי נדחית ליום חמישי ה־19.5.88

מפ"ם
שוב יוצאת לדרך
לאחר ועידתה העשירית

אל השלום: מפ"ם היא המפלגה הציונית הראשונה הקוראת לדו־שיח עם כל גורם פלשתיני, לרבות אש"ף, שיחדל מטרור ויכיר בישראל. נוסחת שמטוב־יריב, הנוסחה של מפ"ם, הוצעה על־ידינו כבר בשנות השבעים והיום מודים רבים: זוהי הנוסחה היחידה המובילה לשלום.

עם העובדים: עשרות חברים מוועדי עובדים שהצטרפו למפ"ם, לקראת הוועידה, היו שותפים לגיבוש מצע חברתי־כלכלי, המתווה דרך לצמיחה, לתעסוקה, להגנת העובדים והגימלאים ולחברה צודקת יותר.

למען ישראל אחרת: הוועידה העשירית, הציבה אותנו אל קו הזינוק לקראת הבחירות לכנסת ה־12, מאוחדים יותר, חזקים יותר.

אל רבבות חברי מפ"ם בעיר, בקיבוץ ובמגזר הערבי, הצטרפו, לקראת הוועידה, 6725 חברים חדשים, ביניהם חברים צעירים רבים. בוועידה זאת חידשנו את תנופת המאבק למען ישראל אחרת, צודקת יותר, יפה יותר. לכל אלה שלא נכנעו לייאוש ולא איבדו את התקווה אנו קוראים:

תנו יד למאבקה של מפ"ם

לכבוד מפ"ם ת.ד. 1777 ת"א
□ כן. אני מעוניין/ת לקבל את המצע של מפ"ם.
□ להשתתף בחוג בית
□ להיות פעיל במערכת הבחירות
שם.......
כתובת.......
טלפון.......

המשכים

מכונית תופת

(סוף מעמוד ראשון)

אמש הודעה, שבה נאמר, כי הארגון „מגנה בתוקף את הפשע המכוער" של פיצוץ מכונית־התופת. הודעה מכחישה כל מעורבות של אש"ף בפיג'ע, ונאמר בה עוד, בין היתר: „רציחת מנהיגנו אבו ג'יהאד בידי ישראל לא תטה אותנו לנקוט במדיניות מעוותות. ננקום את דמו באמצעות המאבק הלגיטימי של עמנו בשטחים הכבושים ולא על־ידי מעשי רצחני, המעיד על מבצעיו שהם מוג־לב. אנו דוחים את הרמזים שאש"ף או שפלשתינים היו מעורבים במעשה".

פיגוע בצנעא

פיגוע, שגרם נזקים חומריים בלבד, בוצע אתמול נגד שגרירות ארה"ב בצנעא, בירת תימן הצפונית. פגז אר.פי.ג'י. נורה אל הקומה השלישית של השגרירות וגרם נזקים לחלונות ולקיר. איש לא נפגע. ב־3 במאי פירסם שר החוץ האמריקני אזהרה לדיפלומטים ולאנשי העסקים האמריקניים בתה"ל מפני פעולות טירור אפשריות, בעקבות הקרב הימי האמריקני־האיראני במפרץ הפרסי.

מנעו את החנייה

אשר לפיצוץ בניקוסיה נמסר, כי שוטרים שאבטחו את שגרירות ישראל מנעו פעמיים את חניית מכונית־התופת, מרגם „פאז'רו", מתוצרת „מיצובישי", בקרבת מקום. לאחר שהרחיקו אותה בפעם השנייה, נעה המכונית במהירות לעבר מרכז העיר והתפוצצה כעבור דקות אחדות על הגשר. בגשר נפער חור בקוטר מטר, עמוד תאורה נפל ואברי גופה, כנראה גופתו של הנהג, היו מוטלים ליד המכונית המרוסקת. מכוניות רבות שהיו בקרבת מקום נפגעו ושתיים מהן עלו באש. קווי־טלפון רבים נותקו.

נעצר חשוד לבנוני

אמש הודיעה משטרת ניקוסיה על מעצרו של אזרח לבנוני, בן 28, עומר אחמד האווילה, החשוד בתכנון הפיגוע.

אבו ניראל נטל האחריות

אלמוני, שטען כי הוא מדבר בשם ארגון הטרור של אבו־ניראל, הודיע אתמול לרשת הטלוויזיה האמריקנית אן.בי.סי. בוושינגטון, בשיחה טלפונית מן המזרח התיכון, כי ארגונו אחראי למכונית־התופת, וכי היא אכן נועדה לפגוע בשגרירות ישראל.

ישראל משבחת קפריסין

גורמים בירושלים שיבחו את שלטונות קפריסין על שעשו את כל המוטל עליהם כדי למנוע פגיעה בנציגות ישראל.

נעצרו 4 עתונאים

(סוף מעמוד ראשון)

ארבעת העתונאים הם: ריאד ג'ובראן, טלאל אבו־עפיפה, חאג' מוסא ג'יראעת מן העתון „אל־פאג'ר" וחסאן עבד־רבו, כתב הכטאון „אל־עוודה" בבית לחם. השבועון „אל־עוודה" נסגר לא מכבר.

כתבנו מוסר כי במזרח ירושלים מורגשת נוכחות מוגברת של משמר הגבול ושל המשטרה, במסגרת ההיערכות לקראת סוף צום הרמאדן ותפילת „יום שישי הגדול". אתמול חסמו אנשי משמר־הגבול רחובות במזרח ירושלים עפ"י שדירות לכם, והקפידו בבדיקת תעודות הנהגים הערביים. תאריך „רגיש" נוסף הוא 21 שנים לאיחוד הבירה. היערכות המשטרה גדולה במיוחד ומקיפה כ־3000 שוטרים. כזכור אירעו אשתקד התפרעויות עם סיום התפילה הלילית. מפקד משטרת ירושלים החליט לסגור ל־5 ימים את הר־הבית בפני לא־מוסלמים.

החלפת תעודות הזהות

יותר משלושת אלפים מתושבי שכונת רימאל, שכונת העשירים בעיר עזה, באו אתמול לתחנת החלוקה לקבל תעודות זהות חדשות. בסך הכל הונפקו ביומיים האחרונים קרוב לחמשת אלפי תעודות זהות וייתכן כי היום יסיימו עובדי המינהל האזרחי את חלוקת התעודות החדשות לאוכלוסיה שכונה. ראש המינהל האזרחי תא"ל אריה רמות אמר כי המבצע מתנהל כמתוכנן ויש רצון מצד התושבים להחליף את תעודותיהם כפי שנתבקשו. אתמול הסתמנה רגיעה נוספת בערי רצועת עזה, והפועלים יצאו ברובם לעבודה בישראל.

1700 במעצר מינהלי

בשטחים עצורים עתה קרוב ל־5000 תושבים. 1700 מהם במעצר מנהלי. עד כה הוגשו כתבי אישום נגד קרוב ל־2500 תושבים, הנאשמים בהפרות סדר: יותר ממחציתם כבר נשפטו, ועוד למעלה מ־1000 עדיין ממתינים לסיום משפטיהם. כמו כן מגלה הפרקליט הצבאי הראשי, תא"ל אמנון סטרשנוב, בראיון לגיליונו החדש של „במחנה".

חוסיין מלך ירדן אמר אתמול כי ההתקוממות בשטחים המוחזקים לא תביא לשחרורם ויש לעשות מאמצים אחרים — מסר העתון „אלקבס". המלך אמר בראיון לעתון: „אני סבור כי ההתקוממות לא תביא לשחרור שטחים. היא עשויה, עם זאת, להוביל לפתרון בעיות מהר יותר".

לובה קריסטול — אלופת ישראל בשחמט לנשים

אבי אמור

לובה קריסטול מירושלים זכתה אתמול בתואר אלופת ישראל בשחמט לנשים. היה זה לאחר מפנה מפתיע בסיבוב האחרון, כאשר יריבתה העיקרית, אולגה פודרז'נסקיה, הפסידה לערה וקריה מרמת־גן. קריסטול היא אלופת העולם לנשים בשחמט בהתכתבות.

קריסטול צברה נקודות ב־10 משחקים ובפרס של 1,900 שקל בהקדימה את פודרז'נסקיה — 8.5 נקודות, ערה וקריה ומרים וייס מרמת־יוחנן — 5.5 נקודות כל אחת. באליפות השתתפו 11 שחמטאיות.

מת המרגל הבריטי קים פילבי

רויטר, סי"נ, איי.פי.

קים פילבי, איש השירות החשאי הבריטי, שערק לברית המועצות ב־1963 לאחר שריגל למענה במשך יותר מ־30 שנה, מת במוסקווה — הודיעה אמש רשת הטלוויזיה של הבי.בי.סי.

מקורות דיפלומטיים בלונדון מסרו, כי היה בן 76 במותו.

פילבי, דיפלומט בריטי שנהפך לעיתונאי, היה אחד המרגלים הרוסיים היעילים ביותר. בחודש שעבר הפר שנים רבות של שתיקה בעניין עריקתו, בראיון שפורסם ב„סאנדיי טיימס" הלונדוני, ואמר, כי אילו היה יכול להתחיל את חייו מבראשית, היה חוזר על מעשיו שנית.

ברה"מ דנה

(סוף מעמוד ראשון)

לפני שנעצר נהג קלינברג לצאת מידי תקופה לשוויץ, כביכול לשם טיפול רפואי, ומשם היה מדווח לסוכניו במזרח אירופה.

לקראת חידוש היחסים

העיתון כותב כי ברה"מ מבקשת להסדיר את עניין שיחרורו של המרגל לקראת חידוש היחסים בין שתי המדינות, וכי מגעים בנושא התקיימו גם במדריד בין פרס לנציגים סובייטים.

בתיווך עו"ד מפריס

העתון מצטט חוגים דיפלומטיים האומרים, כי המו"מ נערך בתיווכו של עורך־דין מפריס.

פרופסור קלינברג הוא עולה מברה"מ, שעבד בישראל במכון מחקר ביולוגי, ונידון ל־18 שנות מאסר על ריגול מדעי. משפטו התנהל בסודיות, ורשמית נאמר כי הוא נעצר.

ח"כ גאולה כהן סולקה מדיון סוער בכנסת

ח"כ איתן: כבוד חברי הכנסת, למעט אלה המשמשים סוכני אש"ף בבית הזה

למרות החלטת הקואליציה הכשילו חברי המערך את הצעתו של ח"כ מיכאל איתן, לדון בוועדה בהתבטאויותיו של ח"כ מיעארי ● הנימוק: דברי הבלע של איתן כלפי כל ערביי ישראל

יורם בר

ח"כ מיכאל איתן (ליכוד) הצליח שוב לחולל מהומה רבתי במליאת הכנסת. בהצעה לסדר היום בדבר הצהרותיו האחרונות של ח"כ מיעארי, הסעיר את הכנסת כבר במשפט הראשון: „כבוד חברי הכנסת, למעט אלה המשמשים סוכני אש"ף בבית הזה", פתיחה לא מקובלת זו יצרה מיד מהומה.

חברי כנסת רבים קראו לו לחזור בו מדבריו: „חזור בך", „במי מדובר?" „שקרן". כאשר ח"כ מיעארי הצטרף לצעקות המחאה, קרא איתן: „על ראש הגנב בוער הכובע".

כאן התערב יו"ר הישיבה ח"כ כהן־אבידוב, גם הוא חבר הליכוד, וביקש מאיתן שיזהר בדבריו, ולא יסתבך בהכללות. ח"כ איתן המשיך כנוסח בו התחיל, וציין מי הם חברי הכנסת המזוהים עם אש"ף, ואשר, לכן, אין הוא יכול לכנותם חברי כנסת נכבדים. הוא שאל את היו"ר שאלה רטורית: האם מותר לי לומר מי הם? רן כהן (רצ) התנדב וציין את השמות: כהנא, מיכאל איתן וחבריהם.

כהן הסכימה לצאת מ„הזדהות נשית"

בינתיים היתה ח"כ גאולה כהן עסוקה בצעקות נגד יוסי שריד. עסוקה עד שלא שמעה את היו"ר כהן אבידוב שקרא אותה לסדר שלוש פעמים. אחרי שלוש הקריאות ביקש היו"ר מכהן לצאת מהאולם. היא סירבה.

היו"ר הנבוך הכריז על הפסקה של עשר דקות. בעת ההפסקה קרא ח"כ שבח וייס (מערך) לעבר מיכאל איתן: „בכל פעם שאתה עולה על הבמה — יש שערוריה".

בינתיים הגיעו שוטרות משמר הכנסת, ניגשו לגאולה כהן, וביקשו ממנה למנוע מהן את „אי הנעימות שבהוצאתה בכוח. היא לבסוף נעתרה, קמה ממקומה והכריזה „אני יוצאת מחוץ הזדהות נשית עם השוטרות".

עם חידוש הישיבה, ביקש שוב כהן אבידוב להיזהר בדבריו. איתן: „בקשתך אינה במקומה. אם בבית הזה יש חברים המזוהים עם אש"ף, זכותי המלאה לפתוח כך את דברי". עברה חצי שעה מאז עלה ח"כ איתן לשאת את דבריו, ועדיין הוא התווכח על הלגיטימיות של משפט הפתיחה שלו.

סלע בדרך — צבן הסתייג

בתום דבריו של איתן עלה ח"כ מתי פלד (המתקדמת) להשיב על ההאשמות. הוא טען שהחלום הציוני פושט רגל, משום שעקרונות השוויון שבין כל אזרחי מדינת ישראל מופרים בשיטתיות, לאורך כל הדרך, מאז קום המדינה. וכאן טוען פלד, נהדך ח"כ איתן מכך, שערבים תובעים לעצמם את השוויון המגיע להם.

ח"כ פלד בירך על החלטת מפ"ם, על נכונות לראות באש"ף שותף למו"מ לשלום. כאן העיר לו ח"כ יאיר צבן, „בתנאים מסויימים", ופלד ענה, „אל תתבייש. גם „בתנאים מסויימים" זו התקדמות מבורכת".

השר ארנס השיב להצעה לסדר היום, והתעלם מדברי פלד. הוא דיבר על החובה לשמור על חוקי המדינה המוטלת על כל האזרחים, כולל הערבים, ואמר: „במקום שיש רוב יש גם מיעוט. מיעוט שבכוונותיו ובמעשיו יש משום איום. מדינת ישראל לא תשלים עם מעשים שיש בהם משום הפרת חוקי המדינה". ארנס טען שיש מקום לחשד שמסריו של מיעארי כוללים הזדהות ואולי גם תמיכה באויבי המדינה. לא ברור לו אם החקיקה הקיימת עונה על הבעיה, ולכן הציע לדון בנושא ולהעביר את הצעת ח"כ איתן לוועדה.

„גיל, לך תגיל"

ח"כ יעקב גיל הציע בשם המערך להסיר את הנושא מסדר היום. גיל אמר לאיתן: „אני מקווה שבעתיד תחשוב על דברי הנביא ירמיהו „אוי לי אמי כי ילדתיני — איש ריב ואיש מדון לכל הארץ". ח"כ איתן, סמוק וזועם, צעק חזרה, „גיל, לך תגיל עם מיעארי. אתה לא מתבייש".

בהצבעה תמכו חמשת חברי הכנסת מהליכוד שנכחו. 18 ח"כים מן הסיעות האחרות תמכו בהסרה. איתן הגיב על התוצאות: „בושה, העם יחליט מי יהיה פה". ההתנגדות היתה למרות החלטת הקואליציה להצביע לפי המלצת השר ארנס. את התנהגותם נמקו שרי המערך בכך שאיתן דיבר דברי בלע נגד כל ערביי ישראל, וכלל בדבריו השמצות גסות בנוסח כהנא.

בוז ל„יחי" יחי ה„חזק ואמץ"

יורם בר

ח"כ גאולה כהן לא היתה מאושרת מקריאת ה„יחי" שפרצה מגרונות הח"כים בהשבעת הנשיא. במכתב ליו"ר הכנסת שלמה הלל, הציעה גאולה כהן להחליף את קריאת ה„יחי" בעת הכתרת הנשיא, בקריאה יותר יהודית, שורשית, ופטריוטית: „חזק ואמץ".

ח"כ צוקר מציע נציב קבילות ילדים

יצחק שור

בהסכמת שר העבודה והרווחה, משה קצב, העבירה אתמול הכנסת לוועדה הצעת חוק פרטית של דדי צוקר (ר"צ), לפיה יפעל במשרד מבקר המדינה נציב קבילות הילדים, שתפקידו יהיה להגן על זכויות הילדים.

לפי אומדן שמסר השר, בישראל כ־8,000 ילדים מוכים. כבר עתה פועל בעיריית ירושלים נציב קבילות לילדים, ד"ר מנחם הורביץ. 40 אחוזים מן הפניות אליו באות מחוץ לירושלים. מדי חודש מגיעות 20־30 פניות.

ח"כ חדש — אברהם שוחט

יורם בר

אתמול הצהיר אמונים לכנסת חבר כנסת חדש מטעם סיעת המערך — אברהם (בייגה) שוחט. שוחט, נרגש כולו, זכה לברכות מצד חברי הכנסת מכל הסיעות. באולם נכחו בשעת ההשבעה קרובי משפחה וידידים, רובם מערד, שבה שוחט הוא ראש המועצה המקומית.

הממשלה בעד איסור על רשימות גזעניות ברשויות המקומיות

יורם בר

השר חיים קורפו תמך אתמול בשם הממשלה באורח עקרוני בהצעתו של ח"כ מרדכי וירשובסקי (ר"צ) לחוקק חוק שיאסור על רשימות גזעניות להתמודד בבחירות לרשויות מקומיות. השר אמנם טען, כי הצעת וירשובסקי קשה ליישום כמות שהיא, אך תמך בחקיקה שתקבע, כי רשימה שתיפסל לכנסת, לא תוכל להתמודד בבחירות לרשויות מקומיות. לנוכח הסתייגותו, הסכים השר להעביר את הנושא לדיון בוועדה.

צבן לשפירא: גזלת לאופוזיציה את הפרנסה

יצחק שור

ח"כ אברהם שפירא, המכהן כיו"ר ועדת הכספים וכחבר בכיר בקואליציה, הגיש אתמול הצעת אי־אמון בממשלה. כאשר עלה שפירא לדוכן היתמם יאיר צבן: „מי ישיב להצעת אי האמון של שפירא?" היו"ר שלמה הלל שמר על ההומור: „אם לא יהיה אף אחד, בסוף עוד יבקשו ממך". צבן מחה נגד שפירא: „אתה גוזל את פרנסת האופוזיציה. פשוט קשה לתפוס את התופעה, שסיעה קואליציונית מגישה הצעת אי אמון בממשלה, ממשיכה לשבת בקואליציה, והכל עוברים על כך לסדר היום".

שפירא: „זוהי עבירה קטנה יותר מהקמת המרכז המורמוני". לצבן היתה הצעה, „אדרבא, תשתחרר מכבלי הקואליציה הנוכחית ותצטרף למלחמת חורמה בממשלה". צבן גם קרא לח"כים מכל הסיעות, לפעול במשותף למען תיקון תקנות הכנסת, כשתישלל מסיעה קואליציונית הזכות להגיש הצעת אי אמון, אם לא הודיעה קודם לכן לראש הממשלה וליו"ר הכנסת, כי פרשה מן הקואליציה.

ח"כ פורוש התלהב בדיון עד כדי שהשמיע קריאה „לפוצץ את הארמון המורמוני". מי יפוצץ? — פורוש סתם ולא פירש...

מזכיר מערכת „אל סראט" נעצר בחשד נאומי הסתה

כתב „על המשמר"

משטרת עירון עצרה שלשום את חאלד מוהנה מזכיר מערכת כתב העת „אל־סראט", בטאונה של האגודה האיסלמית היוצא לאור באום־אל־פחם. המשטרה מאשימה את מוהנה בהשמעת נאומים שיש בהם דברי הסתה נגד המדינה. במשטרת העמקים נמסר שחלק מנאומיו של מוהנה הוקלטו בקלטות שנתפסו על־ידי המשטרה לפני שבועיים, בביתו של אחמד אגבריה מורה לדת מאום־אל־פחם. עוד נודע שהמשטרה ממשיכה בחקירה וכי צפויים מעצרים נוספים.

פינה חמה ללב"י
הקרן למען בטחון ישראל
קרן לב"י מודיעה בזאת לציבור הרחב כי בית המשפט המחוזי בת"א־יפו בהחלטה שניתנה ע"י כבוד סגן נשיא בית המשפט ביום 9 במאי 88, להשאיר על כנו צו מניעה שניתן ע"י בית המשפט ביום 13 באפריל 88 לפיו נאסר על חברת א.ל. יגוב בע"מ וכל הפועלים מטעמה או בשמה, למכור, להפיץ, לשווק ולהציג כל תכשיט, כרטיס, לרבות כרטיס הגרלה או לערוך מבצע התרמה, תחת שמה של קרן לב"י, וכן לעשות שימוש בשם קרן לב"י לצורך פרסום או ביצוע מכירת כל־ל.
קרן לב"י מבהירה כי אין היא עוסקת בכל דרך שהיא בשיווק, מכירה, הפצה, או מתן חסות למכירת תכשיטים וכרטיסי הגרלה בכלל וע"י חברת א.ל. יגוב בע"מ בפרט. לפיכך כל הטענות ותלונות הנובעות או עלולות לנבוע ממכירות כל־ל יש להפנות למוכרים ולמפיצים.
קרן לב"י מבקשת להבהיר כי האיסור הנ"ל אינו מתייחס למבצע התרמה מדלת לדלת של תנועת בני עקיבא, האמור להתקיים בתאריך 17 במאי 88.
היום יותר מתמיד — תן לבך ללב"י
קרן לב"י: רח' ד' (ארניא) 17, הקריה, תל־אביב 64734

הסתדרות השומר הצעיר
ההנהגה העליונה
כינוס ביער בן שמן
2 ימים עתרו עד הכינוס הדרום־אמריקאי ביער בן שמן!
לנאמנים בקיבוצים:
עקבו אחרי הכרוניקה, דאגו להביא את דגל הקיבוץ.
תוכניה בדרך – נא לחלק בתאי דואר של החברים.
(תוכניה) אסדו ישנו דאגו להביא מתקנים ופחח.
מוקדי מידע קבועים: אליעזר רותם – 03־435457
ומרדכי קילמן – 08־591063 שלוחה 5215
להתראות!

הקרבות בביירות התחדשו במלוא עוזם — סוריה על סף התערבות

אורי הורוביץ, סי"נ, רויטר

הקרבות בין ארגון החיזבאללה לארגון „אמל" התחדשו אתמול במלוא עוזם ברובעים הדרומיים של ביירות.

עשרות נהרגו ומאות נפצעו.

הישגים לחיזבאללה

התפרצות המחודשת הינה על רקע התקדמות כוחות חיזבאללה, שהשתלטו, בין היתר, על מפקדת אמל בבורג' אל ברג'נה, הקרוב לנמל־התעופה הבינלאומי של ביירות, עד לשכונות של „אמל" בצפון ועד למערב ביירות, שם התפרס הצבא הסורי. הגבול המזרחי הוא „ארץ הנוצרים", שם שולטים הצבא הלבנוני והמליציה הנוצרית, ועד לדרום בהר שוף, מאחז של הדרוזים. הגבול המערבי של מאחזי החיזבאללה הוא הכביש של נמל־התעופה, עליו שומרים חיילים סוריים.

אנשי חיזבאללה השתלטו על הסניפים ומחסני התחמושת של „אמל" — מסר כתב של סוכנות הידיעות הצרפתית. במחנה הפליטים בורג' אל ברג'נה תפסו טילים נגד טנקים מדגם „מילאן", מתוצרת צרפתית־גרמנית.

אנשי „אמל" עדיין שולטים בשכונת שיאח הגדולה, בצפון־מזרח, ובמובלעת בחאי אל־כראמה, בדרום־מזרח, שכונה הגובלת בהר הדרוזים.

לוחצים על סוריה להתערב

אתמול גברו גם הלחצים על הסורים להתערב, וידיעות מביירות מוסרות, כי סוריה על סף כניסה לאיזור הקרבות. יחד עם זאת, הציבה סוריה מספר תנאים להתערבותה, בין היתר, שכל הפלגים בעדה השיעית יבקשו זאת ממנה ושיושלט מחדש חוק וסדר ברובעים שבהם מתחוללים הקרבות.

אנשי הצבא הסוריים במערב ביירות מעריכים, כי רק כוח צבאי יוכל לשים קץ להתנגשויות בין „אמל" לחיזבאללה. אולם, פריסה אפשרית של צבא סוריה בשכונות הדרומיות יכולה להתבצע רק בהסכמת כל הצדדים הנוגעים בדבר.

מקור סורי אמר, כי בדיונים שהתנהלו ביום שלישי בוועדת־המעקב של הצדדים השונים, דרשה „אמל" להכניס כוחות סוריים לשכונות הדרומיות והחיזבאללה לא התנגדה לכך.

מפלגות השמאל הפרו־סוריות קראו אתמול לצבא הסורי להתפרס בשכונות השיעיות בדרום הבירה, כדי לשים קץ לקרבות. גם אישים דתיים ופוליטיים סוניים דרשו את כניסת הצבא הסורי.

„תהילה לישראל" בטלוויזיה בצרפת

ארנון יפה (צרפת)

תוכנית „תהילה לישראל" הוקרנה אמש במשך שעתיים ברשת הטלוויזיה „אנטן דה" בצרפת. לשם שינוי, לא ראו אבנים, לא שטחים, לא מלחמות. רק קיבוצים, כינרת, כנרים, זמרים וראיונות. אפילו כהנא זכה לראיון כתופעה שישראל הצמיחה.

אלי בן־גל מופיע בקיבוץ ברעם ומספר על מסלולו מיהודי מתבולל כן גנרל צרפתי אל הקיבוץ והיהדות.

התוכנית צולמה לפני חודש בישראל, לרגל שנת ה־40. זו הפעם הראשונה שכלי־תקשורת צרפתי מקדיש תוכנית לא פוליטית, אלא תרבותית, דתית ואתנית ליום העצמאות.

דוקאקיס ניצח בשתי מדינות נוספות; מרכז חיציו לעבר בוש

דליה רפאל (ארה"ב)

מייקל דוקאקיס זכה ביום ג' בניצחון במדינות נברסקה ווירג'יניה המערבית, בבחירות המוקדמות של המפלגה הדמוקרטית. הוא הוביל על פני יריבו, ג'סי ג'קסון, ביחס של 26%־63% ו־14%־79% בהתאמה, תוך התקדמות נוספת לקראת השגת מינוי המפלגה למועמדות לנשיאות בבחירות הכלליות בנובמבר.

בקבלת פנים בניו־יורק לאחר היוודע התוצאות, אמר דוקאקיס: „זהו ניצחון חשוב נוסף בדרך למינוי." אולם, הוא נזהר לא להכריז על עצמו כמועמד מוקדם מדי, כל עוד יריבו ממשיך בהתמודדות פעילה.

ג'קסון, שבא לאורגון, שם ייערכו ה„מוקדמות" ביום ג' הבא, אמר: „זה לא הסוף, עד הסוף." באחרונה גם רמז, כי תמיכת תומכיו במועמד הדמוקרטי (שככל הנראה יהיה דוקאקיס) תלויה ביחס המפלגה כלפיו.

שני המועמדים הדמוקרטים השקיעו זמן מועט, יחסית, בשתי המדינות, בניגוד לקצב ולאינטנסיביות הרבה של מסעי הבחירות שלהם עד עתה. דוקאקיס בילה פחות מ־24 שעות בשתי המדינות גם יחד, בהן נבחרו 62 צירים לוועידה. ג'קסון היה ביום ג' בנברסקה, שהיא מדינה רפובליקנית בעיקרה, ומצביעיה הדמוקרטיים מעדיפים, בדרך־כלל, את המועמד המקדיש להם יותר מזמנו.

סגן הנשיא ג'ורג' בוש, שמינויו למועמד המפלגה הרפובליקנית מובטח כבר, זכה בנצחון קל נוסף בשתי המדינות.

דוקאקיס ממשיך לרכז, יותר ויותר, את האנרגיה הפוליטית נגד בוש, במאמץ לנצל את המבוכה והלחצים בבית הלבן, בעיקר באפשרות שסגן הנשיא ידע על ההאשמות נגד שליט פנמה נורייגה, בעניין סחר בסמים. בוש טוען, שהעניין נודע לו רק השנה, כשהוגש כתב אישום נגד נורייגה.

אמש עמד הנשיא רייגן להודיע רשמית על תמיכתו בבוש כמועמד המפלגה לנשיאות. ההכרזה, לה ציפו שבועות ארוכים, תבוא בעיצומה של „המחלוקת האסטרולוגית" בבית הלבן, לאחר הגילויים בספרו של ראש צוות הבית הלבן, לשעבר, דון ריגן, על כך שרעיית הנשיא, ננסי רייגן, נהגה להתייעץ באסטרולוגית לגבי קביעת לוח־הזמנים של הנשיא.

גינוי לישראל בארגון הבריאות העולמי, למרות דו"ח חיובי של אונר"א

יוסף אלפרין (שווייץ), רויטר

ארגון הבריאות העולמי הביע אתמול דאגה עמוקה נוכח „הידרדרות מצב הבריאות" בשטחים.

בהחלטה שנתקבלה בוועידה השנתית של ארגון הבריאות העולמי נאמר, כי הארגון מגלה דאגה נוכח האמצעים שנוקטת ישראל בשטחים בימים אלה.

ההחלטה התקבלה ברוב של 69 קולות הגוש הקומוניסטי והערבי. נגדה הצביעו 23, בכללן ארה"ב, קנדה, אוסטרליה, נידרלנד ומדינות השוק המשותף האירופי. 34 מדינות נמנעו, בכללן גאנה, זאיר, ליבריה, גאבון, סיירה־לאונה וניגריה. הגישו את הצעת־ההחלטה מדינות ערב (מלבד מצרים) והודו. איטליה איכזבה על־ידי הצטרפות לנמנעות, שבכללן נמנו גם מדינות דרום־אמריקניות רבות.

ההחלטה קובעת, כי לתושבי השטחים יש הזכות לקיים בעצמם את מוסדות הבריאות שלהם. עוד נטען בהחלטה, כי אי־השלמה עם מצב מתקני הבריאות היתה אחת הסיבות להתקוממות תושבי השטחים.

ההחלטה נוגדת את הדו"ח החיובי שהגיש אונר"א על מצב הבריאות בשטחים ואת דבריו של מנהל שירותי הבריאות בשטחים, ד"ר יצחק סבר, שאמר במסיבת עיתונאים בז'נווה, ביום שישי שעבר, כי שירותי הבריאות בשטחים פעלו בצורה נורמלית במהלך ההתקוממות.

שגריר ישראל, פנחס אליאב, הביע קורת־רוח מתוצאות ההצבעה. „דחינו תמיד כל ניסיון לפוליטיזציה של ארגון הבריאות העולמי, וגם להבא נמשיך לשתף פעולה עם הארגון ולתרום לשיפור הבריאות של אוכלוסיית השטחים," אמר אליאב.

מכת בצורות

סירות רובצות על קרקע אגם נאצר, מאחורי סכר אסואן, במצרים. מפלס האגם ירד באופן חד מחמת בצורת הנמשכת כבר שמונה שנים ומאיימת לשתק את פעולת הסכר, והחשובה שבהן – הפקת החשמל. (צילום איי.פי.)

„הפרוטוקולים" נאסרו ביריד הספרים בז'נווה

יוסף אלפרין (שווייץ)

בית־המשפט העירוני של ז'נווה הוציא אתמול צו האוסר להציג את „הפרוטוקולים של זקני ציון" על הדוכן של איראן או כל דוכן אחר ביריד הספרים בעיר.

הצו הוצא לבקשת הקהילה היהודית וארגונים אנטי־גזעניים, ושליח של בית־המשפט החל בודק ביריד כל הפרה של הצו.

ביריד הראשון, שהתקיים אשתקד, הוצעו „הפרוטוקולים" חינם לכל מבקר בדוכן האיראני.

ביריד שנפתח אתמול משתתפים 750 בתי הוצאה לאור ממלכתיים ופרטיים מכל העולם.

לוויין סובייטי עלול להתרסק על פני כדור הארץ

רויטר

אבדה השליטה על לוויין סובייטי, שייתכן שהוא פועל באנרגיה גרעינית — מסרה אתמול רשת הטלוויזיה הבלתי־תלויה בבריטניה.

בידיעה נאמר עוד, שלדעת מומחים מערביים, קיים החשש שהלוויין יתרסק בתוך חודשים על־פני כדור־הארץ.

במהדורת החדשות ציינה רשת הטלוויזיה הבלתי־תלויה, כי מדובר ב„קוסמוס 1900", ששוגר לחלל בדצמבר 1987. לא ברור היכן יתרסק הלוויין, אם לא יתפורר בשעת כניסתו לאטמוספירה. בעבר אירעו כמה מקרים של אובדן השליטה על לוויינים. רובם התפוררו בחום העז שנוצר בעת החיכוך באטמוספירה של כדור־הארץ. עם זאת ידוע מקרה של לוויין סובייטי שנפל על אדמת קנדה לפני מספר שנים. אז הובעה דאגה חמורה נוכח הסכנה של זיהום גרעיני.

בהודעה שפירסם משרד ההגנה הבריטי נאמר, כי למשרד ידוע שלוויין סובייטי שרוי בצרה. „לא נוכל להעלות השערה, אם לוויין זה יתרסק על־פני כדור־הארץ או לא. הדבר תלוי בגורמים כה רבים" — מציינת ההודעה.

שערי מטבע־חוץ בנק הפועלים — 15.5.1988

מטבע	היחידה	בנקנוטים קניה	בנקנוטים מכירה	העברות והמחאות קניה	העברות והמחאות מכירה	שערים יציגים
סל מטבעות	1			1.7058	1.7271	1.7170
דולר אמריקני	1	1.52	1.59	1.5553	1.5747	1.5650
מרק גרמני	1	0.91	0.95	0.9267	0.9382	0.9334
לירה סטרלינג	1	2.88	3.02	2.9302	2.9667	2.9514
פרנק צרפתי	1	0.26	0.28	0.2733	0.2767	0.2750
ין יפני	100	1.23	1.29	1.2531	1.2687	1.2593
גילדן הולנדי	1	0.81	0.85	0.8273	0.8377	0.8323
פרנק שוויצרי	1	1.10	1.15	1.1165	1.1304	1.1239
כתר שבדי	1	0.25	0.27	0.2655	0.2689	0.2668
כתר נורווגי	1	0.25	0.26	0.2530	0.2562	0.2546
כתר דני	1	0.24	0.25	0.2420	0.2450	0.2434
מרק פיני	1	0.38	0.40	0.3894	0.3943	0.3918
דולר קנדי	1	1.23	1.29	1.2563	1.2720	1.2651
דולר אוסטרלי	1	1.16	1.25	1.2053	1.2203	1.2128
ראנד דרום אפריקני	1	0.42	0.59	0.7075	0.7163	0.7119
פרנק בלגי	10	0.43	0.46	0.4429	0.4484	0.4461
שילינג אוסטרי	10	1.30	1.36	1.3197	1.3361	1.3277
לירה איטלקית	1,000	1.22	1.30	1.2454	1.2610	1.2530

האם תותבת השיניים שלך „יושבת" טוב?
לוחצת?
חדש
PROTEFIX
פותר את הבעיה.
טבליות לניקוי תותבות.
אבקת הצמדה לתותבות.
פדי הצמדה וריפוד לתותבות עליונות ותחתונות.
קרם הצמדה לתותבות.
סוכן בלעדי בישראל
דומאוריינט – פוס
אלנבי 119, תל־אביב
טל: 613364, 625־546
להשיג בכל בתי המרקחת בארץ

PRINCESS HOTEL
מלון הנסיכה
מבצע שבועות 88/23/5 — 20
במלון הנסיכה נתניה
על חוף ימה של נתניה
קרוב למדרחוב התוסס,
אווירה ביתית מיוחדת,
אוכל ושירות מעולים.
לפרטים – טלפון: 053־622666

דרוש
לקיבוץ
בעמק הירדן
רפתן
נא להתקשר לטלפון:
06־755213
במשך היום

דרושים
בני משקים לעבודה
בתעשיה
נא להתקשר לטלפון
051־872701
או בערב
051־872628

על היום
12.5.88

ללכת לבד גם ברשויות

הליכה משותפת של מפ"ם עם "העבודה" ברשויות המקומיות היא למעשה היבלעות נציגינו במסגרת המערך והקטנת השפעתה של המפלגה

דוד בן אשר *

סניפי מפ"ם ברשויות המוניציפליות העירוניות צריכים לפרוש מרשימות המערך ולהקים רשימות נפרדות לרשות המקומית. זה צריך להיות תהליך מהיר וחלטי, והחלטות צריכות להיות נועזות ואולי גם קשות.

הליכה משותפת של מפ"ם עם מפלגת העבודה ברשות מקומית לא עשויה לתרום לכוחה של מפ"ם כתוא־יזה. הליכה משותפת היא למעשה היבלעות של נציגינו במסגרת המערך תוך הקטנת השפעתה של מפ"ם.

במסגרת תפקידי אני מרבה לבקר בסניפים שלנו ברחבי הארץ, וזוכה לתמיכה רחבה בעמדה זאת. כיום מתנהלים משאים־ומתנים על אש קטנה בין סניפי מפ"ם לסניפי "העבודה" ברוב המקומות יש איננות מריונים אלה, כאשר נציגי "העבודה" מגלים חוסר התלהבות ניכר להקצות למפ"ם מקום טוב, או אפילו לשמר את הקיים היום. בלשון המעטה ניתן לומר שטובה ריאלית גדולה לא תצמח לנו מההתמקחות המתמשכת.

אבל לא כאן העוקץ. למעשה כדאי למפלגת העבודה לתת לנו מקומות ריאליים, לפחות כמו שניתן בעבר, מהשיקול הפשוט: מפ"ם בפנים — כל האלקטורט למפלגת העבודה! אם קיים קשר בין הצבעה לרשות מקומית לבין ההצבעה לכנסת, וברשויות רבות יש קשר רב בין השתיים, הרי כל תמיכה פוליטית שתינתן לרשימת המערך תיזקף אך ורק לזכות מפלגת העבודה. למפ"ם לא תצמח משותפות זו שום תועלת אלקטורלית. גם אם נצליח להכניס לרשימות המערך 10 עד 20 אחוז מנציגיה, הרי בפועל מייצגים נציגים אלה את חברי הסניף שלנו באותו ישוב. זהו ייצוג בפועל של כמה עשרות חברי מפ"ם בלבד.

מתוך 6־8 מקומות ריאליים של המערך מקבלת מפ"ם בדרך כלל מקום אחד, (תלוי ברשות הספציפית), ומתוך 9־13 מקומות ריאליים מקבלת מפ"ם בדרך כלל מקום אחד או שניים ולפעמים גם זה לא, לפי מצב "הכוח ההיסטורי" בישוב. זו נציגות מוסכמת לאחר מו"מ.

כאשר תחליט מפ"ם לעודד את סניפיה בכל הארץ לצאת מרשימות המערך ולהקים רשימות משלהם, יתחולל במפלגה מפנה עצום.

רשימה כזאת יכולה להיות על טהרת מפ"ם, מוגדרת כרשימה מפלגתית טהורה, או רשימה עצמאית מקומית מונהגת על־ידי אנשי מפ"ם ופתוחה לכל אורח המזוהה עם תנועת העבודה.

לרשימה עצמאית של מפ"ם ברשויות המקומיות יתרונות רבים והם:

● צמיחות מנהיגות. הסניף יהיה חייב לחשוף מנהיגים מקומיים המזוהים עם מפ"ם לציבור בישוב ואנשינו יתחילו לפעול בתחום המוניציפלי באורח עצמאי עם מסרים ברורים לציבור.

● מפ"ם על המפה. יופיעו מאמרים וכתבות בעתונות המקומית והאזורית, יופצו פלקטים, ייערכו אירועים ביוזמת מפ"ם, יתקיימו חוגי בית בנושאים מוניציפליים בהם יגלשו גם לדיונים פוליטיים כוללים.

● התעוררות הסניף. חברי סניף רדומים יראו בהתארגנות הזאת אתגר חדש ויירתמו ביתר שאת לפעילות מפלגתית מקומית וכוללת.

● ייצוג אמת. חברים בסניף יממשו את רעיון ה"אחד לאחד" ביתר קלות ויתר התלהבות. תהיה שאיפה גדולה להכניס למועצה נציג אחד לפחות ואולי גם יותר.

נציג אחד של רשימת מפ"ם, משמעותו 1000 או יותר תומכים אמיתיים במפלגה (כשיעור החסימה לנציג במועצה או בעירייה). יש סיכוי רב שנציג זה לא ייצג בעירייה את חבריו בסניף בלבד, אלא גם מאות רבות של תומכים אמיתיים ברשימה המזוהה, ויש סיכוי רב שאותם מאות ואולי אלפים יצביעו גם לכנסת למפ"ם.

יש לנו שישה חודשים להחדיר את מפ"ם לציבור דרך הרשויות המקומיות, אל נחמיץ הזדמנות חשובה זו. אינני רואה דרך אחרת לעורר את סניפינו בארץ. האופוריה שאפפה אותנו בוועידה הנפלאה איננה נחלת הציבור מחוץ לכתלי קולנוע תל־אביב. עלינו למצוא דרך להביא את מסר מפ"ם באופן אפקטיבי, וזו הדרך.

אני קורא למרכז מפ"ם לקבל מיד החלטה גורלית זו על פירוק המערך ברשויות המקומיות ויציאה נפרדת של מפ"ם לבחירות המוניציפליות.

* כותב המאמר הוא אל"מ (מיל), מנהל היחידה לארגון מקומות עבודה בוועד־הפועל של ההסתדרות ונציג מפ"ם באגף הארגון ומועצות פועלים.

זלוטיקמן מניף יד מנצחת בתום הדרבי הגדול. בדרבי הבא כולנו מנצחים סופית

השוואות מצמררות

פנחס ענברי

הפלשתינים עוברים סבל רב באינתיפאדה; ישראל נפגעת קשות; היחיד שהאינתיפאדה בינתיים הועילה לו הוא שר הביטחון, יצחק רבין.

בכל מדינה מתוקנת, אחרי כישלון כל כך צורב, אחרי התמוטטות כל כך מובהקת, השר הממונה היה חייב לאסוף את ניירותיו, ואת הקונספציות שלו ולפנות את מקומו לטוב ממנו. — רק לא אצלנו. ככל שהכישלון מנקר עיניים, ככל שהנזק חמור, הפרסטיז'ה טסה מעלה מעלה. והיום נישא שר הביטחון על כנפיה הקצוצות של המפולת הכללית בשטחים למעמד של מנהיג לאומי. מי שמפקפק בכך צריך להסביר איך העז השר רבין "לרגדג" את הסורים בלבנון, בלי להביא את טור המעולה לקבינט. לא רק על פרס הוא מצפצף, זה לא חדש, אלא גם על ראש הממשלה ועל הממשלה כולה.

מכיוון שהאינתיפאדה עשתה כל כך טוב לרבין, השכל הישר אומר, כי יש לו עניין שהיא תימשך, מכיוון שכל עוד שר הביטחון הוא המפקד העליון של דיכוי ההתקוממות, הרי הוא מנהיג על. ברגע שיתחילו לשאול שאלות ורבין יצטרך לתת הסברים, מעמדו מן הסתם יתחיל להתערער.

הליכוד לא ישאל את רבין שאלות. מבחינתו, ככל שרבין פורח, פרס נובל. ככל שפרס נובל, נדחית ומתפוגגת "סכנת" השלום. מסר, שניסח פרס בעיניו העצובות להעביר ב־4 שנים מפרכות, מתקבל בחיוכו האירוני של רבין כמשהו נלעג ובלתי אמין.

אמינות רבין מעניקה כוח לדרישות של הימין הקיצוני. כדי לדעת מה רבין יעשה מחר, צריך לשמוע מה אליקים העצני דורש היום. כי מה שרבין עושה היום, זה מה שאליקים העצני דרש אתמול. נכון, רבין מתבטא לעיתים בחריפות נגד המתנחלים. פעם האמנו, כי הניגוד בין רבין למתנחלים הוא אמיתי, אבל אחרי פרשת ביתא מתחילים הספיקות לכרסם. הרי בכל זאת צריך רבין להבדיל את עצמו במשהו מן הימין הקיצוני — או הוא זורק איזו מילה. הלכה למעשה, רבין הוא שר הביטחון הטוב ביותר של גוש אמונים. תשאלו אותם.

מדאיג ביותר

זמירות חדשות וצורמות מתחילות יותר ויותר להישמע בגדה המערבית. לא שמענו אותן לפני ההתקוממות או ליתר דיוק, לפני ש"מדיניותו" של רבין התחילה לתת את פריה הבאוש. הפלשתינים מתחילים להשוות אותנו לנאצים. עד כה היתה ההשוואה לנאצים נחלתם של תועמלנים מהוקצעים ולא של "עמך". איש בגדה לא לקח את דברי התעמולה האלה ברצינות. את אכזבתם מאתנו ביטאו הפלשתינים בכך, שהדמוקרטיה הישראלית אינה חלה עליהם. "האם זאת דמוקרטיה?" זו היה הפלשתיני מסיים בדרך כלל תיאור של עוול כזה או אחר שנעשה לו או ששמע עליו.

היום "הדמוקרטיה" איננה רלוונטית עוד. לא אלה הפרופורציות שעמן מתמודדים הפלשתינים, עם מה שנעשה להם בהתקוממות. "אתם לא רק נאו־נאצים" התריס בפני צעיר בבית פאג'ר, כאשר באתי לחקור מה קרה בכפר פלשתיני ש"הכריז על עצמאותו" — "אתם המורים של הנאצים. הנאצים יכולים ללמוד מכם". בבית סחור השתלהבה לעומתי אשה מבוגרת, אשר דחפור של צה"ל הרס את מעקה חצרה: "האם יצאתם מתוך הכיבשנים כדי להיות נאצים בעצמכם?!".

השוואות מצמררות כאלה לא שמעתי כלל בעבר. השבוע שמעתי אותן הרבה. זה לא רק מרגיז — זה מדאיג, מדאיג מאוד.

על הפרק

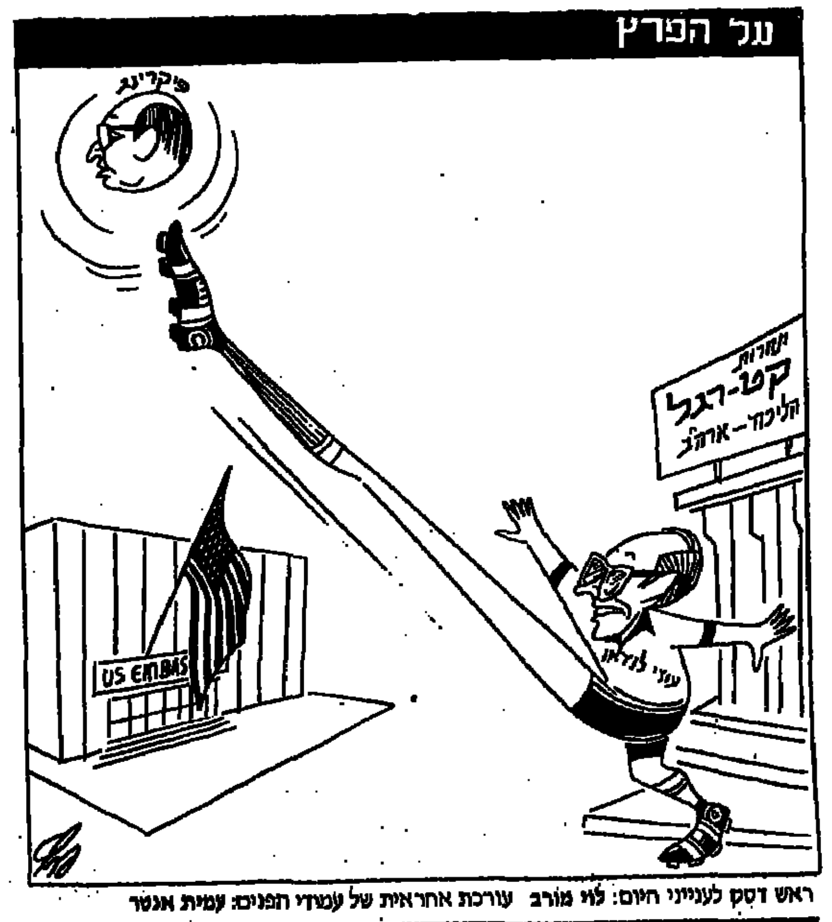

ראש דסק לענייני היום: לוי מורב עורכת אחראית של עמודי הפנים: עמית אנטר

לחתוך את הרשת ואת העוגה

ברוך יעוז

השחקנים תמיד מתחלפים, השחורים של "מכבי" נגד השחורים של "הפועל" ורק אנחנו תמיד נשארים האוהדים, אנחנו לא מתחלפים, לנו אין תחליף. השנה זו חייבת להיות השנה שלנו, הלילה אנחנו נשיר "יש אלוהים", זה מגיע לנו — אוהדי "הפועל" בשנת בחירות אסור לנו לתת להם.

זה חייב להיות הקרב האחרון, הדרבי בין "הפועל" ל"מכבי" ■ אסור להם, לבחורים של מוישל'ה, לגזול מאיתנו את הכיף

למרות סיקרי דעת הקהל, יש לי הרגשה שאנחנו לוקחים את השנה.

שמע, אם וינקרנץ היה מבין את העסק היינו עושים את זה כבר במשחק הראשון, כל החבר'ה במשרד ידעו שאסור לשמור אותם אישית. כשסימס בעמדת הרכז, כולנו ידענו, שפרישמן לא יכול לשמור עליו ורק מוישל'ה לא תפס את זה. תגיד, דלול ועיימוס ולינטון מבינים בכלל איזו אחריות מונחת עליהם, איזו משמעות פוליטית תהיה לכישלון, איך נוכל להסתכל בפרצוף להמוני העמלים, אוהדי "מכבי".

אם זה היה תלוי בי, הייתי חותם כבר — הבחירות במילא אבודות לנו — לפחות תנו את הדרבי. הבוקר במסעדה שמעתי שיחת אוהדים שהתלבטו בשאלה — האם יהיה שידור או לא, דיברו על הסינרמה ועל אם במקום שידור תת־ימיה מאילת הם יתנו לנו תמורה לאגרה, והיה אפילו מי שהאמין, שבטת ירדן ישודרו, חייבים לשדר. אסור להם לגזול ממני את הכיף הזה, לראות את הפרצוף של ראלף קליין כשאנחנו נחתוך שם את הרשת מהסל.

כתור אוהד הפועל אני סומך על "מכבי", הם יתנו לשרוד: את ה־200 אלף דולר שלהם הם כבר עשו. ואחרי שניקח את הדרבי, ואחרי שנחגוג כל הלילה, יהיה מספיק זמן להתכונן לעונה הבאה להיות אוהדים של אלופה, לבוא למשחקי גביע אירופה לאלופות כמו אוהדים של אלופים.

נכון שלכל טוב מתגנב גם טעם מר; אנחנו יודעים, שגם בשנה הבאה נשב שם 1200 אוהדים שרופים, במשחקי האלופה שלנו ומכבי לעוזאל בגביע קוראץ', ימלאו את היכל הספורט. נכון שגם בשנה הבאה איכשהו נאכל את הלב, ורק מאגי ווטאוס, מרסר ודלול, בארלו ועיימוס, קורנליוס, לאסוף, סימס וכל השאר ימשיכו לישון בשקט, הם יודעים שאנחנו תמיד נמשיך להיות אוהדים, אפילו שלא תמיד נדע להבדיל בין אויב לידיד.

"אליאנס". סוגרים או מבריאים?

עובדים, לא עבדים

יואב אביב

כבר ניתן לומר שהתרגלנו: אפשר לפטר פועלים, להוציא אותם לחופשה ללא תשלום, לעשות כל דבר בעזרת בית־משפט. כלי התקשורת, שיצאו מגידרם בפרשיות "אל־על" ו"מספנות ישראל" שוב אינם מתרגשים. היום "אליאנס", מחר מפעל אחר. גם שימורי "גרץ" ו"יונה" בצרות.

תחילה זה קרה למוביל הלאומי שלנו. "אל־על" נחתה נחיתת־אונס וספגה מכה, שפגעה בחברה ובאגו שלנו. "אל־על", שהיתה ממקומות העבודה המשובחים בארץ הזו, הפכה לעוד מקום עבודה.

או עוד לא ידענו, שהמפרק הזמני של "אל־על" יהפוך מפרק זמני של המדינה האולי־זמנית הזו. מעסקי־אוויר עברנו לעסקי־ים. "מספנות ישראל" החלו לטבוע, מאבקים אלימים של העובדים, התבצרות במפעל, חסימות כבישים ומעצרים על־ידי המשטרה, הביאו ל"מספנות ישראל" גורל דומה לזה של "אל־על". העובדים אמרו אחר־כך: "לא טוב, אבל יותר טוב מ"אתא"". היום אחרים מהם מצטערים, שלא פרשו אז. המפרק הזמני של "אל־על" הגיע גם ל"מספנות ישראל", ועכשיו הוא עבר לעסקי כביש.

ל"אליאנס" יש בעיות שונות מאלה של ה"מספנות". ל"אליאנס" לא חסרות הזמנות־עבודה, גם עובדים קשה כמו במספנה. אבל ניהול כושל הביא את המפעל להזדקק לתוכנית־הבראה, ותוכניות הבראה, מטבען, באות על חשבונם הכמעט בלעדי של העובדים.

"אני, אני, אני בניתי את המפעל הזה. על הגב שלי הם הרויחו כאן כסף, נסעו לחוץ־לארץ, החליפו מכוניות. אני נתתי את כל מה שהיה לי כאן באליאנס תחילה, מהיום שהגעתי לארץ. כאן היכרתי את אשתי השנייה, שעובדת כאן גם כן 31 שנה. אנחנו בנינו את המפעל הזה, לא אלה שבאו, קילקלו, לקחו כסף והלכו" — אומר בכאב יוסף בוגלו.

יש משהו בדבריו של בוגלו. מנהלים של מפעלים כאלה הם מטבע הדברים, אפיזודה חולפת. הם באים, עושים את מלאכתם לטוב או לרע, וממשיכים בדרכם למפעל הבא. בוגלו אף מבקש להזהיר את הצעירים: "אני על הכוונת כאן, אני הזדקנתי עם המפעל, אבל הם צריכים לדעת מה מחכה להם".

האווירה כבדה ב"אליאנס" הזמנות־עבודה לא חסרות למפעל, אבל העובדים בטלים ממלאכה. עדיין רוצים לשמור על תדמית חיובית

ב"אליאנס" אין סצינות קורעות־לב, אך האווירה כבדה. בבוקר מתכנסים העובדים על הרחבה שליד שער המפעל. עד שעה 10 הם מדברים, בוחנים את המצב ומשוחחים על צרותיהם. לפעמים מישהו מאבד את עשתונותיו, צועק, מאיים, אבל החברים ממהרים להרגיע אותו. כ־10, כשמגיעים העיתונים, מחפשים את הידיעה על המפעל. אחר־כך קוראים את העיתון, הופכים וקוראים שוב ושוב. מנסים להעביר את הזמן וממתינים לטלפון של חברי הוועד, הנמצאים בתל־אביב.

עם עיתונאים מדבר רק הוועד, או העובדים — באישור הוועד. ב"אליאנס" החליטו לשמור על תדמית חיובית. יושב־ראש ועד העובדים, רפי בוהדנא, אומר: "אני לא רוצה תקלות, אנחנו היינו בסדר ונמשיך להיות בסדר עד הסוף, אנחנו תמיד היינו מוכנים לוויתורים, אבל ההנהלה ביקשה להנחית עלינו מהלומות ולהפוך אותנו לעבדים. זה לא".

יוסף בוגלו אינו יודע על אלה ויתורים מדובר: "אני קיבלתי 869 שקל החודש. מה יש להם עוד לקצץ לי מזה? אני מחכה כל השנה להבראה, יקחו לי את זה. מה, אני נוסע לחוץ־לארץ?"

לא שורפים צמיגים

ב"אליאנס" הפסיקו לעבוד כבר לפני שבוע. ביום חמישי הקודם כבר לא הגיע מזוט למפעל. לא היה קיטור, ובלי קיטור לא ניתן להמשיך. הפועלים כבר ידעו, שהעסק יושבת. הם שימנו היטב את המכונות, ארזו אותן ועטפו היטב, כדי שאפשר יהיה לשוב ולייצר צמיגים ללא בעיות.

ב"אליאנס" מייצרים את הצמיגים, ששורפים בגדה וברצועה. כאן עדיין לא שורפים צמיגים, זה לא פופולארי. פעמיים קרה, שמישהו בכל זאת ניסה לשרוף צמיגים. החברים שלו מנעו והתלקחות.

לעובדי "אליאנס" יש עדיין תקווה. אפילו המפרק הזמני, בלום, אשר איים ללאיסוף ב"מספנות ישראל" אמר הפעם, שהוא מקווה לפתוח את המפעל מחדש. לפני שלושה ימים הוא סירב לעשות זאת מיידית, וזה הרגיז את העובדים הבטלים ממלאכה: אבל גם בלום יודע, של"אליאנס" יש עבודה ויש הזמנות — דברים שאין להרבה מפעלים אחרים.

רק לפני חמישה חודשים הוציאה "אליאנס" 600 מכולות בחודש אחד אל מחוץ לגבולות המדינה. ב"אליאנס" יש עכשיו פועלים רבים ממורמרים ומתוסכלים, שמנסים להתנהג באיפוק. בשקט־בשקט הם אומרים: "אנחנו נהיה ילדים טובים, אבל אם מישהו ינסה להפוך אותנו לפראיירים, או שיידעו. ב"אליאנס" אין פראיירים. "מספנות ישראל" יהיו בית־הבראה יחסית למה שיקרה כאן. תאמין לי, לא כדאי לאף אחד לנסות".

בוערים זה לזה

ב"אליאנס" לא אוהבים את ההסתדרות ● המפעל נחשב למעוז של חרות והוועד מקבל הוראות ממצודת זאב

חיים מרגלית

"מפעל הצמיגים "אליאנס" הוא סיפור מיוחד במינו. רק נכנסתי לתפקיד ועל השולחן שמו לי את "אליאנס"" — אומר שלמה צור, מזכיר מועצת פועלי חדרה בשלוש השנים האחרונות.

למי שאינו זוכר, לפני שלוש שנים בערו הצמיגים ב"אליאנס". צמיגים זה לא בעיה גדולה ב"אליאנס". צריך רק לשים את היד על צמיג, לשפוך עליו דלק, לשפשף גפרור — והוא בוער.

במפעל "אליאנס" אף פעם לא אהבו את ההסתדרות. המפעל הוא מעוז של "חרות" ופעיליה המיליטנטים בחדרה ובגבעת אולגה. לא אוהבים את ההסתדרות — לשון המעטה. עכשיו, כשנציגי הוועדים של "אליאנס" מנהלים מו"מ בבית הוועד הפועל ברחוב ארלוזורוב עם ראשי האגף לאיגוד מקצועי, הם מקבלים הוראות ממצודת זאב ברחוב המלך ג'ורג', שם נמצא היועץ המשפטי שלהם שמכוון אותם במו"מ. בישיבה שהתנהלה שלשום בוועד הפועל התפרץ אחד מחברי הוועד וקרא לעבר ראשי האיגוד המקצועי: "אתם בולשביקים". את הביטוי הזה הוא שמע כנראה במצודת זאב.

לפני מספר שנים נפגשתי עם עובדי "אליאנס" ושאלתי אותם מדוע הם נטפלים לעובדים הערבים של שבמפעלי נייר סמוכים באיזור התעשיה בחדרה. "אליאנס" נקי מערבים. אך איכפת להם במפעלי נייר יש ערבים. התשובה של עובדי "אליאנס" היתה חד־משמעית: "לא רוצים פה ערבים, שילכו לעבוד בקיבוצים, שם אוהבים ערבים".

כדאי לזכור, כאשר מדברים ב"אליאנס", כי זהו מפעל שאינו דומה לשום מפעל אחר בארץ. ועם זאת, העבודה בפועל ב"אליאנס" קשה מאוד, קשה פיסית, ומלוכלכת. 750 עובדי ייצור ומתכת ו־150 עובדים אחרים ועוד 80 מנהלי עבודה.

הפגנה ליד המפעל. הרוב מנסים למנוע התלקחות

רכשו מפעל כושל

שלמה צור, מזכיר מועצת פועלי חדרה, נזהר בכל מלה הקשורה ב"אליאנס". הוא מכיר את החומר הנפיץ. ביום שלישי השבוע הפגינו עובדי "אליאנס" מול בית ההסתדרות במרכז חדרה, הבעירו צמיגים וקראו קריאות גנאי נגדו. באותה שעה הוא היה בבית הוועד הפועל בתל־אביב במו"מ שניהלו ראשי האגף לאיגוד מקצועי, ובראשם אפרים זילוני, מ"מ יו"ר האגף לאיגוד מקצועי, עם ועדי "אליאנס".

"הם באו, שרפו צמיגים, הפגינו וצעקו" — אומר צור. כל זה לא היה חדש לגביו. כאמור, לפני שלוש שנים היה מצב דומה. העובדים באו למשרדו וטענו שלא קבלו שום תוספת, והם צדקו. בשנים 1984/85 לא נתנו לעובדים כלום. המפעל נרכש על־ידי "כור" בשנת 1982 כמפעל מפסיד. "למה "כור" עשתה זאת, זה נפלא מבינתי" — אומר צור. ההסבר לרכישה שהוא שמע הוא כזה: "כור" היתה שותפה סבילה ב"אליאנס", 12 אחוז בבעלותה, ולא התערבה בנעשה. המפעל היה לא רע. הרווח היה קטן, אבל היה רווח. באותה שנה, 1982, באו האמריקנים ל"כור" והציעו להם לרכוש מהם את חלקם. כששאלו אנשי "כור" מה הכוונה השיבו להם כי המפעל מפסיד וכי הם מתכוונים לסגור אותו, לפטר את 1500 עובדיו, ולמכור את השטח הנמצא במקום אטרקטיבי. "כור" וחברת העובדים לא היו יכולים להסכים לדבר כזה, לפטר עובדים, למכור מפעל, זה נגד ערכי היסוד של חברת העובדים, והם קנו את חלקם של האמריקנים ששמחו להיפטר מהמפעל ולהסתלק. "כור" הקימה ועדה שבדקה את המצב והציעה הצעות להבראת המפעל. הצעות אלה לא התקבלו על־ידי העובדים שפתחו בשביתה, בהפגנות ובהצתת צמיגים. "כור" נסוגה בפעם ראשונה ולאחריה היו נסיגות נוספות.

בשנת 1985 החליטה הנהלת "אליאנס" ומנכ"לה, אריה אפרת, לפטר 300 עובדים כדי להבריא את המפעל. מועצת פועלי חדרה התנגדה לפיטורים שרירותיים. במו"מ ארוך ומייגע, שלווה בהפגנות והצתת צמיגים, הגיעו להסדרים שאיפשרו פרישה מרצון של כ־300 עובדים. צור הגיע לשיתוף פעולה עם שלושת הוועדים של "אליאנס" על הסכם עבודה לשנת 1986/87. הוועדים דרשו תוספות של עשרות אחוזים בגלל ויתורים על

(סוף בעמוד 10)

הצמיגים כבים לאט

למרות הבערות הצמיגים והקשיים המתמשכים ב"אליאנס", מתרכזים בהסתדרות בגיבוש תוכנית הבראה, שתביא לחידוש העבודה במפעל ■ הכתובת העיקרית של התוכנית היא משרדו של המפרק

אודי נחשון

למרות קשיים מתמשכים, גברו הסיכויים לחתימה על הסכם הבראה ל"אליאנס". את התבשיל מבין אפרים זילוני, סגן יו"ר האגף לאיגוד מקצועי בהסתדרות, אבל העובדים מעדיפים בינתיים "לבשל" צמיגים.

בהסתדרות עוד לא נאמרה המלה האחרונה על מינוי מפרק ל"אליאנס", בינתיים מתרכזים במאמצים לערוך תוכנית הבראה, שתביא לחידוש העבודה במפעל, אבל הנהלת "כור" לא תימלט מהביקורת. "אני לא מאמין, שאפשר לפתור יחסי עבודה עם כונס נכסים. אם מגיעים למצב שצריך למנות כונס נכסים, אז מוטב שהמפעל ייסגר. ניתן היה לשבת עם העובדים ולפסוק בעניין באופן חד־צדדי, וכך היתה נמנעת הפנייה למפרק" אומר זילוני.

טיוטת הסכם ההבראה, שגובשה בימים האחרונים, במגעים בין נציגי העובדים לראשי האגף לאיגוד מקצועי, עוסקת בארבעה תחומים עיקריים: צמצום השכר, צמצום כוח אדם, התייעלות וניידות עובדים. למעשה, מדובר בנושאים שהועלו על־ידי הנהלת המפעל עוד באמצע 87', אולם בזמנו דחו העובדים את תוכנית ההבראה על הסף, ודחייה זו הובילה בסופו של דבר להכרזה על החברה כ"חדלת פרעון" ולמינוי הכונס הרשמי, עמרם בלום, למפרק החברה.

בהסתדרות אומרים, כי צריך לראות את סירובם של העובדים לקבל את תוכנית ההנהלה בהקשר הכולל. יחסי העבודה במפעל היו עכורים ביותר, ולמעשה לא היתה כל הידברות ומו"מ. הטענה היא, שגם ההנהלה לא נהגה בהגינות, ובמהלך 87', כאשר המשבר בחברה החריף, מצאה לנכון להעניק תוספות שכר של 12 אחוז למנהלים ולהחליף את צי הרכב של החברה.

ייתכן שכחישוב גס יתברר, כי עקשנותם של העובדים בנושא תוכנית ההבראה עלתה לחברה במחיר כבד הרבה יותר, והאיגוד המקצועי בהסתדרות הבהיר להם, כי זו ההזדמנות האחרונה להציל את המפעל.

ליטוש האחוזים

הסכם ההבראה, שמגובש עתה, הוא לתקופה של שנה אחת. יעדו המרכזי הוא לצמצם את הוצאות השכר של החברה ב־11 אחוז, לשנות את מבנה השכר ולייעל את החברה. הדרישה לקצץ בשכר העובדים נתקלה בעבר בהתנגדות עיקשת מצד הוועד, אבל עתה כבר מתווכחים על ליטוש האחוזים. לכל אחוז יש משקל רב בעלויות של החברה כ־330 אלף דולר, כך שהחיסכון הצפוי בתחום זה עשוי להגיע ל־3.5 מיליון דולר לשנה.

אפרים זילוני: חשש מגזירות כאמצעי הענשה

ההסכם כולל גם צמצום ניכר בכוח האדם באמצעות תוכנית לפרישה מרצון והוצאת עובדים לפנסיה מוקדמת. קונצרן "כור" אמור להתחייב, על־פי ההסכם, לשאת בהוצאות פרישת העובדים, שעשויות להגיע ל־6 — 9 מיליון דולר. מגיבוי של "כור" יבטיח שלא יוצא למטרה זו אף שקל מקופתה הריקה של החברה. בעיית חישוב המיצויים שיקבלו הפורשים קשורה למבנה השכר המעוות שהתגבש ב"אליאנס" במשך השנים. השכר מבוסס על שכר יסוד נמוך, שאליו הצטרפה מערכת סבוכה ביותר של פרמיות. בחישוב הבסיסי למיצויים יצטרכו להתחשב במבנה השכר, והבסיס יוגדל, כדי להבטיח לפורשים מיצויים הוגנים. את הפרמיות המורכבות, שצברו העובדים, ימירו לתוך השכר הבסיסי ויקבעו נורמות מיוחדות, שיבדקו על־ידי מועצת ייצור שתוקם במפעל. ההסתדרות תבטיח לעקוב אחרי התפתחות מבנה השכר במפעל.

בתוכנית, שהציגה ההנהלה, התבקשו העובדים להסכים לניידותם בין המחלקות השונות. זילוני אומר, כי בגלל יחסי העבודה העכורים במפעל, העובדים חששו, כי ההנהלה תשתמש בניידות כאמצעי הענשה. "הניסיון שלנו הוא לקבוע דפוסי ניידות, על־פי הניסיון במקומות אחרים", טוען זילוני.

כשתושלם תוכנית ההבראה, שמתגבשת בין ועד העובדים לאגף לאיגוד מקצועי, היא תונח על שולחן הנהלת "כור", אבל הכתובת האמיתית שלה היא משרדו של המפרק, ובהמלצתו ייתכן חידוש הייצור ב"אליאנס" כבר בקרוב.

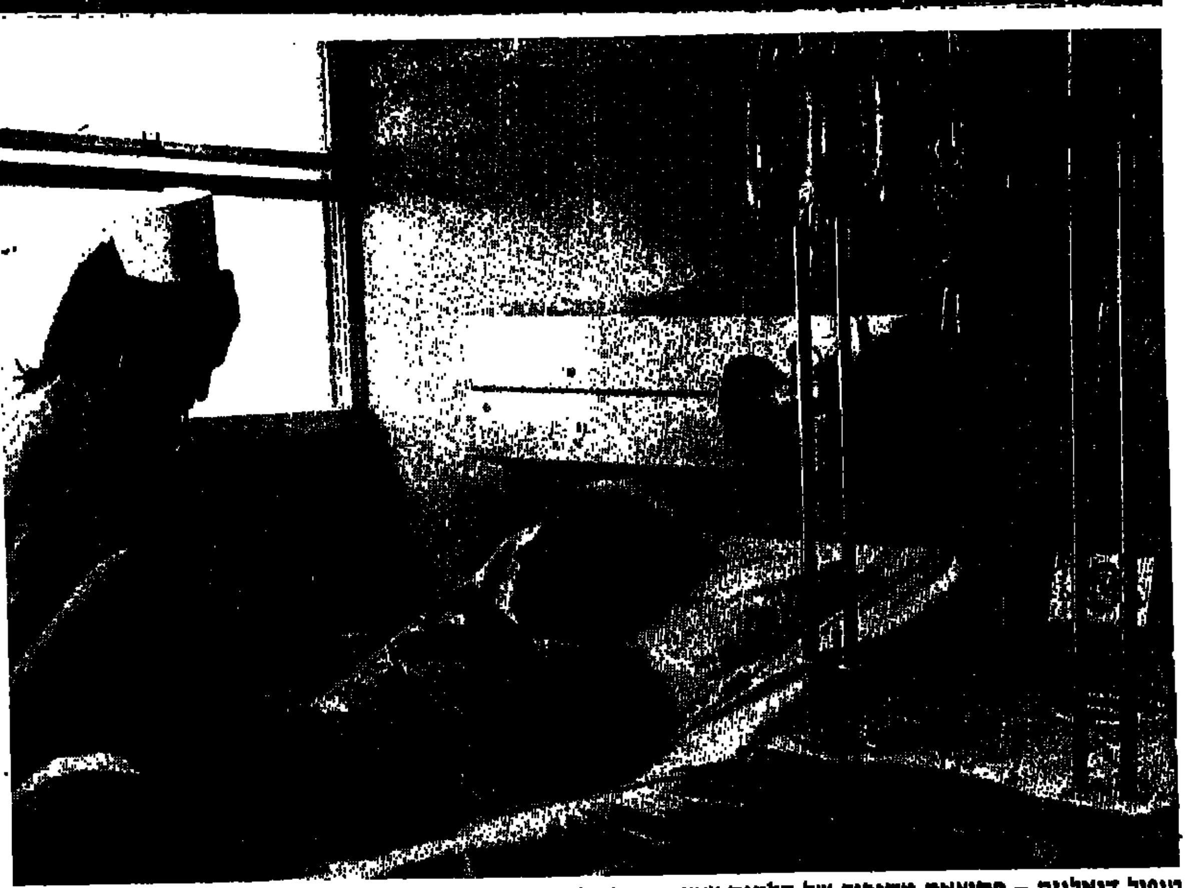

טיפול דיאליזה – כתוצאה מסיבוך של דלקות שקדים... (צילום: עמירם ברוסטמן)

איך לפצח את השקדים

דלקות שקדים הן פועל יוצא של פלישת חיידקים או נגיפים ■ במקרה של דלקות חוזרות ונשנות מומלץ לכרות

פעם היה זה מקובל על הרופאים לכרות את השקדים במקרה של דלקות חוזרות ונשנות. אף שגרסו, שמוטב לסלק את השקדים בפעולה מקדימה האמורה למנוע הופעת דלקת גרון המסכנות גם את המפרקים, קרום הלב ועור. אחר־כך חלה תפנית. הרופאים מצאו, כי אחרי הכריתה נשארים קצות העצבים של האבר. דרך קצה זה חדרו „מזהמים" שגרמו לשיתוק ילדים. כשנמצאה תרכובת חיסון נגד „חיינה מדינה", משמע מחלת שיתוק ילדים, שוב שינו הרופאים את דעתם ועכשיו תדירות ממליצים על סילוק השקדים.

במעבר, שבין חלל הפה לבית־הבליעה, נמצא זוג שקדים. גודלם של כל אחד כשני ס"מ, כך במצב רגיל. המקרה של דלקת הסיפור הוא אחר לגמרי. השקדים מתנפחים ואף גורמים לקשיי בליעה ונשימה. השקדים ממלאים תפקיד חשוב במיוחד אצל ילדים. עם ההתבגרות הם מצטמקים והופכים לרקמה חיבורית מצולקת קטנה.

עד גיל שש, שמונה שנים השקדים הם חלק ממערכת לימפתית. מערכת זו כוללת גם פוליפים המצויים במעבר האף אל הלוע, השקד הלשוני ממוקם בקצה הלשון. איים קטנים של רקמה לימפתית מפוזרים בחלל בית הבליעה. עיקר תפקידם של השקדים לחוש ולבדוק את המזון העובר אל בית הבליעה, ואת האוויר שאנו נושמים. המערכת כולה יכולה לזהות חיידקים או נגיפים ולאותת למערכת החיסונית המפעילה מנגנון הגנה או תקיפה כנגד הפולש.

דלקות שקדים הן פועל יוצא של פלישת חיידקים או נגיפים. השקדים מתנפחים, מופיעה בצקת, נפיחות, אודם וגירושות. לפעמים מופיע גם כאב אוזניים, קשיי בליעה של מזון מוצק ואף של נוזלים. החולה מתקשה לאכול ולשתות וזה עלול לגרום להתייבשות.

צורך בדיאליזה

בדלקת שקדים יש שלב של פלישת חיידקים אל מחזור הדם, אומר ד"ר דניאל צ'יק בעלון הפנימי של קופת־חולים „מכבי". החדירה זו משפיעה על הגוף כולו. מאבחנים, חום גבוה, כאבי ראש, תשישות, כאבי פרקים והקאות. בדיקת משטח גרון מאפשרת קביעה — האם מדובר בזיהום נגיפי או חיידקי. זיהוי הפולש מאפשר החלטה נכונה לגבי סוג התרופה. כנגד נגיפים אין נותנים אנטיביוטיקה. בין מיני החיידקים יש אחד כזה העלול לגרום לסיבוכים, כולל פגיעה בכליות עד כדי שיתוק זמני בפעילותן והצורך בדיאליזה. כן יכול החיידק מסוג הסטרפטוקוק לגרום לפגיעה בקרום או בשריר הלב וכהמשך לפגוע בתיפקוד הלב, פגיעה חריפה או כרונית. סיכון נוסף — פגיעה במפרקים עד לגרימת הגבלה בתנועה וכאבים במפרקים. מכאן חשיבות איתור הפולש לשקדים.

כאשר לא ניתן לקבוע בוודאות את „תעודת הזהות" של הפולש, נוהגים הרופאים לתת פניצילין או תרופה מסוג פניצילין וזאת עד שבועיים, גם כאשר החולה מרגיש טוב כבר בתום שבוע ימים של נטילת התרופה. הדבר נובע מהעובדה, שהפסקת התרופה בטרם השלמת המלאכה עלולה לגרום לחידוש הדלקת, כאשר הפולש כבר מחוסן כנגד האנטיביוטיקה.

תוך כדי טיפול חייבים לדאוג לכך, שהחולה ישתה הרבה ויטול מזון מזין. הדלקת שכיחה אצל ילדים, פחות בקרב המבוגרים.

הגישה השתנתה

כאמור, היו גישות שונות כיצד לפעול. בשנות השלושים והחמישים גרסו, כי יש לכרות שקדים הנוטים „להידלק" והגורמים לבעיות של חום, כאבי גרון וסכנות זיהום באברי פנים. אחר כך חזרו בהם הרופאים מגישה זו, כאשר התגלה שיש זיקה בין כריתת השקדים ובין תדירות הופעת שיתוק ילדים. עם הופעת תרכובת החיסון נגד פוליו, שוב השתנתה הגישה ועכשיו כבר נוטים יותר לסלק את השקדים הגורמים צרות.

מומלץ לנתח כאשר מופיעה מורסה חוזרת בשקד. זוהי מחלה קשה עם חום גבוה ואי־יכולת לפתוח את הפה. המורסה עלולה לפרוץ ולעבור לאבי העורקים שמאחורי השקד. כן מומלץ ניתוח, כאשר יש דלקת שקדים חוזרות ונשנות, דבר המשבש את חייו של החולה. הוא הדין במקרה של „פריחת" או „עיבוי" השקדים בהשפעת תהליכים דלקתיים. גדילת השקדים גורמת להפרעות במעבר בית הבליעה ותסמונת דום נשימה, כאשר השקדים „נושקים" זה לזה. ההפרעה בשינה משפיעה לרעה על תיפקודו של החולה בשעות העירות, גורמת לעייפות, חוסר ריכוז ועירנות.

השקד צריך להיות „שומר השער", לא להניח לפולש להיכנס למערכת העיכול והנשימה. אחרי מיספר דלקות, נפיחות, גידול פרא, השומר הופך בעצמו למקור זיהומים. במקרים מסויימים מתמלאים כיסי השקדים בשאריות מזון, שם הן נרקבות ומלבד ריכוז חיידקים יש גם ריח רע מן הפה. כריתת השקדים נעשית אחרי מעקב ולא אצל ילדים מתחת לגיל 3 ומעל לגיל הנחשב לגיל זיקנה. הניתוח מבוצע תחת אילחוש כללי או הרדמה מקומית. בעבר בוצעו הניתוחים תחת הרדמה מקומית בלבד. זו היתה חוויה טראומתית נפשית וגופנית. כיום מקובל להשתמש בהרדמה כללית, כאשר מדובר בניתוח אצל ילדים.

אם למרות הניתוח יש חזרה לסירות דלקות, סימן שהשקדים צמחו מחדש. זה קורה כאשר לא הוציאו את השקדים „עד הסוף". אך אלה מקרים נדירים.

פרק חדש ללסת תחתונה

לעשרה מיליון אמריקנים יש בעיה עם ליקויי תיפקוד של פרק הלסת התחתונה. הליקוי פוגע לרוב בנשים.

המחלה כאמור, פוגעת באחד או בשני פרקי הלסת התחתונה. מדובר באבר הדומה לציר. הפרק מכוסה בקטעים מסוימים בסחוס. הפרקים הללו סמוכים למקום בהם יש נקודת חיבור בין הלסת ובין הגולגולת. הליקוי יכול להופיע כתוצאה מדלקת, זיהום, מכה ואף תוך כדי הרמת קול זעקה ועידוד לקבוצת ספורט אהודה למשל. גם נגיסה הגונה עלולה לגרום לצרות עם הפרק הבעייתי. המצב עלול להסתבך, כאשר החולה מתעצבן והוא מגיב בחריקת שיניים למשל. איבחון המחלה מסובך למדי בשל הסממנים החיצוניים השונים כגון כאבי ראש, אוזניים, עורף וגם שיניים. הרופאים האמריקניים נוטים לעתים קרובות מדי להטיל את כל מה שמעל לבית החזה על „חשבונו" של הפרק הקטן של הלסת התחתונה. העוסקים במלאכת האבחנה נעזרים כיום במכשירים מתוחכמים כמו אולטרה־סאונד, מתקן המודד איתותים חשמליים הבאים מהשרירים והלסתות. השבועון ניו אינגלנד ז'ורנל אוף מדיסין מלגלג על הרופאים המשתמשים במיספר כה רב של מכשירי איבחון. הדבר מיותר לטענתו. הטיפול השמרני מושתת על דיאטה רכה, משמע הימנעות מנטילת מאכלים קשוחים. כן ממליצים על עיסוי, קומפרסים חמים, תרגילים המפעילים את שרירי הלסת, נטילת אספירין ותרופות ארגעה. בין השיטות גם להיות אקרילן ללעיסה במחיר של 600 דולר.

כשכל הטיפולים נכשלים, מבצעים ניתוח שעיקרו תיקון הציפוי הפנימי של הפרק. לאחרונה, מבצעים את הניתוח בדרך של החדרת צינתור עם מכשיר טלסקופי, המאפשר טיפול ללא שימוש גס באיזמל. המכשיר מאפשר את תאורת שדה הניתוח וגם את ביצוע הניתוח. מוציאים את השיכבה הסחוסית שהתנוונה ומתקנים את השאר. אין תפרים, וכמעט שלא רואים שהניתוח בכלל בוצע.

שליפות חשודות בשפלה

תקריות־ירי, שארעו לאחרונה בין שוטרים לחשודים במרחב השפלה, מעלות את השאלה האם השוטרים ממהרים לשלוף את נשקם. הבדיקות עדיין נמשכות

במשך השבועיים האחרונים ארעו במרחב השפלה כמה תקריות־ירי בין שוטרים וחשודים. בכל המקרים, שבהם נעשה שימוש בנשקו של השוטר, מונו על־פי ההוראות קצינים בודקים. דובר מרחב השפלה אומר, כי הבדיקות עדיין לא הסתיימו.

במקרה הראשון נורה בבית־הקברות ברחובות חשוד בפריצת קופות־צדקה. המקרה ארע, כאשר אחד השוטרים השתטח על קבר חברו, כשלפתע שמע מאחוריו קולות־רחש מוזרים. על־פי הדיווח, הוא ראה את הצעיר בהיותו באמצע תהליך פריצת קופות־הצדקה, הנמצאות על הקברים. השוטר הורה לצעיר לעצור. כשזה סרב, החל לרדוף אחריו, ובמהלך המרדף נורתה ירייה מנשקו של השוטר.

אחת הגירסאות טוענת, כי הירייה נורתה במהלך מאבק, שבו ניסה החשוד להוציא את הנשק מידי השוטר. החשוד נפצע בישבנו, אך הצליח להימלט מהמקום. לאחר חיפוש, הוא אותר בבית בפרדס, והועבר לקבלת טיפול רפואי בבית־החולים. על החשוד, שמעשהו הצריך הפעלת נשק, לא הוצבה שמירה משטרתית. והוא שוחרר על־ידה לאחר תום קבלת הטיפול הרפואי.

ימים אחרים לאחר המקרה, הבחינו שוטרים שהיו במשימת־סיור ברכב גנוב, שנסעו בו עבריין נמלט וצעיר נוסף — שניהם תושבי לוד. הרכב החשוד לא שעה להוראותיהם לעצור והתפתח אחריהם מרדף, משכבה רכב החשודים, נמלטו השניים מתוכו. אחד השוטרים שלף את אקדחו וירה ירייה באוויר. לפי גרסת המשטרה הלה, ירה שוב לאחר־מכן, תוך כיוון לרגלי החשוד. מן הירי נפגע הצעיר השני בגבו, והובהל במצב קשה לבית־החולים „תל־השומר".

העבריין הנמלט, שבגללו החלה למעשה כל המהומה, הצליח להימלט. כאמור, מונו במרחב השפלה שני קצינים בודקים לארועים השונים. במסיבת עיתונאים שנערכה כשבוע לפני כן במחוז תל־אביב, אמר מפקד המחוז, יגאל מרקוס, כי הוא סובר שאין להשתמש בכוח ולא בנשק, במקום שאינו מצריך זאת. הוא טען, כי אין צורך להשתמש בנשק ולענוש קשות את החשוד על־ידי פציעתו. המחוקק עצמו החליט, כי בגין גניבת רכב יש לגזור מאסר למשך שלוש שנים.

בתגובה לשאלה, האם חלו שינויים בהוראות הפתיחה באש במשטרת ישראל, השיב דובר המשטרה, כי נוהל הפתיחה באש מופיע בפקודות־הקבע של המשטרה ולא חלו בו שינויים כלשהם. על־פי הנהלים, ניתן לפתוח באש, אם נשקפת סכנה לחיי איש משטרה. אם נשקפת סכנה לחיי הציבור, חייב איש־המשטרה להגן עליו, והוא רשאי לפתוח באש. כמו כן, קיים סעיף בחוק העונשין, המאפשר לכל אדם להשתמש בנשק, במטרה להגן על עצמו או על אנשים, שהוא אמור להגן עליהם. ממילא, ניתנת כאן גם הרשאה לשוטרים להשתמש בנשקם.

במרחב השפלה עדיין לא נסתיימו הבדיקות, ולכן קשה לפסוק. האם מקריות היא שגרמה לפציעתם של שני חשודים, או שמא ממהרים במרחב לשלוף את האקדחים, לפני שמשתמשים באמצעים אחרים. זאת כאמור, לאור הצהרתו של ניצב יגאל מרקוס, שאינה מחייבת שימוש בנשק במקרים כאלה.

ענבים בסחרור־הפסדים

תביעה, שהוגשה לאחרונה לבית משפט השלום בתל־אביב, מחייבת את מועצת הפירות ב„אגרקסקו" על עידוד לגידול ענבים ליצוא. התובעים רואים בכך גורם למשבר של ישובי בקעת הירדן

בראשית החודש הוגשה בבית־משפט השלום בתל־אביב תביעתם של כרמלה וישראל רייך. הם ביקשו לחייב את מועצת הפירות ב„אגרקסקו" בתשלום של 60 אלף ש"ח, בתוספת הפסדי הצמדה וריבית, וכן לחייבם בהוצאות. כל זאת, בשל גידול ענבים ליצוא. התביעה, שהוגשה באמצעות באי־כוחם של התובעים, עו"ד צבי לידסקי, בימים שבהם כיכבו בכותרות העיתונים צרכני הסמים מהחברה הגבוהה ובן פלאטו שרון ועוזריו, לא זכתה להתעניינות מיוחדת.

על־פי התביעה, מגדלים השניים במושב גיתית שבבקעת הירדן כרמי ענבים מדי שנה. בתחילת עונת גידול הענבים של שנת 1987, פנו נציגי מועצת הפירות ו„אגרקסקו", באמצעות שליחים, אל החקלאים. על־פי כתב־התביעה עודדו אותם והאחרונים לגדל ולטפח את זן הענבים פרלט ליצוא לחו"ל בלבד, תוך הדגשה כי צריכת הענבים בשוקי יצוא בחו"ל ותעריפיהם שם בפועל הינם גבוהים — ולפחות בסך של 3.300 דולר לטונה.

בתביעה מבהירים השניים, כי גידול ופיתוח ענבים ליצוא שונה בתכלית השינוי בכל פרטי הגידול, האיכות והעלות מגידול ענבים לשוק המקומי, הם מפרטים, כי לצורך היצוא נדרש גיזום הגפן, דילול האשכולות, סרוק הענבים וטיפול בהורמונים, כדי לקבל איכות טובה יותר של ענבים. כמו כן, נדרש קיטום האשכול, כדי לשוות לו צורה נאה יותר, הוספת שעות עבודה וכוח אדם רב יותר בקטיף.

גם במהלך הקטיף, שהינו סלקטיבי יותר, דרושות מדידות של כמות הסוכר על־ידי טעימת כל אשכול ואשכול. עוד מוסרים התובעים, כי באמצעות הנתבעים יוצאו בשנת 1987 כ־10 טונה ענבי פרלט. בכתב התביעה טוען הזוג, כי לולא עידודם של המשיבים שנשלחו על־ידי מועצת הפירות ב„אגרקסקו", הם היו מגדלים את הענבים לשוק המקומי. אך, הם השתכנעו מטענותיהם של נציגי הנתבעים, שחזרו והדגישו בפניהם כי קיימת הצלחה מסחררת במכירת הענבים ובביקושם, וכי אין כל מלאי שנותר, או עודפים היוצרים רחיפות בביקוש.

בנוסף לאמירות בעל־פה, נהגו הנתבעים לספק לחקלאים אינפורמציה עדכנית שוטפת, באמצעות קלטת שהושמעה לכל המתקשר למשרדי המועצה. קלטת זו דיווחה, ללא כל סייג וללא כל התניה, כי יבול הענבים מחוץ שבו מדובר נמכר בפועל לשוקי חו"ל בסך של 3,300 דולר לקרטון.

התובעים מרגישים בכתב התביעה, כי בקלטת לא דובר כלל על נתוני מלאי, או התניית המחיר באיכות הענבים, אלא על דיווח של מכשירי התביעה בפועל. החקלאים טוענים, כי מכיוון שלא עודכנו מראש כי נתוני המחירים נסמכים על ממוצע וכי אינם סופיים עד לתום העיסקה, נגרמו להם הפסדים שלא היו להם אילו היו הענבים נשלחים לשוק המקומי.

עוד טוענים החקלאים, כי התברר להם שהנתבעים גבו וגובים מחיר מופרז ומופקע עבור הקרטונים, שאותם הם מספקים. על כן, בשל ההפסדים שנגרמו להם, התבקש בית המשפט להורות לנתבעים לשלם 60 אלף ש"ח בשל הפסדי החקלאים.

כאמור, זהו כתב־התביעה, העומד להתברר עדיין בהליכים משפטיים. יצוין, כי התובעים טוענים בכתב האישום, כי הטעיית החקלאים שהתבררה — כפי שמצוין במכתבו של מזכיר המושב גיתית — מתוך בדיקה כראוית מצב במושב וכישובי הבקעה, האחרים, הינה אחד הגורמים למשבר הכלכלי של ישובי בקעת הירדן.

קורפו, ספר מי אשם

מבקר המדינה אינו משאיר לאחראים על חיינו בכבישים אפילו שמץ של אפשרות לחמוק מאחריות. הממצאים מדהימים. מלחמתו הגדולה של עם ישראל מנוהלת בשלומיאליות הגובלת בפשע: אישור החלטות בטלפון, היעדר תיכנון, חוסר־ביצוע ואי־איכפתיות. זה מה שעולה מהדו"ח, ועם זה צריך לנסות להישרד בכביש

הרוגי אסון האוטובוס: הקטל נמשך במנות יומיות

שר התחבורה חיים קורפו והמערכת שבראשה הוא עומד, מוצגים במלוא מערומיהם בפני כל. הפעם הוא אינו יכול לטעון כי יריבות מפלגתית זו או אחרת עומדת מאחורי הביקורת הקשה או חשבון אישי זה או אחר מנחה את המבקר. הפעם הוא גם אינו יכול לחמוק מהמסקנות בתירוץ הנצחי שלו „הנהג אשם".

שר התחבורה ועוזריו מואשמים על־ידי המבקר במתחולל על הכבישים. המבקר קובע בדו"ח הביקורת שלו „תאונות הדרכים גורמות מדי שנה אלפי נפגעים, מאות הרוגים ונזק כלכלי רב. בשנתיים האחרונות חלה החמרה בתאונות ובתוצאותיהן, דבר שהביא להגברת מודעות הציבור, הכנסת והממשלה במציאת פתרונות שיביאו למניעת התאונות.

„אולם הדיונים והמודעות לא הביאו, בינתיים, לפעילות מערכתית הכוללת הסדרים מינהליים ותקציב הולם כדי שיביאו לשינוי המצב."

המבקר פותח את הדו"ח שלו בסקירה של העלייה החדשה בתאונות הדרכים, עלייה של 18.8 אחוז במספר ההרוגים על הכבישים — 493 הרוגים.

ליקוי בתיפקוד

הפרק הראשון מיוחד למינהל לבטיחות בדרכים, והמבקר קובע כי חילופים תכופים בצמרת המינהל וקיצוץ סמכויותיו של מנהל המינהל פגעו במעמדו של המינהל לבטיחות בדרכים ופגמו ביכולתו למלא את תפקידו.

המינהל לבטיחות בדרכים הוקם, כזכור, בשנת 1981, ורבים ציפו כי הוא יביא מזור או לפחות ישפר את המצב. ואולם, מדו"ח הביקורת עולה כי גם הגוף החדש, יחסית, שהצטייר כיעיל בפעילותו עד היום לוקה קשות בתיפקודו.

במינהל בטיחות בדרכים זה, האמור להגן על חיינו, לא מצא מבקר המדינה. אפילו רשימה של הקטעים והצמתים העירוניים הדורשים טיפול. בין תפקידיו של המינהל לבטיחות בדרכים כלול גם ניהול הקרן למימון פעולות למניעת תאונות.

בניהולה של קרן זו אפשר לראות תמצית של הנעשה במשרד התחבורה. מתוך תקציב של כ־7.8 מיליון שקלים, נותרו בידי הקרן 3.5 מיליון שקלים. ואם הזעקה התמידית תבוקעת מפי השר ועוזריו, כי אין בידי המשרד די תקציבים, הרי שלא ברור כיצד לא מנצל המשרד גם את המעט שהוקצב לו. אגב, קרן זו צוברת עודפים מאז שנת 1983.

החלטות טלפוניות

השנה הועברו לרשות הקרן 16.5 מיליון שקלים, אולם בשלב זה אין דיווח על הנעשה. הקרן אינה יכולה לעקוב אחר הפרויקטים שאותם היא מממנת, בגלל היעדר גוף מבקר. את היחס לתאונות הדרכים ולניהול הקרן, בה משקיע הציבור הישראלי מדי שנה מיליוני שקלים, ניתן לראות בדרך ניהולה. הנהלת הקרן פעלה בניגוד לתקנון ומצאה לנכון להיפגש רק שלוש פעמים במשך שנה וחצי כדי לדון בפעילותה. גם במספר מצומצם זה של פגישות, לא נכחו חלק גדול מחברי הנהלת הקרן והם אישרו את ההחלטות — טלפונית. מעניין כיצד יכול השר חיים קורפו לבוא בטענות לנהגי המדינה, שעה שמתחת לחוטמו מתנהלת הקרן באי־סדר מוחלט וכספו של הציבור נזרק.

המינהל לבטיחות בדרכים השקיע מאות אלפי שקלים ברכישת ניידות לבדיקת תקינות כלי־רכב בדרך. מאז 1984 ועד 1987 נבדקו מדי שנה 5200 כלי רכב בלבד, כיוון שניידת אחת היתה מושבתת בגלל היעדר צוות שיפעיל אותה. מתוכננת רכישת ניידת שלישית. כרבע מהסכומים הוקצו, כמובן, לנהג. 706 אלף דולרים הוצאו על־ידי המינהל להסברה בשנת 1986.

3% תשתית

בסוף 1986 היתה רשת הכבישים במדינת ישראל באורך של 12,800 ק"מ, שמתוכם 7630 ק"מ דרכים עירוניות. בין 1980 ל־1986 גדל צי הרכב במדינה ביותר מ־50 אחוז, ואולם רשת הכבישים התארכה בתקופה זו ב־3 אחוזים בלבד. במאוס 1989, דהיינו בעוד פחות משנה, יסתיים מועד תוכנית החומש לסלילתם מחדש של 16 כבישים אדומים. כבישים אלה הוגדרו על־ידי המינהל לבטיחות בדרכים עוד כ־1984 ככבישים מסוכנים, ואורכם היה 222 ק"מ. עד היום, יותר מארבע שנים לאחר תחילת התוכנית, נסללו רק 99.5 ק"מ כבישים. דהיינו, רק 45 אחוז מהתוכנית יושמה.

המבקר קובע שוב, כי הפיגור נובע לא מהיעדר תקציבים שיועדו לכך על־ידי הממשלה, אלא מהיעדר תוכניות ומינות לביצוע. הוא קובע כי מדובר בקצב ביצוע איטי בשים לב לתוכנית רבת־חשיבות שאישרה הממשלה כדי להילחם במכת תאונות הדרכים שפגעה ומוסיפה לפגוע קשות בחיי־אדם.

אם כך, שוב נדחית טענת משרד התחבורה בדבר הטענה כי הביצוע האיטי של שיפור בתשתית נובע מההשקעה הגדולה הדרושה. בשלב זה קובע מבקר המדינה כי ההשקעה הכספית בעבודות אלה היתה רק 40 אחוז מהאומדן.

אסון הבונים

אם מישהו חשב שחיי־אדם עשויים להזיז מישהו במשרד התחבורה, הרי שהדברים שהמבקר אומר בהתייחסו למפגשי מסילות הברזל עם כבישים ודרכי עפר מראים מהו היחס האמיתי לחיים בכבישים.

מבקר המדינה קובע, כי מאז האסון המחריד שאירע ב־1985 במפגש הבונים, שעה שרכבת התנגשה באוטובוס „אגד" שהסיע תלמידים, תאונה בה מצאו את מותם 22 בני־אדם, רובם תלמידים — „חלו שינויים קלים באמצעי המיגון של המפגשים של המסילה עם כבישים ודרכי עפר, ובסך־הכל נוספו שני מחסומים מוגנים".

המבקר קובע כי „תקציב הפיתוח של הרכבת לבטיחות במפגשים היה זעיר לעומת הצרכים".

נהג זהיר

אם מישהו חשב שבמועצה הלאומית למניעת תאונות־דרכים, הנהנית מתדמית חיובית, הכל פועל כראוי, הרי ששוב בא דו"ח מבקר המדינה ומראה אחרת.

המבקר אומר, כי מאז שנות ה־70 חלה ירידה מתמשכת במספר הנהגים הנוטלים חלק בתחרות הנהג הזהיר, ואם בשנות ה־70 נטלו חלק בתחרות זו 21 אחוז מכלל בעלי רשיונות הנהיגה, הרי שכיום רק 12 אחוז מהם משתתפים בתחרות זו, שמכניסה, אגב, כסף לקופת המועצה. מאז 1962 מפעילה המועצה משקיפי תנועה. עד 1981 פעלו במסגרת זו 4000 משקיפי תנועה, והמועצה שלחה בין 50 ל־100 אלף מכתבי התראה לנהגים מדי שנה. בשנת 1986 פעלו כבר 6000 משקיפי תנועה, אולם במהלך שנת 1987 שלחה המועצה 600 מכתבי אזהרה בלבד, דהיינו 50 מכתבים בכל חודש.

המבקר בדק גם את פעולות האכיפה של המשטרה. שליש מהדו"חות שרשמה המשטרה לנהגי ישראל היו דו"חות בגין חניה אסורה. עוד התברר למבקר, כי חמישית מהדו"חות הם דו"חות טכניים שאינם בין הגורמים לתאונות הדרכים.

עוד גילה המבקר, כי קציני משטרה הרשאים לשלול רשיונות נהיגה מינהלתית, אינם נוהגים במקרים רבים בהתאם לחוק, ואינם ממלאים דו"ח בכתב המנמק את הסיבות לשלילה.

אחריות כבדה

בסיכום הדו"ח, קובע מבקר המדינה, כי בנושא תאונות הדרכים מטפלים גופים רבים ללא תיאום וכי המינהל לבטיחות בדרכים, שנועד לתאם ביניהם, אינו מצליח בתפקידו. גם האחריות לכבישים מפוצלת — „לפי הביקורת — לגופים רבים, דבר המקשה על ביצוע תוכניות. לדעת המבקר, המצב החמור השורר בכבישי הארץ, כשתאונות הדרכים גובות מחיר דמים כבד, מחייב טיפול נמרץ ויסודי של הממשלה במציאת מענה הולם, ועל כל הנוגעים להיות מודעים לאחריות הרובצת עליהם.

יואב אביב

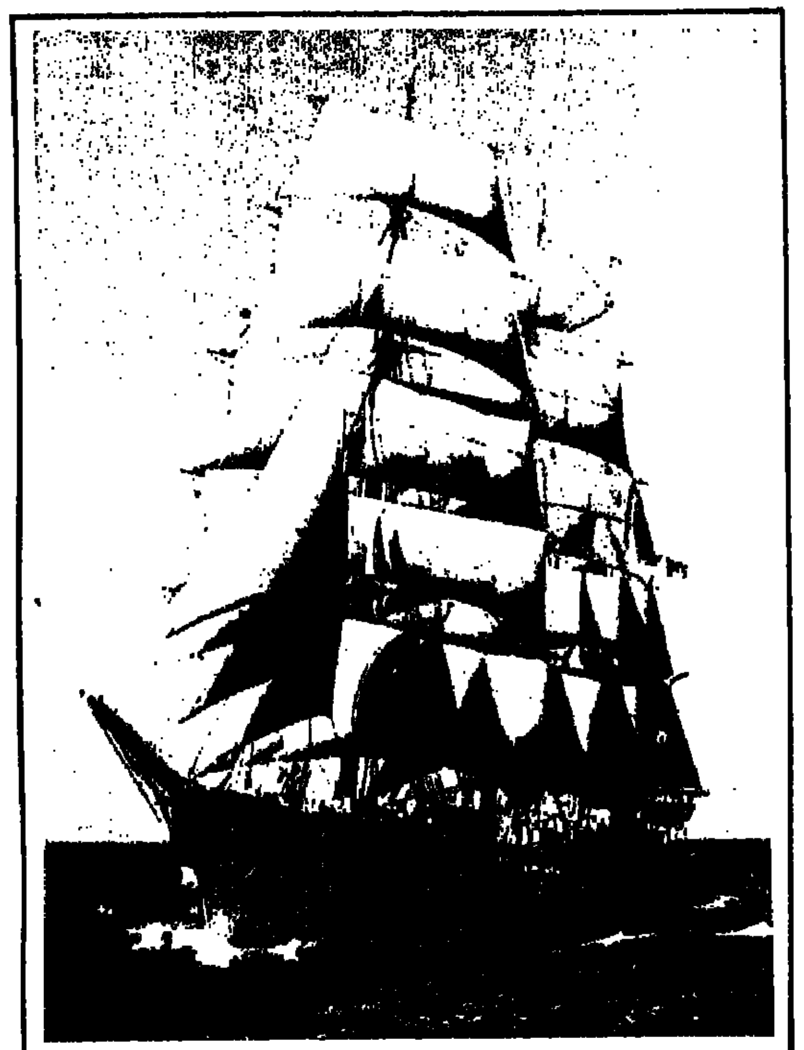

הצי הגרמני

בעיתונות דווח בהרחבה על הגעתה של ספינת הצי הגרמני לחיפה. פעם ראשונה מאז קום המדינה הגיע לישראל כוח צבאי גרמני המונה 229 קצינים חיילים וצוערים על סיפונה של אונית הצי הגרמנית „גורך פוק".

רבים סברו כי מדובר באוניית מלחמה השייכת לצי, אך לאמיתו של דבר, מדובר באוניה שנראה כאילו הפליגה ממסך הטלוויזיה היישר לים. מתוך סידרת „קפ־אונידין" הגיעה גם אוניית הצי הגרמנית. צבועה לבן, שלושה תרנים והרבה מפרשים ורוח. מעניין כיצד היא הצליחה להגיע לכאן מסאן־דייגו שבארה"ב וכיצד היא תשוב לשם. יותר מעניין אלו תוכניות מלחמה יש לצי הגרמני עם אוניה זו, עליה הוא מאמן את הקדטים שלו. אגב, מפקד האוניה, קפטן אימו פון־שנורביין, אומר שהקדטים לומדים באוניה זו מהם חיי ים אמיתיים.

האוניה תעגון בחיפה עד יום שישי, ואז תמשיך בדרכה ועוד כחודש וחצי היא תשוב דרך עגינה באקפולקו לנמל סאן־דייגו בארה"ב, שם תשלים את הקפת כדור הארץ אותה ביצעה ואשר תימשך 11 חודש.

אגב, מעניין אם חיל־הים הישראלי היה מוכן לאמן את חייליו על אוניה כזו.

יואב אביב

היה מנוע
להדליק בזמן

תזמון ההצתה הוא אחד הכיוונונים הבסיסיים ברכב והוא נעשה בדרך־כלל בעזרת פנס תזמון, השולח אור לעבר סימוני התזמון שעל גלגל התנופה. תזמון הצתה ניתן להיעשות בכמה דרכים ושיטות. אחת השיטות הישנות היתה להפעיל את המנוע, אח"כ להקדים את ההצתה, עד שהמנוע ישמיע נקישות, ואז לאחר מעט את ההצתה. אין תהליך זה מתאים למכוניות החרישות של ימינו.

כיום נפוצה השיטה של תזמון סטטי, המתבצע בסיבוב המנוע ביד או באמצעות המתנע עד הבאת שני הסימנים זה מול זה. לאחר מכן, מסובבים את בית המפלג עד שחודי הנתק מתחילים להיפתח זה מזה. שיטה זו נראית אמינה יותר מאשר בחינת הסימונים באמצעות פנס תזמון. כדי לעמוד בדיוק על רגע פתיחת חודי הנתק, מחברים מנורת ביקורת בין בורג היציאה של המפלג לבין הגוף.

התזמון הדינמי הוא השיטה המקובלת במוסכים. במכוניות רבות אין התזמון הסטטי מתקרב בדיוקו לתזמון הדינמי. שיטת תזמון זו דומה לשיטה הסטטית, אלא שהמנוע מופעל כל עת התזמון. התזמון נעשה בשיטה זו בעזרת פנס תזמון בלבד. קיימים שלושה סוגים יסודיים של פנסי תזמון. הזול בהם הוא פנס הניאון, המתחבר לצילינדר הראשון במקור מתח, כאשר המנוע פועל, מפעיל המתח הגבוה — שמגיע למצת הראשון — את פנס הניאון.

פנס טוב יותר הוא הפנס המופעל מזרם הרשת (220 וולט). גם פנס זה מתחבר לחוט של המצת הראשון, אבל כמפעיל בלבד. הפנס השלישי הוא הפנס המתחבר למצבר במקום למתח הרשת. זה הדגם הנפוץ ביותר וניתן להשתמש בו בכל עת ובכל מקום. ניתן להשיג פנסים משופרים שמותקן בהם מונון לבדיקת קידום הצתה. מהוון כזה מקל לראות את קידום ההצתה במהירויות מנוע שונות.

מכונאים רבים שוגים כשהם משנים את מרווח חודי הנתק לאחר בדיקה או כוונון התזמון. אם משנים את מרווח חודי הנתק, משנים גם את מצב פתיחתם על־ידי הפיקה וכך את מצב התזמון, והדבר לא רצוי. לעתים נוצר הרושם, שבמכוניות שיש בהן מערכות הצתה אלקטרוניות, אין סיבה לשינוי תזמון ההצתה, משום שאין בלאי בלשון החחולקה שבאחור הנתק הנע. מיותר לציין, שרושם זה מוטעה ושינוי בתזמון יכול להיווצר עקב רעידות או סיבות אחרות שאינן תלויות במרווח חודי הנתק.

אחת הטעויות בתזמון ההצתה נגרמת בקריאה לא נכונה של סימוני התזמון. כדי למנוע טעויות, יש לנקות היטב את הסימונים. בשעת תזמון הצתה יש לנהוג לפי הוראות היצרן בלבד. כאשר היצרן קובע את מספר סיבובי המנוע שיש לבצע בהם את תזמון ההצתה, אין לסטות מהוראות אלה. יש לשים לב להוראות היצרן בנוגע לסימונים ATDC (אחרי נקודת מתח עליונה) ו־BTDC (לפני נקודת מתח עליונה).

יש לזכור, שבכל מנוע חייב הניצוץ להגיע אל כל מצת ברגע קבוע ומדויק, עיתוי מדויק של ההצתה, שמטרתו להפיק את מירב העוצמה, נקבע על־ידי היצרן.

י. מושקוביץ

לוחם על עקרונות

הוא סימל את השקפת העולם של האדם השומרי – חבר הקיבוץ הארצי ומפ"ם. היה מהפכן מעורר מחלוקת ■ יעקב ריפתין, עשר שנים למותו

ויקטור שם־טוב

שורשיה של מפ"ם טמונים עמוק בקרקע המולדת. מעשיה חרותים בנופה של הארץ. תולדותיה רשומים בסרר־מוקלים של ועידותיה. היו לנו ועידות גדולות — עם סמלים, דגלים והימנונים וגם עם חיפושי דרך ופריצת דרכים, המובילות מן המציאות אל החזון. בוועידותיה דיברה מפ"ם תמיד גם שירה, גם פרוזה. על בימותיה ניצבו תמיד אישים בעלי עוצמה ויכולת קרינה, שידעו לצאת ממורי הוויכוחים כתנועה לוחמת ומלוכדת. כך קרה גם בוועידה האחרונה. ויכוח מר אמנם לא חיה בה, אך נוצרה תחושה של חת־לבדות ערב קרב, של ראשית הדשה, של יציאה ממשבר. הלוואי שכך אמנם יהיה.

חסרו לנו מעל במת הוועידה שורה של חברים, שאינם איתנו עוד. קודם כל: מאיר יערי, שזאת היתה הוועידה הראשונה בלעדיו. לאחר מהחברים החסרים, מאוד מיוחד, מאוד מקורי ולכן בלתי־נשכח, מוקדשות מלים אלה, לאחר שבחודש זה מלאו 10 שנים למותו (נפטר ב־14.5.78): החבר יעקב ריפתין.

איזה אדם נהדר היה קובה! בחייו סימל את אופיו והשקפת עולמו של האדם השומרי, חבר הקיבוץ הארצי ומפ"ם. היה לוחם אמיץ ומהפכן, שכל חייו הוקדשו למלחמה על ערכים ועקרונות. היה נואם נלהב ומלהיב, חבר לנשק דבק בנורמות אתיות נעלות ושימש מופת לאחרים. היה יריב בלתי מתפשר, שעורר כבוד והערצה לא רק בין תומכיו, אלא גם במחנות יריביו. היה טריבון עממי, שגורלו ועתידו של האדם עמדו במרכז מאוויו.

קובה ריפתין עורר מחלוקת גם בחוץ וגם בפנים המחנה. הפער בינו לבין מפ"ם גדל והתרחב עד כדי כך, שהוא פרש למרות שורשיותו ודבקותו בחזון הציוני־סוציאליסטי, או אולי דווקא בגלל שורשיותו ודבקותו בחזון הציוני־סוציאליסטי, כפי שהוא הבין אותו. עם ההחלטה על הקמת המערך ב־1969, הוא נטש את שורות מפ"ם. לדעתי, היתה זאת בשביל קובה פרידה טראגית ממחנה שאיתו צעד משחר נעוריו.

כיצד נשמעים היום דברי ההזהרה שהשמיע קובה עם פרישתו ממפ"ם, כאשר נפלה ההחלטה להקים את המערך: "המערך יוביל לסוף שליחותה העצמית של מפ"ם. יטשטש את ייחודה, ישבור את כוח הלחימה בשורותיה" וכאשר טענו כנגדו, שמפ"ם תוכל להשפיע יותר על מפא"י דווקא בתוך המערך, השיב: "אינני יודע. אולי להיפך — המערך יצמיח בתוכנו מפא"יניקים לא מעטים..."

אפשר כמובן גם היום לדחות תחזיות קודרות אלו, אך איש לא יבטל אותן במחי־יד...

מבחינות רבות ניצבת דמותו של ריפתין לנגד עינינו כיום כדמות שחיה בעידן אחר. שלושה יסודות בולטים איפיינו את תפיסתו של ריפתין על הקיבוץ והמפלגה. בעיניו היו: הקיבוץ — סניף של המפלגה, הקיבוץ הארצי — חטיבה פוליטית מגויסת, מפ"ם — חלוץ ההולך לפני המחנה. בשלוש סוגיות אלו נאה דרש ונאה קיים.

ריפתין היה ידיד גדול של ברית־המועצות. זאת, למרות שלא התעלם מכל סימני ההסתאבות במשטר "הדיקטטורה של הפרולטריון". מה היה אומר ריפתין היום על גורבצ'וב, על הגלסנוסט, על הפרסטרויקה? תמיד טען כנגד מבקריו שאת מהפכת אוקטובר, את ברית־המועצות, יש לראות בפרספקטיבה היסטורית. קובה האמין שיבוא יום והמשטר הסובייטי יהיה מוכרח לצעוד לקראת דמוקרטיזציה. מן הבחינה הזאת ניבא ריפתין את בואו של גורבצ'וב ואת הפרסטרויקה. אפשר כמובן להתייחס בספק לשאלה, באיזו מידה יצליח גורבצ'וב במשימתו ההיסטורית. אך עובדה היא, שכספרו רב־המכר הוא אומר חד־משמעית, שהסוציאליזם בארצו חייב לצעוד לקראת דמוקרטיזציה, כי אחרת הוא נידון לקיפאון ולנסיגה. לנו ברור, שדמוקרטיזציה בברה"מ פירושה גם שינוי היחס כלפי היהודים, כלפי השפה והתרבות העברית והעלייה לישראל.

ריפתין היה אחד הלוחמים הנחרצים ביותר נגד הימין. עיון בנאומיו מעל במת הכנסת יראה את מידת העוצמה והכשרון, בהם ידע לחשוף את פרצופו של הימין על כל שלוחותיו: הצביעות הזעיר־בורגנית, העקרות הבעל־ביתית, הסכנה הטמונה בלאומנות ובעלת־בריתה — הקנאות הדתית.

בימים האחרונים לחייו, כאשר התברר לו ולנו, המסובבים אותו, שהמחלה תכריע אותו, הייתי נוהג לבקרו בבית־החולים בילינסון, ומאוחר יותר — בחדרו בעין שמר — ביתו האהוב שהיה בין מייסדיו. היה עצוב לראותו, בודד ורועד. למרות הכל היה עירני כתמיד. המחלה גזרה עליו אלם, אך הוא הגיב על הכל בכתב. אני זוכר את כתב־ידו באותם ימים עצבניים, נרגש, כאילו מוחה על מר־גורלו. העיר על כל דבר, שאל, יעץ, ניתח דברים, העלה רעיונות וניסה להקרין אופטימיות, גם כאשר צל המוות נפל על פניו.

קובה, קובה! כמה אתה חסר לנו גם היום!

המלצה כוזבת

בבחירות הקרובות, מפ"ם תעלה או תיפול עם מפלגת העבודה. מניית מחדליה של האחרונה היא טעות קשה

דב בר־ניר

עתקל אני באוזנים, בתוכם אף בחברי מפ"ם, העוסקים בימים אלה, בתיאבון, בהטפה לאחור: כבר הם עומדים על מסלול המירוץ בין הליכוד ומפלגת העבודה, לקראת הבחירות לכנסת ומכריזים במעין תרועה משונה, כי הממשלה הבאה תורכב בהחלט על־ידי יצחק שמיר ומרעיו. זו להם גם הזדמנות נאותה למנות את כל מומי שמעון פרס וכל מחדלי מפלגתו, שמשום־מה אינה אצה לעזוב, דווקא בחודשים האחרונים לקראת ההכרעה, את ממשלת האחדות הלאומית, — על מנת להוכיח לאוזנים, או לחברי מפ"ם אלה, כי סוף־סוף התיישר, אמנם במאוחר, עם הקו העקום של מדיניות מפלגת העבודה הכושלת.

אודה ואתוודה — אני כולי תמיהה. כלום באמת חברים ישרי־דרך אלה לא ישנו ולא ידעו, עד שהגה המדינה לא יומסר כולו לידי הדימגוגיה, הפראזיאולוגיה, הפופוליזם, שיחור חבורה, לליכוד ולליכוד בלבד, ערב אותה ההכרעה הגורלית ביותר שידעה מדינת ישראל מאז כינונה? כלום לא ידוע־להם ההבדל הקובע בין ימין קלאסי, אך ליברלי ופחות או יותר מהוגן, לבין ההסתה המרועה של זרם פופוליסטי, על גבול הפאשיזם, המתניף ליצרים הפרימיטיביים ביותר של ציבור הנפחד בלאו הכי לנוכח ה"אינתיפאדה" הפלשתינית — שניתן לשלהב את כל האינסטינקטים השוביניסטיים החבויים בו, שגם קל להבעיר בו רגשי אלימות נגד כל "יפה־נפש", כל "התבוסתנים", כל "הבוגדים" בכוח או בפועל, לרבות "הביורוקראטים" של ההסתדרות ותנועת העבודה?

הרי רק תמול־שלשום עמד מנחם בגין בכיכר מלכי ישראל ושיעשע את הקהל נגד "המיליונרים" של הקיבוצים או נגד בעלי פתק "הפרוטקציה", שונאי עדות המזרח, וגרף את קולות הבוחר לקראת הקלפי. כלום צריכה עתה מפלגת העבודה (בת־הברית היחידה, הפוטנציאלית והאפקטיבית הידועה לי, למפ"ם, בהווה ובעתיד) לנטוש את הממשלה, אפילו זו משותקת, אפילו זו — בניצוח הליכוד — פונה עורף לשלום ולתהליך המדיני? הרי בעשותה כן, תמסור את כל שלטון הדימאגוגיה, השיחוד וההסתה לידי הליכוד, בהחלטות ממשלה, באמצעי התקשורת הממלכתיים ובכל הקנוניות והתככים מלמעלה — לקראת ההכרעה בקלפי. אם יש עצת אחיתופל, אם יש הצעה שמאלנית כוזבת, אם יש חזרה על כל שגיאות השמאל האירופי בין שתי מלחמות העולם, לרבות גרמניה הטרום־נאצית — הרי זו השגיאה "המומלצת", גם מעל עמודי עיתוננו.

יודע אני את ממצאי הסקרים האחרונים בארץ, המראים כבר עתה שוויון בין מפלגת העבודה והליכוד עם זאת, הפור לא נפל, ואינני רואה שום רווח והצלה בכך שאנו במו־ידינו נסייע ליצירת אווירה פסיכולוגית ומדינית של "נצחון הליכוד" בטרם עת. אך הבעייה אינה פסיכולוגית בלבד, והפור כלל לא נפל. אינני יודע, למשל, מה יעלה שמעון פרס בחכתו בעת דיוניו עם הסובייטים, דרך הונגריה ודרך כינוס האינטרנאציונאל במאדריד. כל מה שידוע לי הוא, שיוזמתו נראית לי חיונית, ואף ברוכה. שכן, במה מדובר? מדובר בהצלת סיכוייה של ועידה בין־לאומית בכל צורה שהיא, ואם זו תינצל — עשוי הגלגל להתהפך בדעת־הקהל הישראלית, לקראת הבחירות הקרובות.

והנה, סיכויי ועידה זו תלויים עתה בראש ובראשונה בברית־המועצות, כלומר, בסיכוי מציאת נוסחה משותפת לסמכויות הוועידה בין ארצות־הברית לבין ברית המועצות. אם אנשי הקרמלין יעדיפו את "ההליכה המשותפת" עם סוריה ועם ערפאת (כנוסחתו האחרונה) ויתחסלו סיכויי כינוס הוועידה הבין־לאומית, עלול תהליך השלום לנפח את נשמתו, עלולים הפלשתינים להוסיף להיאנק תחת הכיבוש הישראלי, עלולה המלחמה הבאה במזרח התיכון לקבל תאוצה קטסטרופאלית נוספת. כלום באמת ובתמים יקריבו הסובייטים את כל אלה לטובת ריווח מדיני חולף וארעי? כלום לא עדיף כי גורבצ'וב יוסיף לצעוד בדרך שבה בחר באפגאניסטן; גם להעמיק את הדיטאנט עם ארה"ב, וגם לקבל את הסיוע הטכנולוגי שהוא נצפה לו, מצד המערב? לי נראה, ששיקולים אלה ראויים לתשומת־לב מרובה, ולכן ראוייה הנסיעה העכשווית של שמעון פרס להערכה, ולא להערות אירוניות.

בכלל, מציע אני לעצמנו לעקוב בזהירות אחרי הנעשה (וגם להעלות הצעות לשמעון פרס, כפי שעשה זאת מזכ"ל מפ"ם, בוועידתנו האחרונה). גם כאשר נבקר את הלא־נעשה, עלינו לזכור היטב־היטב כי לא סנוקרת למפלגת העבודה היא שצריכה להיות במרכז מעיינינו, אלא דאגה לאומית עמוקה, שכן כאשר מדובר ביחסים בינינו לבין "העבודה", טוב שנזכור כי יחד נעלה ויחד ניפול. כשלונה יהיה כשלוננו והישגיה יהיו גם הישגינו. כל הסבור אחרת, לצערי איננו יודע, בנסיבות ההיסטוריות הקיימות, מה הוא שח.

בוערים

(סוף מעמוד 7)

תוספות בשנים 1984 ו־1985. הנהלת "אליאנס" הסכימה לתוספת של 3 אחוזים בלבד.

צור מספר, כי הקים צוות מיוחד למו"מ הזה שבדק את המאזנים, נפגש עם ההנהלה ועם ועדי העובדים ובסופו של דבר החליטה מזכירות מועצת פועלי חדרה על תוספת של 14 אחוז.

מדוע דווקא 14 אחוז?

14 אחוז, אומר צור, באו לפצות את העובדים על היעדר תוספות בשנים 84' ו־85'.

מזכירות מועצת פועלי חדרה הגישה להנהלת "אליאנס" ולוועדי העובדים נייר עמדה וביקשה לקבל תשובה. הנהלת "כור" השיבה — 3 אחוזים ולא יותר. העובדים, שלדברי צור היו מוכנים לקבל את הצעת מועצת הפועלים, נתקפו בזעם. שבתו, הפגינו, הציתו צמיגים ואז שנתה ההנהלה והזמינה מאבטחים מ"מודיעין אזרחי" והסיפור ידוע. מפעל הסתדרותי הזמין מאבטחים, אנשי אגרוף, וב"אליאנס" יש מכות.

קיסר, מזכ"ל ההסתדרות, הורה לנהל מו"מ מהיר עם העובדים כדי להרגיע את האווירה והתוספת שקיבלו העובדים נעה בין 20 ל־30 אחוז. הלקח שהעובדים ב"אליאנס" למדו — את ההסתדרות אפשר לכופף.

אגוז קשה לפיצוח

וכך זה קרה עכשיו. מנכ"ל החברה ינון עורוני הגיש לעובדים תוכנית הבראה. צור מרגיש, כי עורוני לא בא בדברים עם מועצת פועלי חדרה, לא עם מזכיר האיגוד המקצועי ציון יונה ולא עמו. והרי שניהם למודי נסיון, הם מכירים את "אליאנס" והעובדים. לו היו באים בדברים — טוען צור — המצב היה שונה. והוא מוסיף, זאת לא תוכנית הבראה ראשונה — יש שלוש תכניות הבראה. לו רק היו מתייעצים, לו רק היו שומעים לו ולא היו בטוחים כל־כך שהם יודעים הכל, המצב היה אחר.

עובדי "אליאנס", מרגיש צור, הם לא אגוז קל. הם עקשנים. למעשה הם יכולים לכרות את הענף עליו הם יושבים. לדעתו אפשר היה לשכנע אותם בתוכנית ההבראה, וזה אינו מאוחר.

השבוע בשוק הסחורות

פיקוח על פחם באוסטרליה

אוסטרליה, יצואנית הפחם הגדולה בעולם, החליטה להדק את הפיקוח על חוזי יצוא של פחם. ממשלת אוסטרליה נקטה צעד זה לאחר שבכמה חוזים עם יפאן, שהיא השוק העיקרי שלה, הושגו מחירים מאכזבים. ג'והן קרין, השר האוסטרלי לתעשיות ואנרגיה אמר, כי הפיקוח הממשלתי על שיווק הפחם יתוגבר על־ידי צוות ייעוץ בלתי תלוי.

כותנה: רוחות עזות שהשתוללו בקליפורניה עקרו נבטי כותנה, וכתוצאה מכך יהיה צורך בזריעה מחדש. מחירי כותנה מהיבול החדש עלו ב־93 סנט לפאונד והגיעו ל־58.36 סנט. מחירי היבול הנוכחי לא השתנו.

תבואות ופולי סויה: יומיים של שיחות ממצות שהתנהלו בלונדון, בין נציגי ארה"ב לבין נציגי בריה"מ, בעניין חידוש החוזה החמש־שנתי למכירת חיטה, לא הניבו סיכום ומספר נושאים חשובים נותרו ללא הסכמה. לדעת משקיפים, המחלוקות הן בשאלת כמויות החיטה שייקבעו בהסכם — בעוד הסובייטים מבקשים להקטין את מכסת המינימום ולהגדיל את המקסימום, האינטרס האמריקני הוא הפוך. מחירי החיטה ירדו בראשית השבוע, בעקבות גשמים בקנדה ובחלק הצפוני של המערב התיכון ובשל תחזית כי יבול החורף יהיה גדול מזה של השנה שעברה. המחיר לאספקה במאי — בין 302.5 סנט לבושל ל־296.75 סנט לבושל. פולי סויה התייקרו, על אף התחזיות לגשם, מאחר שנודע כי לברזיל יש קשיים בהשגת פולי סויה מאיכות טובה ליצוא. המחיר לאספקה במאי — 689.5 סנט לבושל.

סוכר: צניחה של מחירים בראשית השבוע — לנוכח ידיעות כי יבול הסוכר הקובאני יהיה גדול ויעבור את יבולי השנים הקודמות, ובעקבות ביקוש נמוך לסוכר בשוקי העולם — נבלמה בהמשך השבוע. המחירים לאספקה ביולי — 8.43 סנט לפאונד.

בשר: מחירי בשר החזיר עלו בעקבות הירידה בהיקף השחיטה, המבוצעת בדרך כלל בראשית האביב. בבשר בקר היתה עלייה בראשית השבוע וירידה בהמשכו, לאחר כשלון המו"מ המסחרי בין ארה"ב ליפאן, שנועד לשים קץ למיכסות שמטילה יפאן על יבוא בשר בקר ומוצרי הדרים.

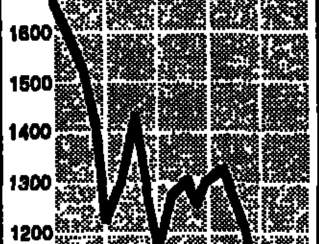

אנרגיה: מחירי הנפט הגולמי ומוצרי נפט בשוקי ארה"ב ירדו בראשית השבוע, בעקבות גידול במלאים ובעקבות הידיעות על כשלון השיחות בין המדינות חברות אופ"ק לבין מפיקות הנפט שאינן חברות הארגון, בעניין קיצוץ בתפוקה. מהפך במגמה חל בעקבות התפוצצות שאירעה במפעל זיקוק גדול של חברת "של" בנורקו שבלואיזיאנה, שגרמה לסגירת המפעל לתקופה בלתי ידועה, וכן בשל הגברת הביקוש האירופי לדלק מאיכות טובה — והמחירים עלו בסוף השבוע. המחיר בניו־יורק לדלק גולמי לאספקה ביוני — 17.39 דולר החבית.

נחושת: ירידה גדולה מן הצפוי במלאי נחושת, ואספקה יציבה לעומת גידול מתון בביקוש, בין היתר בשל גידול בצריכת תשומות לבנייה, גרמו לעליות מחירים בראשית השבוע. בסוף השבוע נבלמו העליות. מחיר משלוח לחודש יולי — 92.35 סנט לפאונד.

חנה איש־הורביץ

ביטולי קונגרסים פוגעים ב"כנס"

הפגיעה בתיירות בעקבות המצב בשטחים אינה פוסחת על ארגון קונגרסים בישראל, וחברת "כנס", העוסקת בתחום זה, סובלת מירידה חדה בהזמנות לקונגרסים בשנים הבאות ומביטולי קונגרסים שעתידים להיערך בשנה הקרובה. מנכ"ל החברה, גדעון ריבלין, אומר כי הירידה ב"כנס" נמוכה יותר מהממוצע בכל ענף התיירות, אך מנהלי החברה מודאגים וחרדים מכל טלקס שמגיע מחו"ל, מחשש שהוא מבשר על ביטולים נוספים. לדבריו, מחזור החברה ב־87 הסתכם, ב־13 מיליון דולר, וכבר עתה הוא מעריך שמחזור ב־88 יהיה קטן מ־10 מיליון דולר.

הכנסים המקצועיים מאורגנים בדרך כלל מספר שנים מראש ולכן ריבלין מודאג מאוד מפעילות החברה בשנים 1994־1992. "על־פי המצב כיום, אני מקווה שהחברה תוכל להיות שליש מגודלה היום בשנים האלה," הוא אומר. עיקר הביטולים כיום הם של כנסים לא־מקצועיים, כמו ידידי בית החולים "שערי צדק" או ידידי מכון וייצמן. ביטולים אלה נובעים מהמצב בשטחים, כיוון שהכינוסים משולבים בדרך כלל בטיולים ברחבי הארץ ומארגניהם חוששים. כינוסים רפואיים ואחרים יתקיימו ברובם כמתוכנן, אבל לדברי ריבלין, אין מקרה שלא מנסים לבדוק אפשרות לבטל את הכינוס, וראשי החברה עוסקים כל הזמן במניעת ביטולים.

"כנס", שהוקמה ב־65, הנפיקה ב־1984 מניות לציבור, ונסחרת כיום במסגרת הרשימה המקבילה. ריבלין הוא בעל המניות הגדול ביותר בחברה ומחזיק כ־36 אחוז ממניותיה.

אורי נחשון

פילפל

אין עגבניות? איכלו עוף!

[illegible]

חדשות המשק

מה יהיה? — לא טוטו

נו, מה יהיה? — שואלים הכל את השאלה הפופולארית של המדינה גם בתחום הכלכלי. מתשובות שנשמעו בימים האחרונים מכיוון משרדי האוצר והתעשיה והמסחר מתברר, שגם שם סבורים אולי שמדובר באמת בספורט הלאומי, ה"טוטו". מהמרים על זה שיהיה טוב — לפחות עד הבחירות — אבל בכלל לא משוכנעים בכך שיהיה "טוטו". אומרים שם, כי בניגוד לניחושים במשחקי הספורט, כאן הסיכויים גבוהים יותר להצליח, 50 לכאן ו־50 לכאן...

אולם דווקא כאן ההימור מסוכן הרבה יותר. כי מה כבר מסכן ממלא טופס ה"טוטו"? 10 שקלים? 20? 50? ומה אפשר לסכן ב"טוטו" כלכלי שכזה — רק שהאינפלציה תחזור, או אולי שתהיה כאן סטגפלציה (אבטלה ועליית מחירים מהירה גם יחד), או אולי "רק" עצירת ראשית תהליך הצמיחה ושקיעה דווקא במיתון לא קצר? או אולי, גם אם זה לא נראה סביר כל־כך כרגע, דלדול פתאומי של יתרות מטבע החוץ?

הימור מסוכן

מה שברור הוא, ולכן קרוי המשחק הזה "טוטו", שכאן תמיד הנעלם רב לאין ערוך מן הידוע. מה שמכונה בפי העם אלוהים גדול. וזאת בדיוק הסכנה, כאשר מהמרים על העתיד הכלכלי של מדינת ישראל. מהמרים — כי, כך נדמה, בצמרת האוצר, וכנראה גם במשרדים הכלכליים האחרים, חושבים כבר יותר על הבחירות מאשר על מה שיהיה לאחר מכן. העיקר לקוות (להמר כבר אמרנו?) שאפשר לעבור את חמשת וחצי החודשים הקרובים בשקט ולחזור הביתה — למשכן הכנסת המושך שבגבעת רם — בשלום.

והנתונים האחרונים על הכלכלה הישראלית שנודעו רק בימים האחרונים אינם מעודדים ביותר ולא בדיוק מעלים את יחס ההימורים לטובת הכלכלה והעתיד הוורוד למשק הישראלי. הנה, המספרים ידברו:

אינפלציה — המדד האחרון של 1.6 אחוזים חרג באופן ברור מעבר לתחזיות, ואם במארס היה לנו מדד כזה — מה יהיה מדד אפריל, והגבוה תמיד מאשר ביתר חודשי השנה (אשתקד — 2.2 אחוז)? ומה יהיה על מדד מאי, שייאלץ לספוג את רוב עליית מחירי המצרכים המסובסדים? ומה על מדד יוני, שעדיין יספוג כמה עשיריות מעליית המסובסדים? ומה על סוף הקיץ, כשמחירי הירקות והפירות שוב יתעתעו במדד?

אבטלה — ישראל עומדת בשנים האחרונות במקום מצויין בעולם המערבי מבחינת שיעור מובטליה. בין 5.5 ל־7 אחוזים בלבד מכוח העבודה במשק הישראלי. באמת מקום טוב בצמרת. אבל, הקשיים האחרונים בענפי המלונאות, והתיירות בכלל, ובעיקר בתעשייה, בה נקלעים בזה אחר זה מפעלים גדולים למשברים המאיימים על סגירתם — מה הם מבשרים? האם חוזרת לאבטלה גבוהה בהרבה? האם חוזרה לקריאות "לחם עבודה", דווקא ערב הבחירות?

מיתון — נתוני החודשיים האחרונים אינם מבשרים טוב: היצוא יורד לפתע. הייצור נעצר, אפילו היבוא, כולל יבוא נכסי השקעה, נבלם ומתחיל לרדת. הציבור מתחיל לקמוץ את ידיו ויבוא מוצרי הצריכה יורד פלאים, ב־50 אחוז בחודש אחד (!). לא שזאת בשורה רעה דווקא לכלכלה הישראלית. ובכל זאת, עצירת הצמיחה כבר ברורה למדי. האם רמז למיתון מתקרב?

שער החליפין — האם זה אכן מעשה נבון לעכב עוד ועוד את ביצועו של פיחות; שהוא בעצם כורח המציאות ומעשה בלתי נמנע במוקדם או במאוחר? השאלה היא רק אם הפיחות הזה, האמור לגוע סביב 10 האחוזים כיום, וההכרחי כל־כך כדי לאושש את רווחיות היצוא לגוש הדולר, לא יבוא בדיוק יומיים אחרי הבחירות, ובשיעור ניכר בהרבה מהשיעור שבו היה מתבצע היום? האיחור בביצועו לא בדיוק מבשר טוב: עובדה, שמנכ"ל התמ"ס, יורם בליזובסקי, מצא להתריע שלשום על כך שלצד הסיפוק מהירידה בגרעון המסחרי, הוא מלא דאגה מהעובדה שהיצוא לארה"ב אינו עולה עוד, זה חודשים אחרים.

אך לצד כל אלה גם כמה נקודות אור, שאולי מעודדות כי המצב בעצם לא פחות טוב מאשר קודם, ושאולי בכל זאת ההימור יצליח: הגרעון המסחרי, לעומת השליש הראשון אשתקד, ירד בשיעור ניכר (17%). יתרות מטבע חוץ ממשיכות לעלות (והציבור אינו חושש מפיחות ערב הבחירות), האינפלציה בכל זאת עדיין אינה פורצת את מחסום 16 האחוזים בחישוב שנתי: אווירת היציבות במשק עדיין ניכרת, והציבור נינוח למדי.

אבל דווקא הנינוחות הזאת יש בה כדי להדאיג, ובראש ובראשונה את קברניטי האוצר.

האם באמת זו השעה להתעטף בזרי דפנה ולהמתין לפסק הדין בקלפיות בנובמבר, מבלי לעשות מעשים של ממש? האם אין מקום לתכנן, דווקא עכשיו, עוד לפני שהנורות האדומות נדלקו בכל עוצמתן, תכנית־המשך כלכלית? האם אכן חוסר מעש ודחיות של מהלכים במשק, כמו חתימה מיידית על הסכמי שכר חדשים והגעה מיידית להסכם על שיטה מעודכנת של תשלום תוספת היוקר, הם לטובת המשק? ואולי הגיעה השעה לצאת מהאדישות ולהתחיל לשנס מתניים, כדי לא רק, כסיסמת שר האוצר בעת הגשת תקציב המדינה לשנה הנוכחית, "לשמור את הקיים" — אלא אולי גם לקדם את המשק בשנה הקרובה, למרות החורי החובות הרבים של המדינה ב־1988?

הקרב על האוצר

ואולי גם נוסיף איזה ניחוש פרוע, מדוע בעצם נוח היום לשר האוצר לשבת בחיבוק־ידיים — כי אם יגיע לנובמבר עם האינפלציה, שער החליפין והיציבות הקיימים, יהיה זה הישג עצום למשה נסים. שלוש שנים באוצר, והוא הגיבור הלאומי בממשלה הזאת.

וכאן באה האקסיומה הזאת: סיכוייו להיות שר אוצר בממשלה הבאה אינם מהמשופרים:

● אם יזכה הליכוד — נראה שהתיקים העיקריים, ראש הממשלה, חוץ, ביטחון ואוצר, יתחלקו בין ארבעה החזקים שבליכוד, יצחק שמיר, משה ארנס, אריאל שרון ודוד לוי. נסים יקבל תיק פחות בכיר ואולי סגנות ראש ממשלה.

● אם תהיה זאת ממשלת אחדות לאומית — אין לצפות בשום פנים לכך שהמערך יסכים לטעות שוב, מבחינתו, ולהפקיר בידי הליכוד את כל התיקים הכלכליים החשובים, ובוודאי שלא את האוצר. הוא ייאבק על התיק הזה יותר מאשר על תיק הביטחון. גאם בכל זאת יקבלו הליכוד, יהיו המועמדים לזכות בו שרון, ארנס או לוי. לא נסים. כי הרבה תיקים חשובים לא יעמדו לחלוקה לרשות הליכוד בממשלה המתחלקת עם המערך, ואז יהיו קודמים לנסים לתיק הבכיר הזה, חברי הרביעייה המובילה של הליכוד.

גל אגם

שביתת המעבורות בבריטניה

קרע בין העובדים לאיגוד המקצועי

אגודת עובדי הספנות בבריטניה החליטה השבוע על חזרה אל שולחן המשא־ומתן עם מנהלי חברת המעבורות "פי. אנד או.", אך קשה עדיין לראות את סופו של סכסוך עבודה זה, שהפך להיות אחד המכוערים בבריטניה ומתקרב כבר ליומו המאה. למרות התביעות המשפטיות העומדות נגד הארגון, נראה שהוא מצליח לגייס תמיכה והזדהות לא רק בתוך בריטניה, אלא גם בקרב עובדי ספנות אחרים באירופה.

שביתת עובדי המעבורות החלה כאשר החברה הודיעה על פיטוריהם של כ־300 עובדים, ועל שינוי חוזי העבודה של יתר העובדים על המעבורות שבבעלותה בקווים שבין בריטניה לאירופה. הארגון המקצועי לא היה מוכן לקבל את תנאי העבודה החדשים והכריז על שביתה. תוך זמן קצר הצטרפו לשביתה מלחים עובדי חברות אחרות, דבר המנוגד לחוק בבריטניה. צעד זה איפשר לחברות המפעילות את המעבורות להגיש תביעות משפטיות נגד האיגוד המקצועי. השופט הורה להשתלט על נכסי האיגוד המקצועי, ששוויים כמה מיליוני לירות שטרלינג.

עד כה לא שינו הצעדים המשפטיים את עמדת האיגוד המקצועי. גם מכתבי פיטורין שנשלחו לעובדים, וחוזי עבודה חדשים שהוצעו להם, לפי התנאים שהחברה קבעה, לא הזיזו את האיגוד מעמדתו. השביתה המתמשכת, שסופה עדיין לא נראה, הביאה חלק גדול מהעובדים לשנות את עמדתם — בניגוד לזו של האיגוד המקצועי שלהם. כמחצית מעובדי החברה קיבלו את תנאי העבודה החדשים, חתמו על החוזים והביעו נכונות לחזור מיד לעבודה. יתרה מזאת, האבטלה השוררת בקרב ימאים ועובדים לא־מקצועיים בצפון בריטניה, גרמה לכך שההיענות למודעות שהחברה פירסמה בעתונים היתה מעבר לציפיות. העובדים השובתים ממשיכים במשמרות המחאה ליד הכניסות לנמלי המעבורות, אך המעבורות חוזרות לשירות, לפחות בחלקן.

בשבועות האחרונים מתמקד הוויכוח סביב סירובו של האיגוד המקצועי לקיים הצבעה חשאית בין עובדיו אשר להצעות החברה. סירוב זה איפשר לחברה להסתמך על מספר העובדים שקיבלו את חוזי העבודה החדשים, ולטעון שיש להם די עובדים כדי לחדש את הפעלת המעבורות. אולם איומי עובדי המעבורות בצרפת, הולנד ובלגיה להצטרף לשביתה לאות הזדהות מעוררים דאגה בהנהלת החברה.

גם ספני אירופה חוששים

איום בשביתה מצד העובדים האירופיים לא בא רק מתוך הזדהות עם עמיתיהם הבריטיים. נראה כי החשש שלהם הוא שאם יצליחו חברות הספנות לשבור את השביתה בבריטניה, הם יהיו הבאים בתור להרעת תנאי העבודה. ברור שהגורם לשינוי מדיניות החברה אינו שיגעון חולף של מנהל זה או אחר, המנסה לחסוך בהוצאות החברה, אלא המשבר הפוקד את ענף המעבורות באירופה, שהתנאים בשטח מצביעים על [illegible].

בחמש השנים הקרובות צפויים שני שינויים מכריעים בענף התעבורה בתוך אירופה. האחד יהיה עם פתיחת התעלה המחברת את בריטניה וצרפת, והשני הסרת כל מגבלות המיסוי בין מדינות אירופה. פתיחת התעלה תאפשר העברת סחורות מכל סוג שהוא מבריטניה לרחבי אירופה, ללא תלות במעבורות. בכך ייפתח שלב חדש בתחרות שבין המובילים השונים, אשר לא יהיה מוגבל בהסכמים בין מספר קטן של חברות המפעילות מעבורות. חברות אלה מודאגות מהשינוי הצפוי ומנסות כבר עכשיו להיערך לקראתו ולצמצם את הוצאות הפעלתן, כך שיוכלו לעמוד בתחרות ולשמור לפחות על נתח משוק ההובלה.

הסרת הגבלות המיסוי בתוך אירופה בין מדינות השוק המשותף תגדע את אחד מענפי ההכנסה העיקריים של חברות המעבורות — החנויות הפטורות ממכס. כיום מהוות ההכנסות מחנויות אלה, המצויות על כל המעבורות בין בריטניה לאירופה, חלק גדול מהכנסות החברות. ביטול המיסים יביא לכך שלא יהיה עוד מקום לחנויות ופירוש הדבר הפסדים כבדים לחברות המעבורות.

האיגודים המקצועיים טוענים, שהצמצומים בכוח אדם יפגעו בבטיחות, שכן לפי החוזים יידרשו הספנים לעבוד במשמרות ארוכות יותר, עם הפסקות קצרות יותר בין משמרת למשמרת. ראשי האיגודים יודעים, כי ברגע שהם מתרכזים בנושא הבטיחות יש להם כל הסיכויים ליהנות מאהדת הציבור, שכן הציבור בבריטניה עדיין לא שכח את אסון המעבורת בבלגיה.

דפנה ורדי, לונדון

חדשות המשק

שנה טובה ל"אל על"

1987 האירה פניה ל"אל על", ואילו בשנת 1988 צפויות בעיות. מנכ"ל החברה רפי הרלב הודיע אתמול בפגישה עם כתבים לענייני תעופה בתל־אביב, כי בחודש יוני הוא ימסור הערכתו על תחזית 1988. לדבריו, הבעיות, הן תוצאות המצב שלחברה אין השפעה עליו.

אליהו בן־ישראל, מזכיר החברה וסמנכ"ל בכיר, מסר כי הרווח לאחר מס ב־9 החודשים 1 באפריל — 31 בדצמבר 87' הסתכם ביותר מ־18 מיליון דולר. הרווח בשנת הכספים 1986/87 היה יותר מ־15 מיליון דולר. ההפסד המצטבר של החברה, ירד בתקופה האמורה מ־341 מיליון דולר ב־1 באפריל ל־232 מיליון דולר ב־31 בדצמבר. בן־ישראל ציין, כי ההפסד של החברה שוחל ב־1977, ושהביא לפירוקה ולמינוי כונס הנכסים (עו"ד עמרם בלום), נעצר ב־1986, בה היה ל"אל על" רווח של 15.2 מיליון דולר לאחר מס וכל התשלומים. הוא הוסיף, כי החזרת החברה למצב תקין יארך זמן רב.

הוא ציין את העלייה בהכנסות כ־14.5 אחוז, כ־521 מיליון דולר לעומת כ־455 מיליון דולר בתקופה המקבילה ב־1986. והוצאות ההפעלה של החברה עלו מ־442 מיליון דולר ל־502 מיליון, לדבריו בגלל עליות שכר, התייקרות הדלק והוצאות אחרות. מספר הנוסעים הגיע ליותר מ־1.4 מיליון, לעומת 1.2 מיליון אשתקד המטען (ללא חקלאות) היה 110 אלף טונות ומספר העובדים 3,553.

יורם גלאון, סמנכ"ל הכספים, מסר שהחברה קיבלה מחברת "מאפט" בארה"ב הלוואה נוחה בסך 70 מיליון דולר, ל־12 שנה, בריבית קבועה של 9.5 אחוזים בשנה, שתאפשר לחברה נשימה ארוכה והחזר תנובות קצרי־מועד. המנכ"ל הרלב מסר, כי בסוף 1987 נקלטו שני מטוסים מדגם בואינג 757, שני מטוסים נוספים מדגם זה יכנסו במחצית השנייה של 1988. כן נרכש מטוס בואינג 747, שהגיע השבוע. הוא העלה על נס את שירותי החברה ואת מסירות העובדים. המפרק עו"ד עמרם בלום מסר, כי מתנהל מו"מ עם האוצר לפתרון בעיית החוב הגדול המעיק על החברה. כאשר תיפתר בעיית החוב יהיה מקום לשינוי מעמדה של "אל על", אמר.

חיים מרגלית

בדרך להבראה

בנק החקלאות ינפיק מניות

ואוצר מאשר לבנק החקלאות להנפיק מניות כדי להבריא את מצבו הרעוע ולאפשר לו להגדיל את ההון העצמי.

ההנפקה, האמורה לאפשר לבנק לחקלאות להשתלב בהסדרים עם המושבים לפי המלצות ועדת רביד, תאפשר לבנק לחקלאות לקחת חלק בהסדר אה"ל עם התנועות הקיבוציות. 100 מושבים הם לקוחות הבנק וכן 20 קיבוצים.

מצב הבנק לחקלאות היה מעורער בשנה האחרונה. ראשי משרד האוצר, ובמיוחד החשב הכללי אריה שר, יו"ר ומני של מועצת המנהלים בבנק לפיתוח התעשיה, דחפו למיזוג הבנק לחקלאות עם הבנק לפיתוח התעשייה, במטרה להפוך את הבנק לפיתוח התעשייה לבנק מסחרי רגיל. שר האוצר משה נסים תמך בהצעה ואילו המנכ"ל החדש של משרד האוצר, ויקטור מדינה, התנגד לה. שר החקלאות אריק נחמקין, וכן ראשי תנועת המושבים, התנגדו למיזוג. הסחבת שנקט האוצר הפכה את בנק החקלאות לנחשל והסר אפשרויות לביצוע תפקידיו.

ההחלטה האחרונה בדבר ביטול המיזוג תאפשר למינהלת ההסדר עם המושבים להתחיל בפעילות לתיקון המצב במושבי מצוקה.

חיים מרגלית

"פולגת" — הפסד ראשון ב־87

לראשונה אחרי 19 שנות רווחים, תשלובת הטקסטיל "פולגת" סיימה את שנת 1987 בהפסד של 8.1 מיליון ש"ח, לעומת רווח של 7.8 מיליון ש"ח ב־86. מכירות התשלובת גדלו בשנה שעברה בכ־10 אחוזים והסתכמו ב־279 מיליון ש"ח. היצוא הגיע אשתקד ל־106.5 מיליון דולר.

הפסדי 87 נובעים בעיקר מהפסדי החברה־הבת "אומן", 6.3 מיליון דולר, והפסדי "ליגת", 2.6 מיליון דולר, שנבעו בעיקר מהרצת מפעל החולצות בשדרות ומההפסדים בשוק האמריקני.

ראשי "פולגת" מציינים, כי בשנה שעברה חברו מספר גורמים שליליים שכירסמו ברווחיות החברה. היצוא לארה"ב גרם להפסד כולל של 4.6 מיליון דולר. עיקר היצוא מופנה אומנם לאירופה, אבל למרות עליית שערי המטבעות האירופיים הם לא הדביקו את קצב העלייה של שכר העבודה והתשומות המקומיות. במחצית השנייה של 87 חלה עלייה במחירי הכותנה והצמר. כן חלה ברבעון האחרון של השנה שעברה האטה במכירות לשוק המקומי, מגמה שגברה בתחילת 88, על רקע המצב בשטחים.

לנוכח מצב התשלובת, שעברה באחרונה לבעלות קונצרן "כלל", הוחלט להפסיק את היצוא המפסיד לארה"ב, לסגור את קו הייצור של "אומן" באור־יהודה, לקצץ בהוצאות עקיפות ולסגור קווי ייצור אחרים וגורמים מפסידים. בעקבות פעולות אלה צופה החברה שיפור במצבה ב־88. על פעולות ההתייעלות ב"פולגת" מנצח עתה מנכ"ל "כלל", אהרון דוברת, שמונה למנהל העסקים הראשי של התשלובת.

אורי נחשון

"דשנים" מהפסד לרווח

חברת "דשנים", מקונצרן "כימיקלים לישראל", עברה אשתקד מהפסד לרווח. את תשעת החודשים האחרונים של 87 סיימה החברה ברווח של 780 אלף ש"ח, לעומת הפסד של 3.9 מיליון ש"ח ב־12 החודשים שהסתיימו במארס 87.

ראשי החברה זוקפים את השיפור ברווחיות לגידול במכירות, תוך הרחבת סל המוצרים וכניסה לשוקי יצוא חדשים, והשקעה במיתקן לחומצה זרחתית ויישום תוכנית ההתייעלות בחברה.

המכירות בתקופת הדו"ח הסתכמו ב־107 מיליון ש"ח. החברה קובלת על כך שמחירי מוצריה בשוק המקומי נשחקו ריאלית בגלל הפיקוח המתמשך, ומחירי הדשנים, לדוגמה, עומדים במונחים ריאליים בדצמבר 87 על 59 אחוז בלבד ממחירי נובמבר 84, ערב הקפאת המחירים. החברה מדווחת, כי היא מגבשת בימים אלה תוכנית פיתוח רב־שנתית בהיקף של עשרות מליוני דולרים.

מהנהלת "כימיקלים לישראל" נמסר אתמול, כי "אמפרט", חברה־בת של הקונצרן בהולנד, סיימה את תשעת החודשים האחרונים של 87 ברווח לפני מס של 9 מיליון דולר ומחזור המכירות שלה הסתכם ב־107 מיליון דולר.

א.נ.

ירידה ברווחי ברקליס דיסקונט

הרווח הנקי של בנק ברקליס דיסקונט, ברבעון הראשון של 88, הסתכם ב־7 מיליון ש"ח — ירידה של 7.5 אחוזים לעומת רווח הרבעון המקביל אשתקד. התשואה נטו על ההון העצמי מגיעה לכ־28 אחוז בחישוב שנתי. ברווח מפעולות רגילות לפני מס היה גידול של כ־3 אחוזים, והירידה ברווח הנקי נובעת מגידול בהפרשות למיסים.

היקף המאזן ירד ב־4 אחוזים, ל־1.36 מיליארד ש"ח, ירידה הנובעת מהעובדה שחלק גדול ממאזן הבנק נקוב במט"ח, בעיקר בדולרים. ההון העצמי של הבנק גדל ב־7 אחוזים, ל־106 מיליון ש"ח. ההון העצמי מהווה כ־8 אחוזים מסך המאזן.

א.נ.

עיסקה במזומן: "טויו" — "סאיטקס"

החברה היפאנית "טויו" רכשה מחברת "סאיטקס" את זכויות השיווק בעולם של מערכות תיב"מ לגלופות המשמשות בתהליך הייצור של מעגלים מודפסים תמורת 1.5 מיליון דולר במזומן. סכום זה ייכלל בהכנסות "סאיטקס" ברבעון הראשון של 88. כן הזמינה החברה היפאנית מ"סאיטקס" פיתוח מוצרים חדשים לשוק המעגלים המודפסים, תמורת מיליון דולר.

מחזורה השנתי של "טויו" מסתכם בכ־1.4 מיליארד דולר, והיא שותפה של "סאיטקס" בחברה לשיווק מוצרי "סאיטקס" ביפאן.

א.נ.

עורך: לוי מורב

בעריכת עלינא תורי

פסטיבל ישראל

שמלות קיץ

„קיץ 87 — בחדרי"
רינה שיינפלד

רוח חזקה נושבת ביצירתה החדשה של רינה שיינפלד, „קיץ 87 — בחדרי". מקורה שורה של מאווררים, המנפחים ומניפים שמלות־כלה בחירות, גדולות ממידות אדם רגילה.

עבודתה החדה של שיינפלד היא סולו ארוך למדי, לצלילי מוסיקה מאת שוסן, שוברט („העלמה והמוות"), בתערובת עם פופ ורוק. באווירה של זכרונות ואולי געגועים, היא נעה בין שמלותיה. מתול אישי מאוד, מופנם, אינטרוורטי.

גם שלוש רקדניותיה — תמר פיינגבלט, אינגבורג סונדבי וסיגל שפרלינג — רוקדות לצלילי שופן בתוספת מודרנית, בחלקה הראשון של התכנית. קטע זה, שנוצר מתוך אימפרוביזציה של הרקדניות, שונה מאוד באופיו מהסולו של רינה שיינפלד עצמה. כאן יש תיאטרון־תנועה, המושפע מפינה באוש ועמיתיה, על השמלות השחורות, הקצרות, התוקפנות הבוטה, ויתר אביזרי המחול הגרמני החדש.

הבכורה במסגרת פסטיבל ישראל בירושלים ב־14 במאי, ולמחרת, ב־15 בו, במוזיאון תל־אביב.

ג.מ.

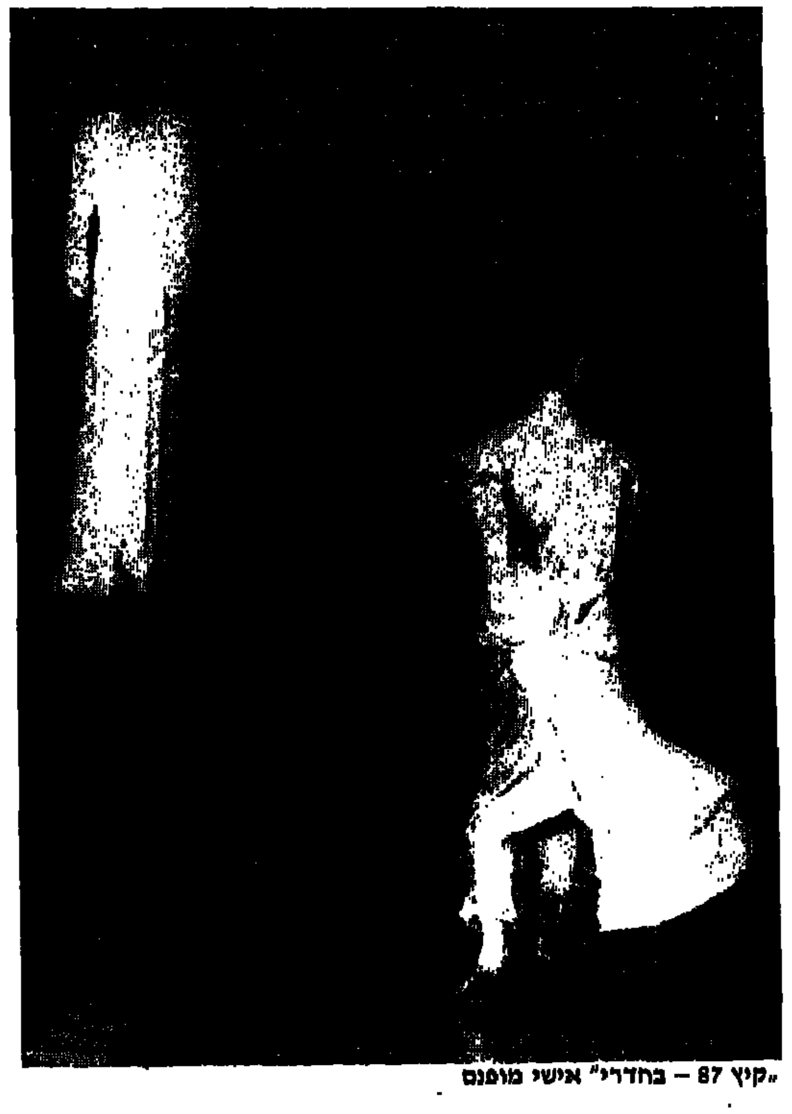

„קיץ 87 – בחדרי" אישי מופנם

פרישה גדולה

עם עודד קוטלר ערב פתיחת הפסטיבל

יוסי שיפמן

— התוספה הבולטת ביותר בפסטיבל השנה הן המודעות הקניות והתגובות להן. איך אתה חי איתן?

תראה, ראשית אנשים מפרסמים את הדברים על דעת עצמם. בסך־הכל, יש מספר גופים המתפקדים כסמן ימני לאחרים ואני מתפקד כאן בתפקיד המשכנע לבוא. אני מקבל טלפונים ממנהלי להקות מחו"ל ששואלים אותי: „בסדר, נופיע בכמה מקומות, אבל איך נגיע ממקום למקום?" לרידם, על־פי הטלוויזיה כל הארץ היא צמיגים בוערים, חציות וקרבות־אבנים. אני מאמץ את גישתו של שר החינוך, שטוען: „יש לי ויכוח עם ידיד שמוכן לתרום את מן האמנות". נשאיר את זה באמת כוויכוח בין ידידים.

— האם אתה מרוצה מהיחס בין המופעים המיוצרים בארץ לבין המיובאים?

מה זה מרוצה? מרוצה אני אהיה אולי בסוף הפסטיבל. לגבי מתן הזמנויות, הן נתנו. אותי לא מטרידה הכמות של המופעים הישראלים. לעומת האחרים, אני מוטרד הרבה יותר מן האיכות. יש תמיד מקום ליותר. במוסיקה שאתה קרוב אליה אתה יודע שהפסטיבל הזמין בשנה שעברה יצירות אצל קופיטמן ונטרא. הן לא בוצעו בגלל ויכוחים פנימיים בין „מוסיקה נובה" לבין המנצח. השנה שני המלחינים לא רצו להיות חלק מן המרתון של המוסיקה הישראלית. לעומתם, נבצע יצירה חדשה של יוסי מר־חיים. בשנה הבאה ישנה תכנית להקצאת מקום וביטוי חד־משמעי יותר למוסיקה בת־זמננו. בכלל את השנה הבאה אנחנו רוצים לפתוח עם האופרה על־פי „יסורי איוב" של נועם שריף.

— נישאר עוד בענייני המוסיקה. בספר הרשמי של הפסטיבל מופיע מאמר של חנוך רון על המוסיקה בישראל, שם מצטיירים צבי אבני ובן־ציון אורגד כ„פרפרודוקציות של הזרם הים־תיכוני, ואריאציות רחוות של סגנון זה... אבני לא הצליח לגבש שפה אישית באיכות של בני דורו (מחו"ל) ואורגד נשבה בהצגת סוזה של „מלחין תנ"כי־ארכאי בכיבול, המתייפי ביצירותיו". האם רשימה כזאת מקומה בספר הפסטיבל?

ספר הפסטיבל כולל מאמרים, שהם מוספים לתכנית הפסטיבל והם תחומים בשמותיהם של הכותבים. לא מדובר כאן בגישה היסטורית מנתחת, או אקדמית, אלא בגישה אישית שמעוררת ויכוח. הרשימה עברה גם את אישורו של יועץ המוסיקה של הפסטיבל, נועם שריף. ידוע לי, שאנשים נפגעו, והצעתי גם לאבני להגיב במאמר משלו. אבל יש להוסיף, ששניהם כמלחינים לא נפגעו, כי המרתון כולל יצירות של דור המייסדים ודור הנכדים ורילג. על דור הביניים. אגב, יצירות של נועם שריף עצמו אינן מנוגנות במרתון.

— במה שונה הפסטיבל הזה מקודמיו?

בעיקר בפרישה הגדולה. טדי הוכיח מחדש את אבירותו והסכים להכיר שתל־אביב נמצאת בגבולות הקו הירוק.

— יהיה המשך להופעות בתל־אביב גם בשנה הבאה?

נכון שצ'י־ץ' ועיריית תל־אביב השקיעו משאבים ואישרו פסטיבל לגדול בממדיו. אבל, הפסטיבל בכל זאת נקרא „פסטיבל ישראל, ירושלים". קשה לדעת מה יהיה בשנה הבאה גם גיאוגרפית וגם מבחינת מספר המופעים.

— יש לך חלום בענין הפסטיבל?

כן, ללכת לישון ולהתעורר בשנים־עשר ביוני.

קולנוע

עדיין עושים אהבה

„סמי ורוזי עושים את זה" בקולנוע דיזנגוף בת"א

יעל ישראל

בסרטיו של הבמאי הבריטי סטפן פרירס עדיין עושים אהבה ולא מלחמה. לא מוחים מאיידס. נלחמים בממסד הבורגני ובמרגרט תאצ'ר, ולובשים פאנק רגוע ומעודכן. הם לא יאפיים, וולונדונים הצעירים של הסי.סי. שלהם, המסעדות הפקיניזיות, הקריירזים — לא צריכים „להטעות". הם גם לא הייפים. למרות הקוסמופוליטיות, גם המורד, הבינונים הפוליטיים, האכפתיות מחברתית והמתירנות המינית.

אולי הלונדונים של פרירס הם זן חדש, המשלב את כל הגוונים החברתיים שצמחו בעשרים השנים האחרונות. הם יגורו, מתוך עיקרון, בשכונת עוני לונדונית, שכנים לשחורים, פקיסטאנים וחורים. אבל ביתם המסוגנן ירוהט בתערוכות מבולבלת של היי־טק קסרני עם עתיקות, במגע נונשלנטי של בלאגן ואזכורים אינטלקטואלים. לא תמצאו אותם בלי פוסטר של וירג'יניה וולף על הכותל הכי מכובד בבית, ומדפים עמוסים של ספרי שירה ארזוארדית, כרוכים עור ישן, מחנויות יד שנייה. הם יקנו, מתוך עיקרון, כמכולת של סג'יב הפקיסטאני, אבל יקפידו לקפוץ למסעדות הכי יקרות של קנסינגטון. את הבילויים שלהם הם מוצאים בארל'ס קורט, אבל לא יפסידו מחזה חדש בסוהו. הם ילבשו עור שחור, וסמרטוטי מלמלה שחורים ונזורים היטב, שיקנו בשוק הפשפשים של קמדן טאון, אבל תמצאו אותם לבושים גם יקר ומסוגנן, מחנויות הבגדים של קינג'ס רודס. הגברים במעילי גשם רפויים, סטייל המפרי בוגרט, מעל מכנסי סבא, הנשים בכובע נוסח גרטה גרבר ושמלת מחוך שתורה. ביום ראשון הם בטח משרטטים בבגדי להקוסט בצבעי אוף וויט לאורך התמזה, מתטטים בחנויות ספרים עכשים, וקונים לעצמם תקליטי ניו אייג'. בלילות הם כנראה רוקדים לצלילי מוסיקה אפריקנית בנוטינג היל, או מעלים עשן בתיאטרון אוונגרדי בשפרד בוש. עד הבוקר הם יתווכחו בלהט על הגזענות של המעמד הבינוני באנגליה, ועל ממשל יד הברזל של תאצ'ר. הנשים יכנסו תא לוחם של פמיניסטיות ולסביות, לדבר על אסרטיביות נשית ומה לא בסדר עם הגברים בעידן הפוסט־פמיניסטי. הם יסניפו קוקאין וישתו בוולולה זול. יאכלו סיני, הודי, ויכשלו מזון בריאות טבעי. והם עדיין מזדיינים עם כולם בלי בעיות, ולא מפחדים מאיידס.

סרטיו של פרירס עוסקים בלונדונים המסוימים האלה. למעשה מדובר בשכבה מאוד „וקוף ת'אוזן" ו„סמי ורוזי עושים את זה", שהוא סרטו החדש של פרירס. שיתוף פעולה נוסף שלו עם התסריטאי ממוצא פקיסטני האניף קורשיי, אשר כתב את התסריט ל„המכבסה היפהפיה שלי". אלא שאז עסק הסרט באנגליה השסועה והגזענית ובחייהם של ההורים והפקיסטאנים ודרך סיפור אהבה הומוסקסואלי, וכך הרג שתי ציפורים במכה אחת. בעוד שהסרט ההוא תוקף את הנושא דרך סיפורי אהבה הטרוסקסואליים. נקודות הזהות בין שני הסרטים הן רבות. המכנה כמעט זהה. סיפורו של גבר צעיר ממוצא הודי שגדל וחונך בלונדון, והוא מרגיש עצמו בריטי לכל הדעות. ובמקביל סיפורו של האב ההודי, אשר חונך על ברכי התרבות האנגלית, אבל ספג גם מערכי מולדתו. ב„המכבסה היפהפיה שלי" היה האב איש רוח שפעל בהודו למען חירות האדם, „סמי ורוזי" הוא סיפורו של האב ההודי (השחקן ההודי שאשי קאפור), שהיה שר גבוה בממשל ההודי וגרם למותם של אורחים חפים מפשע. הוא חוזר לאנגליה, לעימות עם עברו, עם בנו, ועם אהובתו הלבנה מהעבר (קלייר בלום). גם הרקע החברתי דומה עד מאוד בשני הסרטים. התנגשויות אלימות על רקע גזעני בין המשטרה הפועלת בהוראת ממשל תאצ'ר, לבין ההמון השחור הזועם על תנאי החיים המחפירים, האבטלה והגזענות הפרועה.

סיפור האהבה בסרט אין לו הפעם שום זווית חריגה. מדובר בזוג נשוי, סמי ההודי (איוב חאן דין) ורוזי הבריטית (פרנסס בארבר). שניהם משכילים ומאוד מעודכנים. הם שייכים לאותה שכבה חברתית מצומצמת המאחדת באורח חייה את היאפיזם עם תקופת ההיפיז של ילדי הפרחים. צירוף משונה של אהבה חופשית עם קריירזם. מעורבות פוליטית עם תועלתנות אישית. אורח חיים פורני ונהנתני עם מודעות סוציאליסטית.

הבעיה היא שסמי ורוזי אינם מסוגלים לעשות את זה, הלך להם החשק זה לזו, והם מוצאים זיונים בחוץ. לסמי הנאה והילרותי יש מאהבת, צלמת אמריקנית מבולבלת שהתלהבה מהפוטוגניות של לונדון. רוזי הסקסית, שאינה מוצאת שום טעם במונוגמיות מינית, מוצאת לה מאהבים יפים שיעוררו את תשוקתה. המאהב האחרון שהכניסה למיטתה, אותו כושי סקסי (הומר רונלד גיפט) מצליח להסעיר את תחתוניה עד כדי כך שהיא מחליטה לפרק את השותפות הרוגעת והפורה עם בעלה. המסגרת העלילתית הזורקה בסרטיו של פרירס, האוכלוסיה הצבעונית והעיסוק המגמתי בסקס שונה (ההומוסקסואליות ב„וקוף ת'אוזן" ו„המכבסה היפהפיה שלי", ואהבה חופשית ב„סמי ורוזי") הם הצהרה פוליטית לסובלנות מכל סוג שהוא. רצון לנתץ מסגרות ולא לבנות תחתן. להשמיד שחיתות פוליטית ולא להיגרר עם הנטיות הסתגלתניות. להילחם על אנגליה סובלנית, משכילה, קוסמופוליטית, שנעים לגור בה.

סובלנות מינית וסובלנות פוליטית. איוב חאן דין וונדי גאגל ב„סמי ורוזי עושים את זה"

מאומצמת של העילית האינטלקטואלית המודרה עם מטרות הפרולטריון ועם האוכלוסיה האסייתית והאפריקנית הממלאת כיום את פרברי לונדון המוזנחים. לפיכך סרטיו של פרירס הם גם הצהרת עמדה. מתירנות מינית הולכת עם עירנות פוליטית. סובלנות מינית היא גם סובלנות פוליטית. לא בכדי הוא עוסק בסרטיו בהומוסקסואלים, לסביות, הודים ופקיסטאנים, אינטלקטואלים פעילי־שמאל ופמיניסטיות. כל שלושת סרטיו האחרונים של פרירס עסקו באוכלוסיה החברתית המאוד מסוימת הזו, הכוללת את כל יוצאי הדופן, הלוחמים בחברה ממקום מושבם בשוליה, ומדובר בסרטים „המכבסה היפהפיה שלי",

לתפוס חזק

„קו 1" מאת וולקר לודוויג. תיאטרון ה„גריפס" ממערב־גרמניה

חנה רוזנטל

הוא השאיר אותה בהריון, במזכרת־אהבה. הוא השאיר לה גם בתובת, כתובת במובן — קרויצברג, ברלין. ילדה צעירה, מלאת חלומות ואהבה, משתוקקת לחופש, היא עוזבת את העיירה הקטנה שבה היא גרה ועולה על רכבת לברלין — אל זמר חסום שלה.

המחזה מתרחש בקרונות ובתחנות של הרכבת התחתית מס' 1, החוצה את ברלין ממערב למזרח אל קרויצברג, הרובע העתיק של ברלין — משכן הזרים, סטודנטים ומובטלים. הנערה, שזה לה ביקורה הראשון בעיר, פונה בשאלות אל אנשים שהיא פוגשת. היא קושרת קשרים בינה — לבינם ובינם — לבינם. המחזה חושף קשת דמויות, היוצרות פסיפס תפקידים, אשר משחקי אנשי הכרך, כדי להרשים זה את זה — סיטואציות שתהיינה מוכרות, ללא ספק, לצופים.

פוליטיקה ושעשועי דמיון

התיאטרון

ראשית דרכו היתה ב־1966 כ„תיאטרון הילדים שצמח מקברט שמאלני קיצוני — הקול הסאטירי של תנועת הסטודנטים הרדיקאלית במערב ברלין. המאפיין — התרחקות מאגדות מתוקות של חג המולד והתמקדות בבעיותיהם של ילדים. הכוונה היא להסביר להם, שיש להם זכויות ושעליהם להציב שאלות ולהטיל ספק בדברים.

למן ההתחלה נכתבו המחזות על־ידי חברי האנסמבל. הם עסקו בהשפעות של תנועת הסטודנטים ב־1968 על חיי היום־יום, הם מתמקדים בהתמודדותם של ילדים עם חברה עוינת — שיעור בפוליטיקה ובסוציולוגיה באמצעות שעשוע ודמיון. בהתאמה לשם „גרופס" — ביטוי צפון־גרמני, שפירושו הבנה מהירה של עיקרו של דבר, מעורבת בהנאה. מחשבה משולבת בשעשוע. המחזה „קו 1". כמו האחרים, שואב ממסורת הרוויו והקברט הפוליטי של ברלין המפורסמים משנות ה־20.

ב־1975 הואשמו חברי הקבוצה על־ידי המפלגה הנוצרית דמוקרטית בהמרדת ילדים נגד הוריהם ובהסתה לקומוניזם. הצגותיהם נאסרו. המצב השתנה עם כניסת אלמנטים יותר ליברליים לשלטון.

ה„גריפס" שכיוון תחילה את מחזותיו לקהל צעיר מאוד, החל לכתוב גם על בעיות כלליות יותר: בעיות העולם השלישי, ניאו־פאשיזם, אבטלה. ב־1977 זכה התיאטרון בפרס לתרבות של האיגוד המקצועי. ב־1982 קיבל את פרס התיאטרון על־ידי איגוד המבקרים הגרמני. יש האומרים שהם שינו את רפרטואר התיאטרונים של מערב גרמניה.

ה„גריפס" מופיע ברחבי אירופה. מאות הצגות הוצגו כבר ב־29 שפות. בפסטיבל ישראל יופיע ב־24,25, 23, 22 במאי בירושלים.

על עוגותיך ירושלים

מישהו העיר לי, שמדור זה מעולם לא השתלב בחגיגות יום ירושלים. מישהו אחר התלונן, כי הזנחתי, לאחרונה, את העוגות. כך נולד אצלי הרעיון לחזור לספר מקסים „ירושלים — טעמים רבים לה" מאת ג'ון נתן וג'ודי סטייסי גולדמן, המציגות בפני הקורא קשת רחבה של דמויות ירושלמיות, ממזרח וממערב. הספר ראה אור לפני 10 שנים בדיוק (הוצאת עידן) ואם תמצאו אותו ב„שבוע הספר" תוכחו איזה עוול גרמתי לכם בהביאי את מירשמי העוגות (שאינו הצד החזק בו) במקום הסיפורים.

קופפרין וינאי

(עוגיות סהרונים המוגשות לאורחים בבית קולק)

1 כוס מרגרינה מלוחה (לא חמאה); ¾ כוס סוכר לבן; ½ כוס שקדים לא מקולפים, כתושים היטב; 2 כוסות קמח.

מחממים את התנור עד 250 פ. (120 צ'). מערבבים היטב את המרגרינה והסוכר. מוסיפים את השקדים ואחר כך את הקמח. עדיף לערבב את המצרכים בידיים. לוקחים כמות בגודל שזיף מהבצק, מגלגלים בין הידיים עד שמתקבל כדור וכדור זה מגלגלים לגליל באורך כ־5 ס"מ. מניחים גלילים אלה על לוח ומקפלים אותם בצורת סהר. בסכין חד חותכים את קצות הסהר ומשטחים את הקצוות. את העוגיות מניחים בתבנית אפיה לא משומנת, מבלי שיגעו זו בזו. אופים 40 דקות, עד שהן מוצקות למגע. מוציאים מהתנור, נותנים לתן לעמוד מספר דקות ובעודן חמות זורים עליהן סוכר. כמות: כ־5 תריסרים.

נשיקות קצפת

(גם חן מבית כבוד ראש העיר)

3 חלבונים; 1 כוס סוכר; 1 כפית קרם טרטר; ¾ כוס אגוזים כתושים גס.

מחממים את התנור עד 275 (125 צ'). מקציפים את החלבונים עד שהם מתחילים להתקשות. ממשיכים להקציף לאט לאט ומוסיפים את הסוכר וקרם טרטר, עד שהקצף מוצק. מוסיפים את האגוזים ומרבבים ידנית. מטפטפים בעזרת שתי כפות, טיפות גדולות (בגודל סוכריות שוקולד) מהבצק על תבנית אפיה משומנת. אופים חצי שעה, בודקים מדי פעם. העוגיות מוכנות כשהן קשות, אך עדיין לבנות. כמות: 60 — 50 עוגיות.

עוגיות שיבולת שועל

(כמסורת חג המולד של אולה פורשם, אחות שוודית מאוגוסטה ויקטוריה)

450 גרם חמאה; 1 כוס סוכר; 1 כוס שיבולת שועל; 1 כוס קמח; ½ כפית אבקת אפיה; ¼ כפית מלח; ½ כפית וניל; 4 כפות שמנת לקפה; 2 כפות סירופ קרמל צהוב.

מחממים את התנור עד 400 (220 צ'). ממיסים את החמאה בסיר גדול, מוסיפים את שאר החומרים בסדר שבו פורטו. מערבבים היטב. שמים שקית אפיה „קוקי" על תבנית אפיה ומשמנים היטב. יוצקים מהתערובת על התבנית בעזרת כפית, במרווחים גדולים, כי העוגיות מתרחבות. אופים 8־10 דקות עד שהעוגיות משחימות קלות, ופריכות בשוליהן. מוציאים מהתנור, משאירים דקה להתקרר ומורידים במרית מהתבנית. מאחסנים בכלי סגור היטב. כמות: כ־60 עוגיות.

ממתק שומשום

(של חגברת סאלווה עבדו, עובדת סוציאלית ממזרח העיר)

2 כוסות גרגרי שומשום; 1 כף מים; 2 כוסות סוכר.

מחממים את התנור עד 400 (220 צ'). מפזרים את הגרגרים על תבנית אפיה לא משומנת וקולים כ־20 דקות עד שהם משחימים קלות. שמים את המים והסוכר בסיר כבד; מבשלים תוך בחישה מתמדת בכף עץ עד שהסוכר נמס ומקבל צבע חום כהה. מוסיפים מיד את השומשום, מערבבים במהירות ומסירים את חסיר מהאש. שופכים את העיסה לתבנית גדולה ומשטחים בעזרת גב כף טבולה במים. חותכים את הממתק בעודו חם; הוא מתקשה כעבור כחמש דקות. כמות: 30 — 40 חתיכות. לגיוון: במקום כוס אחת של שומשום אפשר לחשתמש בכוס אחת של בוטנים טריים מקולפים. קולים אותם ביחד עם השומשומים.

עוגיות קוקוס

(של משפחת זוננפלד ממאה שערים)

1 כוס חמאה; 1 כוס סוכר; 2 ביצים; 1 כף מיץ לימון; קליפה מגוררת של לימון אחד; 2 כוסות קמח; 1 כפית אבקת אפיה; 1 כפית וניל; 1.5 כוסות קוקוס.

מחממים את התנור עד ל־350 (175 צ'). מערבבים את החמאה והסוכר, מוסיפים את הביצים, מערבבים היטב. מוסיפים את מיץ הלימון והקליפה. מערבבים את הקמח ואבקת האפיה ומוסיפים לתערובת. מוסיפים את הווניל ואחר כך את הקוקוס. בעזרת כפית מניחים מעט מהעיסה על תבנית אפיה משומנת; מעגלים כל עוגיה במזלג טבול במים. אופים 12־15 דקות, עד שהעוגיות מוצקות למעלה, שחומות בצדדים. כמות כ־60 עוגיות.

עוגת שזיפים

(ממנזר „אחיות ציון")

1.5 כוסות קמח; ¼ כפית מלח; קליפת לימון מגוררת; 1 כף סוכר; 9 כפות מרגרינה; 1.5 כפות מים קרים; 1 ק"ג שזיפים סגולים (מזן שגיב); 1 כף מיץ לימון או כף סוכר. לציפוי: כוס שמנת לקצפת; 2 ביצים פלוס 1 חלמון טרופים קלות; 2 כפות סוכר; 4 כפות רום; אגוז מוסקט וסוכר לקישוט.

מערבבים את הקמח, המלח, קליפת הלימון והסוכר. מוסיפים את המרגרינה עד שמתקבל תערובת גושים. מתפוררת. מוסיפים את המים ולשים בידיים עד שהבצק עשוי היטב. מקררים ½ שעה. מחממים את התנור ל־400 (220 צ'). מניחים את הבצק בשכבה שווה בתבנית אפיה קפיצית (מס. 22־24), גם בצדדים עד למעלה, כמעט. חוצים ומגלענים את השזיפים. מניחים את חצאי השזיפים על הבצק; בעיגול, כשהם מכסים מעט זה את זה והקליפה כלפי מטה (שהעסיס לא יזול החוצה). אם השזיפים מתוקים מאוד מתיזים עליהם כפית מיץ לימון, אם אינם מתוקים - זורים כף סוכר. אופים את העוגה 25 דקות, עד שהשזיפים רכים (בודקים במזלג). מוציאים מהתנור, אך לא מכבים אותו. עד שהעוגה נאפית מכינים ציפוי: בסיר בינוני מחממים את השמנת לקפה עד שהיא מתחילה לבעבע. טורפים יחד את הביצים, החלמון והסוכר, מוסיפים לשמנת ומבשלים על אש ביטונית, תוך בחישה מתמדת עד שהתערובת סמיכה. מוסיפים את הרום ומבשלים 2 דקות נוספות. לאחר שמוציאים את העוגה מהתנור שופכים עליה בזהירות את הציפוי, זורים עליו מעט אגוזי מוסקט וסוכר, מחזירים לתנור ואופים עוד 15־20 דקות, עד שהציפוי משחים קלות והסכין המוחדרת לעוגה יוצאת נקיה.

עוגת „תפוח אדם"

(בהשראת עץ התפוח שבגן חיות התנ"כי)

5 ביצים; 1.5 כוסות סוכר; 1 כוס שמן; 2 כוסות קמח; 2 כפיות אבקת אפיה; 1 כפית מלח; 1 כפית וניל; 6 — 7 תפוחי עץ חמוצים; 1 כפית קינמון. לציפוי: 1 כוס שמנת מתוקה; 1 כפית רום; ½ כוס סוכר; ½ כפית קינמון, או: ½ כוס חמאה מומסת; ½ כוס אגוזים; 1 כפית קינמון; ½ כוס סוכר.

מקציפים את הביצים; מערבבים אותם היטב עם הסוכר. מוסיפים את השמן ומערבבים היטב. מערבבים את הקמח, אבקת האפיה והמלח ומוסיפים לבלילה. מוסיפים את הווניל ומערבבים. קולפים את התפוחים ופורסים לפרוסות דקות. מערבבים עם הסוכר והקינמון. מחממים את התנור עד 350 (175 צ'). משמנים תבנית אפיה (27x33); שופכים פנימה קצת פחות ממחצית הבצק, לכיסוי תחתית התבנית, מסדרים את פרוסות התפוחים בצורה שווה ועליהן שופכים את שארית הבצק. אופים 60־80 דקות. אם רוצים להגיש את העוגה כמנה אחרונה, מצפים אותה בקצפת שתובלה בכ־½ כוס סוכר, קינמון ורום. אם מגישים את העוגה כתוספת לקפה מורחים עליה את החמאה המומסת הממותכת וזורים תערובת של אגוזים, קינמון וסוכר. אחר כך מכניסים את העוגה לגריל, שתשחים במשך 2 דקות ומגישים אותה חמה.

בין רווחה להתנדבות

אין עימות בין מדינת הרווחה לבין התנדבות, טוען ד"ר ישראל כץ, יו"ר המיגזר ההתנדבותי והמלכ"רים (מוסדות ללא כוונת רווח). מדינת רווחה מודרנית היא פשרה בין קפיטליזם לבין דמוקרטיה עממית ואותם ברוחות דוחפים הן למדיניות רווחה והן להתנדבות.

ביום עיון שהתקיים ב־13.4 באקדמיה הלאומית למדעים בירושלים מטעם המועצה הלאומית למחקר ולפיתוח ומגזר ההתנדבות בנושא „וולונטאריזם, ארגונים לא ממשלתיים ומדיניות ציבורית — היבטים מחקריים", אמר ד"ר כץ, כי למעשה מדינת הרווחה המודרנית היא גם מדינת ההתנדבות. הוא הביא נתונים מארה"ב שלפיהם בשנת 1985 הקרישה שם כמחצית האוכלוסיה כמה שעות בשבוע להתנדבות ואילו היו מחשבים את הערך של פעילות זו בכסף, היו מגיעים ל־110 מיליארד דולר. האמריקנים גם מגדילים מדי שנה ב־11 אחוז את התרומות שלהם לארגונים מתנדבים, מ־21 מיליארד דולר ב־1970 ל־80 מיליארד ב־1985.

המגזר ההתנדבותי תופח והולך גם בישראל וגידול זה מחייב בדיקה יסודית, אומר ד"ר כץ, שהוא גם ראש המרכז לחקר המדיניות החברתית בישראל.

ההגדרה של מלכ"ר היא גוף העונה על אחד מן הקריטריונים הבאים: מבצע תפקיד ציבורי שהואצל לו על־ידי החברה; ממלא תפקיד שיש לו ביקוש ואשר המדינה אינה מספקת; מתארגן להשפעה על מדיניות הממשלה ו/או המגזר העסקי.

בשנים האחרונות התעוררו אצל אנשי מדעי החברה ואנשי חוק ומשפט שאלות רבות לגבי ארגונים מתנדבים לאור הגידול הרב במספרים. לשם מה הם קיימים? מדוע הם פועלים בתחום מסויים? מה מריץ את המנהלים? במה שונה המגזר השלישי — כך מכנים את המלכ"רים — מן המגזר העסקי והציבורי? מה באמת וולונטארי ומה עסקי? יש תאוריה הגורסת שהתופעה נובעת מכך שהמדינה מחליטה לאן הולך הכסף ואילו אורח שדעתו אחרת מוצא את הדרך לתרום למטרה שהוא מאמין בחשיבותה. המדינה נותנת לכל מוסר את מה שהיא מאמינה שהוא הרצון הממוצע של אזרחיה, אך אינה עונה על צרכי בעלי דעת מיעוט. בכל שמדינה היא הטרוגנית יותר, יש בה יותר ארגונים מתנדבים. בשוודיה, לדוגמה, ההתנדבות נמוכה. במדינות טוטאליטריות, טוען ד"ר כץ, מבטלים ארגונים המנסים לענות על צרכי מיעוטים. בדמוקרטיה אמיתית מאפשרים למיעוט להתבטא במגזר ההתנדבותי, כי רואים בכך זכות.

כיום יש ידע רב על המגזר ההתנדבותי אך ידע זה אינו מוכח אמפירית. מדברים על יתרונות רבים של המגזר השלישי, כגון היעדר בירוקרטיה, גמישות, חלוציות בהקמת שירות שהמדינה ממשיכה בו לאחר מכן, היענות לצרכי מיעוט, ספונטניות וטבעיות, ומיון למשפחה, ואלטרואיזם במיטבו, דבר שאני מפקפק בו, מעיר ד"ר כץ. הארגון ההתנדבותי באמת טוב יותר וכמוהו שומעים גם האשמות קשות נגד ארגונים. ההאשמה הקשה ביותר היא בזבוז.

ארגון מתנדב אינו מונע על־ידי יעילות כמו ארגון עסקי. הוא גם אינו נוטה להציג דיווח כמו המגזר הציבורי והעסקי. מי הם המנהלים? אולי רק בעלי מאה המקבלים כסא כהנהלה ועוסקים רק בדברים יפים? ויש הטוענים שארגונים מתנדבים פוגעים בצרכניהם. הם אינם נותנים שירות מקצועי.

בסיכום מדגיש ד"ר כץ, שאין להסתפק בהכללות אלא יש לברוק כל נושא הקשור במגזר זה: האם הוא יעיל, אינו בירוקרטי והאם יש בו צרק ושיוויוניות.

ד"ר יעל ישי מן המחלקה למדעי המדינה באוניברסיטת חיפה דיברה על שיטת הקורפורטיזם הבאה למנוע את השיטה הקיימת שלפיה הארגונים החזקים ימשיכו ליהנות ממשאבי המדינה ויהיו עודף תביעות שהמדינה לא תוכל לעמוד בהן.

לפי השיטה המוצעת יהיה שיתוף פעולה גם לגבי ביצוע בין הממשלה והמגזר ההתנדבותי וכן עיצוב משותף של מדיניות. לא רק תביעה מן המדינה, אלא מסגרת של הסכמה לגבי מטרות. זה יפגע אמנם בעצמאות של הארגונים, כי תהיה עליהם עין פקוחה יותר, וכן יפגע בשלטון שלא יוכל לתת הטבות לפני בחירות, למשל, אבל הרווח של שותפות גדול מהנזק במיוחד מבחינת יציבות. לדוגמה: אילו ההסתדרות הרפואית היתה שותפה למדיניות, אולי לא היו שביתות רופאים. הקריטריון צריך להיות מי עושה שימוש טוב יותר בכספי האזרח — גוף ממשלתי או התנדבותי.

מרים גורן

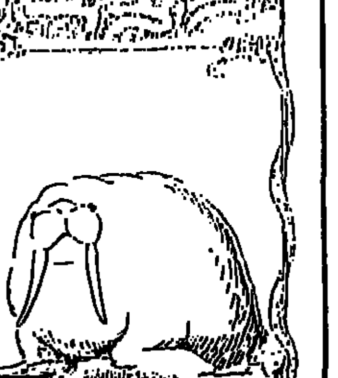

כולם הלכו לדרכי,
לדרכי, לדרכי ורק
אותי השאירו לבד

כסף גדול מפריטים קטנים

את סכומי הכסף הגדולים אפשר לחוש בתעשיית הביגוד. משום מה לא יודעים להעריך נכון את גודלה וחשיבותה של תעשייה זו וחושבים שהיא קיימת רק בחלונות הראווה של בוטיקים למיניהם. הבגד המוכן הוא רק התוצאה הסופית של תעשייה רב־גונית.

פרוות, עורות, צמר, כותנה, משי והבדים הסינתטיים המיוצרים בבתי־חרושת אחרי מחקרים ונסיונות מרעים במעבדות מיוחדות הם הבסיס לתעשיית הביגוד. כל אריג או חומר שממנו ניתן להכין בגד זקוק לשיטה מיוחדת כדי להכינו למוצר הרצוי שמעצבי האופנה דורשים. צביעת וחוטים זו תעשייה מיוחדת. הקישוטים למיניהם זו שוב תעשייה אחרת. מחקרים וכספים רבים מושקעים בחיפוש אחרי כפתורים, רוכסנים, לחצניות, אבזמים, קרסים, רקמות ואפליקציות. גם לשם הכנת הבגד קמו תעשיות ומעבדות מחקר רבות. מכונות מיוחדות להכנת הבגד, חומרים כימיים לשם שמירת האריגים ויתר החומרים כל זה שייך לסעיף תעשיית אופנת הביגוד.

וכו מציגים כל הפריטים השייכים לאופנה בנוסף לבגד האופנתי המוגמר. העיר מינכן שבגרמניה נחשבת לאחד המרכזים החשובים בעולם ופעמיים בשנה מתאספים כל יצרני האופנה החשובים מכל קצוי העולם בעיר שהופכת למרכז אופנת העולם.

2,205 יצרני אופנה הגיעו מ־37 ארצות שונות כדי להציג את מוצריהם בשבוע אופנה של מינכן אשר התקיימה בין הימים 27־30 במארס. שבוע האופנה לקולקציות סתיו וחורף 88־89 יתקיים באוקטובר השנה במינכן. על שטח של 105 אלף מטר מרובע יציגו כ־2,000 יצרנים מ־40 ארצות. מחכים ל־50 אלף קניינים מ־60 ארצות.

וכפי שכתבתי, לא רק ביגוד מוכן אפשר לרכוש ולראות, אלא כל מה ששייך לתעשיית הביגוד האופנתי. בביתנים גדולים יציגו את כל האביזרים ששייכים לאופנה — גרביים, נעליים, כובעים, חגורות, ביגוד תחתון ותכשיטים אופנתיים. חברות גדולות המייצרות אופנה המונית יציגו ליד מעצבי אופנה בעלי שם. ליד התצוגות בביתנים יתקיימו תצוגות אופנה המוניות ותצוגות אקסקלוסיביות למוזמנים מכובדים בלבד.

שני דברים צריכים להבין לקראת שבוע אופנה כזה: הרבה כסף ורגליים בריאות בנעליים נוחות.

עד לפני זמן לא רב חשבו שאופנה שמורה לנשים ורק חלק קטן מיועד לגברים. היום השתנו המושגים ואופנת הגברים היא רב־גונית, יקרה מאוד, צבעונית ומעוצבת. מעצבים מקצועיים מדברים גם על „אופנת הפנאי", אופנת תינוקות, ילדים ונוער ואופנת הספורט (ראה לבוש מחודר לספורט הטניס, שחייה, גולף ואתלטיקה קלה) אינן מסתפקות בבגד נוח לפעילות המיוחדת, אלא המעצב מחפש דרכים שונות כדי להפוך את הבגד לאופנתי, כיד הדמיון הטובה עליו. גם בגד העבודה בחרושת, רפואה, חקלאות ומטבח נהפך לבגד אסתטי ואופנתי לצד הנוחיות שלו.

ברוב הארצות, כמו גם בישראל מתקיימות פעם או פעמיים בשנה תצוגות אופנה גדולות בהן משתתפים יצרני אופנה שונים המציגים את פרי עמלם. אך יש ארצות המרכזות באחת מעריהן הגדולות „שבוע אופנה בינלאומי",

חיה יוסף

ספרים למדף

אזרחות מי יודע?

**אזרחות לבגרות
אברהם ידידיה
הוצאת חורב**

דומני שכאן טמונה הישועה לכל החוששים מפני הבחינה באזרחות והזמן אינו רב. הספר בנוי במתכונת של שאלות ותשובות, המבוססות על שאלוני השנים הקודמות ומסודרות לפי נושאים. כמעט בטוח שחלק ואולי של השאלות יופיע גם בשאלונים הבאים, מן הסתם בשינוי הנוסח וכל ומצמצמת היא לוותות את העיקר.

הספר עוסק במשטר במדינת ישראל: ערכים, מבנה ומדיניות חברתית: יחסות התפרצות; מושגים והגדרות. השאלות שרובם הן משאלוני הבחינות בנתיב העיוני ובנתיב הטכנולוגי והתשובות מפורטות יותר או פחות, בהתאם. תשובות ברורות מאוד, קצרות ויפות. ענייניות בלי בירבורים ומליצות. קטעי עיתונות, מפות וטבלאות מגוונים את החומר, שמטבעו אינו מהמרתקים ביותר, אבל ידידיה השכיל להגישו בצורה הכי פחות משעממת שאפשר.

200 עמודים, כריכה רכה. מי שחייב להיבחן בבחינות הבגרות באזרחות — יתקשה להסתדר בלי עזרת ספר זה. מעניין גם למי שאינו חייב בחינה, אבל מתעניין בנושא.

(צב"ש)

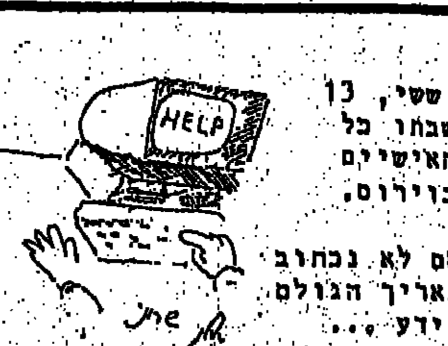

מחר, יום ששי, 13 למאי, יושבתו כל המחשבים האישיים הנגועים בוירוס.

אבל אם לא נכתוב את התאריך הגדול לא יידעו...

חצי מרבע הגמר עוד לא נגמר

● גם אתמול, כמו שלשום, לא הוכרע משחק ברבע גמר הגביע: בית"ר תל־אביב – הפועל תל־אביב 2:2 ● במשחק הראשון ניצחה מכבי נתניה את הפועל „צפרירים" חולון 0:1 והצטרפה אל מכבי תל־אביב בחצי הגמר ● בשבוע הבא יתקיימו המשחקים החוזרים ואם גם בהם לא תושג הכרעה יבעטו כדורי עונשין מ־11 מטרים.

לביא שאג — הפועל לא יירא

הפועל תל־אביב – בית"ר תל־אביב 2:2 (2:2, 1:2)

אורי שטינבך

הפועל ובית"ר תל־אביב לא יכלו אמש באיצטדיון רמת־גן תאוות לשניה וסיימו את מפגש רבע הגמר ביניהן בתוצאה 2:2 גם לאחר ההארכה. השתיים תפגשנה למשחק חוזר שיקבע מי תעלה לחצי הגמר בשבוע הבא.

הרבה פיהוקים סחט אמש המשחק מ־5000 הצופים שחזו בו. הפתיחה הבטיחה רבות אך הכסתות לחוד ומציאות לחוד.

בית"ר תל־אביב הדהימה בשער בזק בטרם הספיקו הצופים לתפוס את מקומם ביציע. דוד לביא הגיע ראשון לכדור קרן וניצל קיפאון בהגנת הפועל תל־אביב כדי לקבוע יתרון לבית"ר 0:1 כבר בדקה הראשונה.

הפועל תל־אביב, המומה מהשער שספגה, יצאה להתקפות נגד כדי להשיג שיוויון. בדקות אלה הציגו ה„אדומים" משחק עדיף ולחצו על ערו של אבי ליברמן עד שהושג שער המשווה בדקה ה־16.

משה סיני העביר כדור לאלי כהן ברחבת בית"ר תל־אביב והאחרון בעט בחצי גובה והכניע את ליברמן המופתע.

דווקא אחרי השער הזה כאילו נרדם המשחק לגמרי. הפועל תל־אביב נסוגה מעט ולא סיכנה את שער בית"ר. שחקני הפועל ניסו את נשקם: ההתקפה המתפרצת.

בדקה ה־39 חילץ יעקב אקווין כדור במרכז המגרש ושלח את ז'אנו לאגף ימין. ז'אנו פרץ לאורך מחצית המגרש ומקו הרוחב הגביה כדור מדוייק לראשו של משה סיני במבוא הרחבה. סיני לא התבלבל ושלח את ליברמן לאסוף עוד כדור מהרשת — 1:2.

עד המחצית החמיצו אלי כהן ומוריס ז'אנו שערים נוספים.

עם פתיחת המחצית השניה הוכשל שבתאי טורס ברחבת הפועל אך ללא תגובת השופט.

ככלל היתה המחצית הזו חלשה ובית"ר תל־אביב הצליחה להשוות באחת ההתקפות הבודדות כאשר היה זה שוב דוד לביא שניצל מסירה של נסים כהן וקבע 2:2 בדקה ה־78.

מכאן עד הסיום החוקי ועד סיום ההארכה צפינו במשחק חלש מאוד ואת ההכרעה נראה בשבוע הבא.

שפט יהושע לויה, בעזרת הקוונים אריה וולף ושבתאי רוות, לעיני 5000 צופים באיצטדיון רמת־גן.

● הפועל תל־אביב: טליאס, עמר, זאנה (מוסה), סגל, הרשליקוביץ, אקווין, הרמה, א. כהן, סיני, ז'אנו (שמואלי), בן־שטרית.

● בית"ר תל־אביב: ליברמן, טורס, יעקב כהן, עמר, אבן־צור, ניסן כהן (עמרן), צמח (אורדי, מאיה), נסים כהן, ירון כהן, לביא.

הנוער ניצח 0:1

שער שכבש אורן מוחרר, חלוץ נבחרת הנוער של ישראל, בדקה ה־70 לרשת נבחרת ונצואלה עורר תקוות אצל המשלחת הישראלית שיש סיכויים להעפיל למשחקי גמר גביע העולם בסעודיה, אך נצחון נבחרת פאראגוואי על צ'ילה הוריד את רמת הציפיות של ישראל לשפל.

הנוער הישראלי לא שיכנע במשחקו נגד ונצואלה החלשה. למרות לחץ במרבית דקות המשחק על שער ונצואלה נכבש השער רק בדקה ה־70. מוחרר קיבל כדור 30 מטר משער ונצואלה, התקדם ובעט לפינה הימנית הרחוקה — 0:1.

בדקה ה־80 הרחיק קשר הנבחרת יצחק זוהר לאחר שפגע בשחקן יריב ללא כדור.

במהלך המשחק רשמה הנבחרת הישראלית לא פחות מחמש החטאות של שערים בטוחים, אולם בדקת הסיום כמעט ואונה התוצאה כאשר חלוץ ונצואלה גבריאל מירנדה חלף על פני השוער רפי כהן אך בעט לחוץ.

שני הבולטים במשחקה של ישראל היו המגינים שרון צופין ודרור אהרונוב.

2000 צופים חזו במשחק באיצטדיון ולס סרמילה.

● ישראל שיחקה בהרכב: כהן, צופין, בן־שמעון, בן־חורש, אהרונוב, אלימלך, בן־עזרא (זוהר), עם, בנין (ספטורטס), ז'אן, מוחרר.

משה סיני (משמאל) מהפועל תל־אביב, מכשיל את ישראל מאיה מבית"ר תל־אביב בתיקו 2:2 אמש ברמת־גן. (צילם: עוזי קרן)

נצחונות לראשונים ברומא

● טניס

שני המדורגים הראשונים באליפות איטליה הפתוחה ברומא, ניצחו בסיבוב הראשון והשני.

איוואן לנדל ניצח בקלות בסיבוב הראשון את בן ארצו יארו נאוראטיל 2:6, 4:6 והשבדי מאטס וילאנדר גבר בקושי בסיבוב השני על הגרמני קיל־אובה שטב 4:6, 6:4, 3:6.

המדורג רביעי, הצרפתי יאניק נואה, ניצח את הארגנטיני אדוארדו בנגוצ'אה 1:6, 6:4, 4:6. המדורג שישי, אנדרס גומז מאקוואדור גבר על מיכיל סחיפרס מהולנד 4:6, 6:7 (6־8 בשובר שיוויון).

המדורג תשיעי, אנדרה אגאסי מארה"ב, ניצח את האיטלקי קלאודיו פיסטולזי 6:4, 4:6, 2:6.

רייגו נארג'סו בן ה־18 מאיטליה, ניצח את המדורג 11, הספרדי אמיליו סאנשז 6:7, 6:7.

המדורג 14, ג'יימי פרז־יולדאן מארגנטינה, גבר על האורוגוואי מרסלו פיליפיני 6:7, 5:7.

חיימה איזאגה (פרו) — פדרו רביידו (צ'ילי) 6:7, 3:6. ג'ים פיו (ארה"ב) — ג'ים גראב (ארה"ב) 1:6, 6:4, 4:6. קלאודיו מזאדרי (שווייץ) — עומר קאמפורזה (איטליה) 2:6, 3:6.

בטורניר הנשים במערב ברלין, גברה סלין כהן משווייץ על פאסקאל פאראדי מצרפת 6:4, 3:6, 1:6.

הבריטית קלאר ווד ניצחה במפתיע את הצ'כית איווה בודארובה 7:6, 6:7, 3:6. את הפתעת הסיבוב השני חוללה הצרפתיה איזבל דמונג'ו שגברה על המדורגת חמישית רפאלה רג'י מאיטליה 0:6, 1:6, אבל בת־ארצה נאטאלי טוזייה, המדורגת עשירית, נכנעה לגרמניה זילקה מאייר 7:5, 6:2.

בלדרב והקורות ניפצו חלום חולון

מכבי נתניה – הפועל „צפרירים" חולון 0:1 (0:1)

עמי רוזנברג

זר לו נקלע אתמול באקראי לאיצטדיון ר"ג, בוודאי לא היה מאמין כי הקבוצה שניצחה — מכבי נתניה — את הפועל „צפרירים" חולון ברבע הגמר 0:1, נאבקת על אליפות המדינה בכדורגל. פשוט קשה היה להבין את אשר התרחש במשך 90 דקות.

הפועל „צפרירים" חולון שרק עלתה העונה לליגה הלאומית תקפה ב־70 מתוך 90 הדקות את שער שחקני עיר היהלומים.

חניכיו של זאב ולצר מנתניה הסתגרו במרבית שלבי המשחק בתוך רחבת שערם, הפקירו לחלוטין את מרכז המגרש, כששני החלוצים עודד מכנס ויגאל מנחם ניצבו הרחק מהם כשמש.

מנגד, תקפו ללא הרף שחקני חולון את שערו של בלרב. לאחר עשר ההזדמנויות שניתנו לחלוצי חולון להבקיע את שערו של בלרב, פשוט הולך מלרשום בפנקסי את מצבי ההבקעה שהיו לרונן הלל וחבריו. קשה להבין כיצד ניתן להחמיץ הזדמנויות כה רבות כשהכדור מתגלגל סמוך לקו החמש ושוט ממאן להיכנס לשער נתניה.

חלוצי חולון חדלו להאמין בכוחם להשוות את התוצאה. הם חיפשו דרכים מורות כאשר נפלו ברחבת ה־16, לקול צחוקו של השופט חיים ליפקוביץ בתיקווה לזכות ולו גם פעם אחת בבעיטת 11 מטר.

בדקה ה־79, טענו החולונים כי מרקו בן ברוך הוכשל ברחבה, אלא שהשופט לא נענה לטענותיהם.

אין כל ספק, שלאור יחסי הכוחות היו ראויים בחוריו של מאיר נימני להעפיל לשלב חצי הגמר. הם תקפו עם שבעה, שמונה, חלוצים ולעיתים הותירו בהגנה רק שני מגינים.

עובדה זו, כשלעצמה, עשוייה היתה לפגוע בהם אילמלא היו מנצלים יגאל מנחם ועודד מכנס ארבע פעמים התקפות כשניצבו לבדם מול שוער חולון יעקב ביטרן, אך הם נכשלו בכל העימותים. ביטרון בהדיפות מוצלחות מנע את הבקעת שערו.

פתיחת המשחק סימנה יתרון קל של חלוצי חולון אולם בדקה ה־33, התברג יגאל מנחם ברחבת חולון, היטעה מגן חולוני ובעט שטוח. ביטרון הדף את הכדור השטוח לתוך שערו. 0:1 לנתניה.

אם במחצית הראשונה היה יתרון הפועל חולון קל הרי שבמחצית השניה היתה שליטת החולונים ברורה. תשעה נתניינים הסתגרו ברחבת שערם, הרחיקו את הכדורים ללא כתובת — דבר שנוצל ע"י קשרי חולון שהשתלטו על הכדורים כבר במרכז השדה ורחפו שוב ושוב את החלוצים לעבר בלרב, שוער נתניה שהיה הגורם המרכזי לנצחון קבוצתו כשלידו „סייעו" משחקם הנאיבי וחסר רגל מסיימת של חלוצי חולון.

שפט חיים ליפקוביץ, לעיני 5000 צופים, ברמת־גן.

● מכבי נתניה: בלרב, גואטה, חלפון, חסן, פקר (רן־לוי), עציוני, לם, ר. לוי, גבאי, י. מנחם, מכנס.

● הפועל „צפרירים" חולון: ביטרון, זיתוני, יעקובי, א. כהן, מחלוף, בן־ברוך, דמתי, פנסו, פרנק, הלל, שקרוקה (עמרני).

חורשעתי לא תוכל לעיר

[illegible]

● באליפות הליגה האזורית עמקים בכדורגל לילדים זכתה קבוצת מ.א. מגידו, ובליגה לנערים — טמס־הירדן.

אוחנה שתה שמפניה אירופית

אשתקד הצעיד אלי אוחנה את בית"ר ירושלים לאליפות ישראל. אמש, בשטרסבורג, הצעיד אוחנה קבוצתו הבלגית מכלן לזכיה בגביע אירופה למחזיקות גביע כאשר בישל לפיטר דן־בור שער הנצחון (0:1) לרשת אייאקס אמסטרדם.

יצחק אבידור, מיוחד ל„על המשמר"

כן הוא עשה זאת. אלי אוחנה היה אמש לכדורגלן הישראלי הראשון שהיה שותף פעיל לזכיה בגביע אירופי. באיצטדיון הכדורגל של שטרסבורג הצעיד אוחנה את קבוצתו הבלגית מכלן לנצחון 0:1 על אייאקס אמסטרדם בגמר גביע אירופה למחזיקות גביע.

אוחנה בישל באומנות את שער הנצחון בדקה ה־53. הוא חלף על פני שני שומרים לאסן (משבדיה) ופר לאט ומסמוך לדגל הקרן הגביה לפיטר דן בור שנגח פנימה.

בישול השער היה רק חלק ממבצעים רבים של החלוץ הישראלי שהלהיב את 44 אלף הצופים שחזו במשחק. במשחק מצויין הוא סחף את קבוצתו לעבר שער אייאקס ורק בדקות הסיום כשמכלן נסוגה לשערה תקפו שחקני אייאקס וניסו להשיג שיוויון.

על אלי אוחנה הוצבה שמירה קפדנית ואולם החלוץ שאשתקד הצעיד את בית"ר ירושלים לאליפות הליגה הלאומית חלף בנקל על שומרו וכן על יותר שחקני העורף של אייאקס.

בדקה ה־16 הרחיק השופט המערב גרמני דיטר פאולי את שחקן אייאקס דני בלינד לאחר שפגע במארק אמרס. עובדה זו הקלה את המלאכה על מכלן.

שבע דקות לאחר כיבוש שער הנצחון ניתנה לאייאקס הזדמנות להשוות ואולם שוער מכלן מישל פרודום הדף לקרן בעיטה מסוכנת של ג'ון בוסמן.

קבוצת מכלן היא הקבוצה הבלגית השניה שזכתה בגביע מחזיקות הגביע אחרי אנדרלכט.

כרטיסים צהובים נשלפו במהלך המשחק לשני שחקני מכלן, סאנדרס בדקה ה־62 ודן בור בדקה ה־82.

נגד ההולנדי ואוטרס נשלף כרטיס צהוב דקה לפני סיום המשחק.

ההכנסה מהמשחק הסתכמה ב־4 וחצי מיליון פראנקים צרפתיים. המשחק התנהל במזג אויר נעים (21 מעלות), על מגרש מצויין ובתאורה טובה.

● מכלן: פרודום, סאנדרס, רוטייס, קלייסטרס, דפרס, הופקנס (סוניס), דה וילדה (דה מסמאקר), אמרס, קומאן, אוחנה, דן בור.

● אייאקס: מגזו, בלינד, וואוטרס, לארסון, ורלאט (מאייר), סחולטן, וינטר, מורן, ואנט סחיפ (ברגקאמפ), בוסמאן, ויטשגה.

כשעיניך על ראשו חוגג אלי אוחנה (מימין) את זכיית מכלן בגביע המחזיקות, במרכז נראה פאסקל דה וילדה ומשמאל קונראד סאנדרס המחזיקים בסיום בדגל קבוצתם, מכלן במגרש בשטרסבורג. (תצלום: אי.פי.)

האש כבתה בארזים

יוסף חכם

קבוצת הכדוריד של מכבי „הארזים" רמת גן ששיחקה בשלוש השנים האחרונות בליגה הלאומית נשרה אמש לליגה הארצית בתום המחזור ה־28, האחרון לעונת 1987/88.

● כדוריד

שחקני הארזים נוצחו במשחק חוץ ע"י הפועל ראשל"צ 37:24.

קבוצת אליצור הרצליה תתמודד החל מיום ראשון בסידרת שלושה משחקים מול אס"א תל־אביב מהליגה הארצית על הכרטיס לשחק בעונה הבאה בליגה הלאומית.

משחקי הפליי־אוף על האליפות בין מכבי ראשל"צ והפועל ראשל"צ יחלו ב־25 בחודש בסידרה של הטוב מחמישה משחקים.

● הפועל ראשון־לציון — מכבי ארזים רמת גן 24:37 (8:17).

ההיכל בראשל"צ. 50 צופים. שפטו: גוטליב ובורצ'ן. שערים להפועל ראשל"צ: ורד 6, רפאלי 6, נחמוני 5, כהן 4, רזן 3, דיין 3, שובל 3, אקרמן 2, פרי 2, סינגבוים 2, אהרונוביץ 1 וקושניר 1. ומכבי ארזים ר"ג: מועלם 10, שמש 3, וינצקי 3, בוק 3, אלינב 2, אפרת 2 ובן־עמי 1. (מאיר פרנקל)

● אליצור הרצליה — הפועל נוף ים 28:20 (7:10).

אולם הי"א במכון וינגייט. 100 צופים. שפטו: זינגר ובוקר. שערים לאליצור הרצליה: גולדשטיין 6, הרטמן 5, מאייר 3, פיינזילבר 3, חג'ג' 3, מלס 2 ומנדיל 1. להפועל נוף ים: פריקמן 6, כס 4, מרמלשטיין 3, אלמוסנינוס 2, נאם 2, כהן 1, כוזם 1 והולצמן 1. (דוד אימרגון)

● הפועל פתח תקוה — מכבי פתח תקוה 16:24 (10:11).

האולם ביהוד. 300 צופים. שפטו: רוזנברג ווילברצוויג. שערים להפועל פ"ת: אמיר 7, טננבוים 6, חלוואה 4, אוברקוביץ 3, זלבינגר 3 וגולדבלט 1. למכבי פ"ת: מגדל 4, ע. דוקוביץ 4, קביליו 3, ככר 2, ברויאר 2 ומלקין 1. (שמעון קרווה)

● מכבי נתניה — הפועל רחובות 14:21 (8:12).

ההיכל ברחובות. 100 צופים. שפטו: זבצקי ונוטמן. שערים למכבי נתניה: הרמן 7, זמיר 4, דודאי 4, אוסקואגה 3, לימן 1, ככר 1, חדד 1 ומאיר 1. להפועל רחובות: י. כהן 5, משיח 3, אורגד 3, זלצר 2 ואדלר 1. (תמיר חוסי)

● מכבי ראשון לציון — הפועל רמת גן 21:26 (11:12).

אולם האוניברסיטה ברמת־אביב. 80 צופים. שפטו: הרמן ופוקס. שערים למכבי ראשל"צ: אילדיס 5, עמר 5, דרוקר 4, אוסלנדר 3, מוכשוביץ 3, יוסיפוביץ 2 ופוסקו 2. להפועל ר"ג: סומך 4, פרוכטר 3, מאירוביץ 3, גרא 3, זלינגר 2, זרמונסקי 2, גוז 1, זיגלר 1, רגן 1 וגרינפלד 1. (אבי כהן)

● מכבי רחובות — מכבי קרית שרת/חולון 20:24 (10:13).

האולם בקרית שרת. 250 צופים. שפטו: גורוז'ין ויעקובוביץ. שערים למכבי רחובות: רובינשטיין 8, זיו 6, בלדר 5, לוסטרניק 2, שמחי 2 וקיבץ 1. למכבי קר"ש/חולון: מסלטון 5, ו. דיין 4, צילבוך 4, פישר 4, עינב, גרינפלד 1 וקוזהרשוילי 1. (צבי זלצר)

הטבלה הסופית

1.	מכבי ראשל"צ	274־552	40
2.	הפועל ראשל"צ	419־561	38
3.	הפועל ר"ג	481־546	32
4.	מכבי נתניה	417־477	28
5.	הפועל רחובות	365־392	24
6.	הפועל פ"ת	461־422	20
7.	מכבי פ"ת	498־448	20
8.	מכבי רחובות	457־444	19
9.	קרית־שרת	475־420	17
10.	הפועל נוף ים	512־423	11
11.	אליצור הרצליה	495־433	9
12.	ארזים ר"ג	549־421	6

● מלך השערים

זלינגר המלך

1.	יורם זלינגר (הפ. ר"ג)	123
2.	עמוס מועלם (הארזים)	122
3.	הרכון (מכבי נתניה)	118
—.	אהרון אמיר (הפ. פ"ת)	115
5.	ורד (הפועל ראשל"צ)	113
6.	ו. דיין (מכבי ק"ש)	109
7.	דודאי (מכבי נתניה)	106
8.	אוסלנדר (מכ. ראשל"צ)	104

● הליגה הגרמנית

לברקוזן ניצחה את שטוטגרט 1:2

במשחק שהוקדם בבונדסליגה ניצחה באייר לברקוזן את שטוטגרט 1:2.

המשחק הוקדם משבת כדי לאפשר ללברקוזן לנוח ולהתכונן לשמחק הגומלין נגד אספניול ברצלונה בגמר גביע אופ"א שיהיה ב־18 בחודש.

אספניול ניצחה בשבוע שעבר במשחק הראשון 0:3.

8.30, יד־אליהו. כל מלה מיותרת

עונת הכדורסל הישראלית תגיע הערב לשיא בגמר הפליי־אוף שיפגיש את שתי הגדולות שלנו – מכבי תל־אביב והפועל תל־אביב. מכבי תל־אביב בפעם ה־29? או הפועל תל־אביב בפעם ה־6

יצחק ליסדוף

„אף אחד לא יכול לעזור לנו. היום אלך לבית כנסת ואתפלל" — כך רלף קליין מאמן מכבי תל־אביב ערב הדרבי השלישי והמכריע בגמר סל בין קבוצתו לבין הפועל תל־אביב הערב ב־8.30 שבסיומו תהיה לנו אלופה לשנת 1988.

עד שתקבע האלופה יעברו על עשרת האלפים האוהדים המאושרים שיהיו ביד־אליהו רגעי מתח וחרדה ולאלו שיצפו במשחק מעל מרקע הטלויזיה, או שיאזינו לו מעל גלי האתר הרבה כסיסות צפרניים.

מיקי ברקוביץ, או עמוס פרישמן. שני הקפטנים בטוחים כי הם יהיו אלו שיניפו את היד בסיום המשחק והם אשר יתפסו על כתפיהם של ענקי קבוצותיהם כדי לגזור את רשתות הסלים.

„אני מרגיש הרבה יותר טוב מאשר בדרבי של יום שני. אני לוקח אנטיביוטיקה ובמשחק הכל יהיה בסדר. צפוי לנו משחק חזק. ממש מלחמה, זה המשחק החשוב ביותר של הפועל ת"א העונה. הקהל ביד־אליהו לא מפחיד אותי, אנו מנוסים. זה יהיה משחק אליפות ולכן הוא יהיה מחייב פי כמה מכל משחק אחר שהכרנו בעבר. אני אופטימי. אנו עולים במטרה אחת — לנצח" מצהיר עמוס פרישמן רכז וקפטן הפועל ת"א המאמין ביכולתו וביכולת חבריו לעשות הערב היסטוריה.

איציק כהן: „זהו ניצחנו"

במכבי ת"א השחקנים דווקא לא רצו לצאת בהצהרות מפוצצות. לאחר סיום האימון התכנסו השחקנים במרכז המגרש, שמו ידיים והשמיעו את הקריאה „מכבי". קודם לכן קיימו המכבים משחק אימון פנימי ובסיומו צעק איציק כהן: „זהו ניצחנו אלף" הרבה אנשים במכבי שהיו נוכחים בעת האימון על הקווים היו מוכנים לקנות קריאה זו בשעות הערב לאחר הדרבי.

מי שעשוי, או עלול תלוי מבחינת הצד המעוניין, לשבש את רצון מכבי ת"א הוא לינטון טאונס הצלף של הפועל ת"א: „אנחנו פייבוריטים. למכבי ת"א יש יותר מה להפסיד. אנו נבוא משוחררים וננצח" סיכם טאונס בבטחון.

מי שלא כל־כך מסכימה עם קביעתו של לינטון טאונס היא קרי וינטר, רעייתו לעתיד של שחקן מכבי ת"א, מוטי דניאל: „מכבי מנצחת אני בטוחה בכך" אמרה והרימה אצבע למעלה. מוטי דניאל היה מוכן לקנות את הבטחון של קרי: „הלואי והיה לי את הבטחון של קרי. בסך הכל משחקים במגרש שלנו, אבל לא יהיה קל. אני לא מכין את עצמי לשום אפשרות לבד מזכיה ראשונה שלי באליפות, אבל אי אפשר להיות בטוח. אני מאמין בקבוצתי. ביום שני ראיתי כבר את האליפות מסתובבת על הטבעת בהחטאה של מיקי ברקוביץ, הפעם אני מאמין בחברי וב"ה" כך דניאל.

שתי הקבוצות שערכו את אימוניהם האחרונים בהיכל הספורט ביד־אליהו נראו רגועות ושלוות כאילו מחר מתקיים משחק ליגה רגיל. תכונה מיוחדת, לבד מחברי הנהלה רבים שהסתובבו על הקווים, לא הורגשה. במכבי חגגו לאחר האימון את יום הולדתו של חבר ההנהלה מוני פאנן באכילת עוגה. לא קשה לנחש מה ביקש מוני פאנן מתנה.

וינקרנץ יקבל מתנה

בהפועל ת"א התלוצצו כי הם חייבים עדיין למשה וינקרנץ מתנה ליום הולדתו שהיה בשבוע שעבר. „אולי הוא יקבל אותה הערב"...

בהפועל ת"א לא מפחדים מקהל מכבי ת"א: „אם עברנו את הקהל של סארגוסה ועברנו דרבי סוער, נעבור גם משחק זה בהצלחה" סבור אלי מילר מחזיק תיק הפועל ת"א שבא לעודד את שחקניו לפני הקרב המכריע. גם מנהל הקבוצה ידידה רפופורט הוסיף: „מי שמפחיד אותי הם רק שחקני הפועל ת"א. התוצאה תלויה רק בנו" אמר.

וילי סימס, גיבור הדרבי הראשון, ששיחק בעבר בהפועל ת"א לא התעלה על עצמו בדרבי השני השבוע. אמש בתום האימון קיבל סימס עידוד משחקני אליצור נתניה, חבריו מתקופה שעברה שהגיעו ליד־אליהו לאימון לקראת גמר גביע המדינה נגד גליל עליון ביום שני. נברסון, ויטמן, לוקהאט ואחרים עודדו את סימס וחיזקו את בטחונו לקראת הערב.

מאגי ובארלו טסים מחר

קווין מאגי וקן בארלו לא היו מוכנים להגיד מה הם חושבים. השניים עוזבים מחר בבוקר את הארץ לארה"ב והם מקווים לעשות זאת כאלופים. „נדבר רק לאחר המשחק" הבטיחו השניים.

מכבי ת"א לא קבעה את החמישיה שתפתח, אך נראה כי היא תהיה דומה לזו שהחלה את המשחק באושיסקין: ארואסטי, סימס, ג'מצ'י, מאגי ובארלו. הפועל: פרישמן, זלוטיקמן, טאונס, איימוס ומרסר.

שופטי המשחק יהיו ראובן וירוובניק וטור וורניק.

השחקנים והמאמנים

מכבי תל־אביב מספר	שם	גובה	גיל	הפועל תל־אביב מספר	שם	גובה	גיל
4	סימס	1.96	29	5	ארליך	1.80	18
5	דניאל	1.98	24	6	לאסוף	2.10	32
6	שטרייכמן	1.96	22	7	דלול	1.92	27
7	ארואסטי	1.88	34	8	אמסלם	2.03	21
9	ברקוביץ	1.92	34	9	איימוס	2.06	26
10	ליפין	1.84	22	10	זלוטיקמן	1.93	31
11	כץ	1.90	19	11	גרוביים	1.92	22
12	ג'מצ'י	1.97	26	12	טאונס	2.00	27
13	מאגי	2.03	29	13	מרסר	2.08	29
14	כהן	2.03	20	14	פרישמן	1.83	24
15	בארלו	2.06	23	15	בן־טל	2.00	18

מאמן: רלף קליין; עוזר: יאיר שרון — מאמן: משה וינקרנץ; עוזר: רוני לידור

המשחק יועבר בשידור ישיר ברדיו (קול־ישראל וגלי צה"ל) ובטלוויזיה החל מהשעה 8.30.

גם בנוער גמר שלישי

יוסף חכם

הפועל גבעתיים הביסה אמש את מכבי תל־אביב 77:97 במשחק הגומלין בגמר הפליי־אוף לנוער בכדורסל. משחק שלישי ומכריע יהיה ביום חמישי בשבוע הבא באולם הפועל בחולון.

שחקני מכבי ת"א שניצחו במשחק הראשון בשבוע שעבר 93:104 היו חלשים מאוד, בדקות הפתיחה הוליכו שחקני תל־אביב 10:12 אך בהמשך רכשו נערי הפועל גבעתיים יתרון 22:29 ו־25:38.

שחקני גבעתיים העלו את יתרונם ל־27:42 ועד למחצית 33:44.

במחצית השניה עלו שחקני הפועל גבעתיים עם מרץ רב ובניצוחו של יובל אשכנזי שקלע מכל מצב רכשו יתרון של 37:48. ובדקה ה־27 קבע מיכאל הרמן 47:63, 57:82 ועד לסיום 77:97.

בשורות מכבי ת"א הצטיין אמיר כץ שקלע 35 נקודות (22 במחצית השניה).

יו"ר מחלקת הכדורסל של מכבי תל־אביב עו"ד שמעון מזרחי שהגיע למשחק באיחור וישב לצידו של ראש עיריית גבעתיים יצחק ירון התקבל בשריקות בוז.

שפטו, ללא דופי, אמיר הלר וגדי וילברברג לעיני 600 באולם ביה"ס אלון בגבעתיים.

● קלעו להפועל גבעתיים: אשכנזי 27, מ. הרמן 19, ד. הרמן 16, שרכוי 13 (3 סלי 3), שמע 6, חסידי 4, נעמן 4, אקוניס 2 ונתן 2.

● קלעו למכבי תל־אביב: כץ 35, ברגנשטיין 13, קוכה 10, בן דוד 7, רובין 4, סימון 2, שגב 2, גדות 2 וא. כהן 2.

מהליגה השניה לגמר בשווייץ

הפתעה מרעישה היתה בחצי גמר הגביע השווייצי, כאשר שאפהאוזן מהליגה השניה, ניצחה בברן את יאנג־בויס 0:1.

גרסהופרס ציריך השיגה נצחון חוץ על הכוכב קארוז' 1:2 בהארכה ותשחק בגמר ב־23 בחודש בברן, מול שאפהאוזן.

הנשים פתחו בהפסד לרומניה

שרות „על המשמר"

נבחרת הנשים של ישראל פתחה אתמול במחזיים ב"יד שמאלי" את משחקי אליפות אירופה דרגה ב' בקאטגוריה שבאוסטריה בהפסד לנבחרת רומניה — 64:59 לאחר פיגור — 35:27 במחצית.

במחצית השניה התאוששה הנבחרת הישראלית וצימקה את הפער עד כדי נקודה, אך בסיום לא עמד הכוח לישראליות שנוצחו.

בבית הישראלי משחקות עוד פולין, שבדיה, הולנד ואיטליה עימה תתמודד ישראל הערב.

בעייה של כח ומוראל!

ישראל פז

הערב תיסתר סופית התעלומה בהיכל הספורט ביד־אליהו, לעיני רבבת צופים נלהבים (אני מקווה שלא יותר מדי), ייערך פליי־אוף הגמר השלישי והמכריע בין קבוצות מכבי והפועל תל־אביב. בינתיים — 1:1, אחרי שני משחקים בלתי־נשכחים בהם ניצחה כל קבוצה בשניית הסיום: במשחק הראשון הצעיד קווין מאגי את מכבי ת"א לנצחון — 76:78, בשני הוביל חיים זלוטיקמן את הפועל ת"א לזכיה בהארכה — 95:96.

מה שעברנו במאבקי הדרבי, תוך חמישה ימים, צריך לב בריא ועצבים חזקים. האם גם הערב תהיה ההכרעה רק בסיום?

תקוותי שהערב לא ייצא הקהל, ובעיקר העסקנים, מכליהם. כבר מדברים על כדורסל במונחים של מעבר לספורט ויש בכך סכנה רבה. ברגע שקיימת חריגה מגישה ספורטיבית עלולים הכל לשלם עבורה, והמחיר יכול להיות יקר.

שתי הקבוצות „הדליקו" את המדינה. משחקים שנדרגו־הנקודות בהם נעה כמו קצב ליבם של רבים שעקבו אחרי ההתמודדויות, כדורסל של ממש. אם המשחק הראשון, ביד־אליהו, היה קפוא מעט הרי שבשני, באושיסקין, הרחוסה והנלהבה, התנהל מאבק מרתק, ולעתים מסובה.

שני היריבים התברכו העונה ביכולת משכנעת, בכדורסלנים מצויינים, שאפו לנצח עד לשנייה האחרונה ממש.

קרב על הכדורים החוזרים

ביומיים האחרונים נתנו קצת מהדרבי הסוער השני. היה צורך לעכל את מה שהתרחש. מי שחושב שיעיכל זאת — טועה, תושטני שאי־אפשר ל„תפוס" מה שאירע במשחק מעין זה.

מה יקרה הערב?

לדעתי, תלוי מאוד בכושר הגופני של השחקנים. נקודה חשובה במאבקים מתישים כל־כך. כדורסלנים המגיעים לעימות צמוד חייבים למצות את כל יכולתם. אין פשרות. מכבי ת"א נראית טוב יותר כשטח זה מיריבתה מהפועל ת"א.

המוקד של הפועל ת"א מתחת לסלים הוא לאוואן מרסר. כדורסלן זה נסחט במשחקי חצי־הגמר עם חולון. גם במפגשים עם מכבי ת"א לא הצליח לשמור על יציבות. בדקות מסויימות התעלה לשיא. אבל היו לו גם דקות חלשות. חברו, קארל איימוס, לא תמיד מסייע לו. מולם יפעלו קווין מאגי וקן בארלו, הצעירים יותר, המסוגלים להיות יעילים מאוד בקטיפת הכדורים החוזרים.

נקודה נוספת נוגעת לקלעי החוץ. כיצד יפעלו במכבי ת"א שחקנים כמו דורון ג'מצ'י, וילי סימס, מיקי ברקוביץ או מוטי דניאל. בהפועל ת"א — חיים זלוטיקמן, לינטון טאונס או ג'ונתן דלול. רכזי שתי הקבוצות לא הלהיבו במשחקים המצויינים שנערכו. לא מוטי ארואסטי ולא חן ליפין במ"א, ולא עמוס פרישמן בהפועל ת"א, ביצעו כיאות את המוטל עליהם. עובדה. בשתי הקבוצות העתיקו את סימס וזלוטיקמן לעמדות הרכז, אין בדבר זה כדי להחמיא לרכזים, המופיעים גם בנבחרת הלאומית.

צד אחר הוא מוראלי. אחרי נצחון גוברת האמונה בצד הזוכה. הפועל ת"א זכתה למנת־חמצן אדירה באותו סל־נצחון של זלוטיקמן. אחרי ההפסד במשחק הראשון ביד־אליהו היו שחקני הפועל ת"א בלחץ. הם יצאו ממנו, ועכשיו שבו אליהם השקט והבטחון. אבל בנקודה זו אי־אפשר לבטל את מכבי ת"א, קבוצה בעלת נסיון רב, היודעת למצות מעצמה את המיטב כאשר היא נמצאת במצוקה.

„אקשן" בלתי נשכח

נקודה אחרת: טקטיקה של מאמנים ומידת היכולת של שחקנים לבצע אותה, הן לפי המשחק והן בשעת ההתמודדות, בהתאם למתרחש במגרש. כאשר מנצחים טופחים הכל על כתפי המאמן. ואכן, ישנה חשיבות מירבית לסוג המשחק שמתוכנן ע"י המאמנים, רלף קליין ממכבי ומשה וינקרנץ מהפועל. זה נוגע לקצב ההתמודדות לנטילת יוזמה לסוג ההגנה, לחילופי שחקנים וניצולם וכיוצא באלה. המאמן הוא הקברניט המנווט את ספינתו, וכאשר מדובר בשתי „אוניות מלחמה" יכול אותו ניווט לקבוע את גורל האליפות.

יש גם מה שקרוי מזל. כשמנצחים בנקודה או בסל. תמיד צריך לבך מזל. בשני המאבקים הראשונים יש לקבוצות הפועל ומכבי ת"א גם... „שוויון במזל".

כיום אין עוד כל ספק שלגמר הפליי־אוף הגיעו שתי הקבוצות הטובות בארץ, שהוסיפו מימד חדש בהתמודדויות ביניהן, שיכנס להיסטוריון הקרבות ללא־תיקום, עם „אקשן" שיהיה קשה לשכוח אותו הרבה זמן.

הפועל ומכבי, 24 שעות לפני

לאוואן מרסר (מימין) וקארל איימוס (לידו) מובילים את שחקני הפועל תל־אביב באימון המסכם אמש ביד־אליהו לקראת גמר הפליי־אוף הערב (צילם: עוזי קרן)

רצינות על פניהם של שחקני מכבי תל־אביב מיקי ברקוביץ (משמאל), מוטי ארואסטי (במרכז) ואיציק כהן באימון אתמול ביד־אליהו. מאז עלו השלושה לקבוצת הבוגרים של מכבי תל־אביב הם ידעו רק אליפויות, והערב? (צילם: עוזי קרן)

יוטה — לייקרס 97:101

יוטה ג'אז ניצחה את האלופה לוס־אנג'לס לייקרס 97:101 והשוותה ל־1:1 את מאזן המשחקים ביניהן בשלב חצי גמר האיזור המערבי בליגת הנ.בי.איי.

באותו אזור ניצחה דנבר נאגטס במשחק הראשון באותו שלב, את דאלאס מאווריקס 115:126.

באיזור המזרחי גברה דטרויט פיסטונס על שיקאגו בולס במשחק הראשון ביניהן 82:93. מייקל ג'ורדן קלע „רק" 29 נקודות לשיקאגו.

ניטע יער ע"ש גלובינסקי

עשרות השתתפו בטקס נטיעת יער חיים גלובינסקי שנערך השבוע בעמק איילון. היער, בן 10 אלפים עצים, ישתלב בפרוייקט הגדול „יער התנדבות" של הקרן הקיימת.

נשאו דברים יצחק אופק, מנכ"ל הפועל ויו"ר הועד האולימפי ירייב אורן מנהל רשות הספורט; משה עמית בשם איגוד פרויי חשבי ושמעון בכר, נציג הקרן־הקיימת.

מוני גלובינסקי, אלמנת המנוח, ונכדו הסירו את הלוט מעל מצבת ההנצחה.

הנחה את הטקס יצחק שני, מנכ"ל הספורטוטו.

גביע־איל לרמות־מנשה

שער שהבקיע מוריס הדוש בדקה ה־80 זיכה את כדורגלני הפועל איל רמות־מנשה בנצחון 2:3 על הפועל אפיקים, ובגביע איל שפירא ז"ל, הנערך מדי שנה.

במחצית הראשונה התנהל משחק רב־שערים. מוריס הדוש כבש לרמות־מנשה בדקה ה־12, ואלי מילים הוסיף שער בדקה ה־30, אולם מנצ'ל (33) ושלום פסי (44) השוו ל־2:2. רק בסיום כבש הדוש את שער הנצחון.

שפט אלברט כהן ברמות־מנשה.

כשחקן העונה ברמות־מנשה נבחר השוער יואב ברעם, ובמצטיין במשחק צבי וביצקי.

אביו של איל, אפרים שפירא, העניק את הגביע והפרסים לקבוצות.

התמונה שמשקפת את גמר גביע אירופה למחזיקות גביע אמש בשטרסבורג. ג'ון בוסמן מאייאקס אמסטרדם נכנע לשחקני מכלן אלי אוחנה (משמאל) וגרהאם רוטג'ס. מכלן ניצחה 0:1 וזכתה בגביע לראשונה בתולדותיה (תצלום: איי.פי.)

הועדה המקומית לתכנון ובניה
מרחב רמת־השרון
ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה-1965 שהוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב רמת־השרון בגוש 6416 חלקה 159 ברחוב השילוח 2 המסווגת כאזור מגורים ב' בקשה לבית אישור להקלה באחוזי בניה תוספת בבית מגורים קטנה.
ההקלה המבוקשת באחוזי בניה מגיעה ל־6%.
כל מי שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אישור ההקלה, במקום זה, רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב רמת־השרון, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדויקת.
ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך קבלת הודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.
מ. ורבין
יו"ר הועדה המקומית
לתכנון ולבניה מרחב רמת־השרון

הועדה המקומית לתכנון ולבניה
מבוא העמקים
חוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965
נמסרת בזה הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965, כי הוגשה למשרדי הועדה המקומית "מבוא העמקים" נצרת עילית בקשה להקלה בתיק מס' 12/88, מוגש ע"י ה"ה רב לוי ועליזה, מישוב רמת ישי, גוש 11183 חלקה 4, מהות ההקלה: קומת מגורים מעל למותר.
את ההתנגדויות אפשר להגיש למשרדי הועדה המקומית רח' כרמל 2/5 נצרת עילית, תוך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו.
ישראל קניג, יו"ר הועדה

מרחב תכנון מקומי
רחובות
הודעה לפי סעיף 149
לחוק התכנון והבניה
בקשה למתן הקלה
בהתאם לסעיפים 146—150 מחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965 ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה למתן הקלה של 13.5% בניה בקומה העליונה בבנין על חלק מחלקה 7 בגוש 3697 רח' דוד ישראל רחובות, כך שאחוזי הבניה בבנין יגיעו לסה"כ של במגרש 76. 72.29% במקום 58.79%.
במגרש 77. 81.92% במקום 68.42%.
במגרש 78. 65.92% במקום 52.42%.
והקלה לקומה נוספת כך שמספר הקומות יגיע לקומת עמודים+4 קומות במקום קומת עמודים+3 קומות.
כל המעוניין יוכל לעיין בתוכנית הבנין, ללא תשלום במשרדי הועדה המקומית קומה ד', כל יום בשעות העבודה הרגילות, ולהגיש התנגדות לתוכנית, תוך שבועיים מיום פרסום הודעה זו בעיתון.
יחזקאל הרמלך,
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה רחובות

מרחב תכנון מקומי
רחובות
הודעה לפי סעיף 149
לחוק התכנון והבניה
בקשה למתן הקלה
בהתאם לסעיפים 146—150 מחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965 ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה למתן הקלה של 21% ב־3 הקומות העליונות בבנין על חלקות 949, 948, 947 בגוש 3703 רח' הרי"ן, רחובות, כך שאחוזי הבניה בבנין יגיעו לסה"כ של 111 במקום 90% המותרים, ותוספת של קומה מפולשת ועוד שתי קומות מעל למספר הקומות המותר עפ"י התכנית.
למתן הקלה בקו בנין צדדי לתוספת בניה בבנין על חלקה 142 בגוש 3656 רח' יד ושם רחובות, כך שקו הבנין הצדדי בבנין יגיעו לסה"כ של 3.60 מ' במקום 4.0 מ' המותרים.
למתן הקלה של 10% לקו בנין צדדי בבנין על חלקה 227 בגוש 3694 רח' מוהליבר רחובות, כך שקו בניין צדדי בבנין יגיע לסה"כ של 3.60 מ' במקום 4.0 מ' המותרים.
כל המעוניין יוכל לעיין בתוכנית הבנין, ללא תשלום במשרדי הועדה המקומית קומה ד', כל יום בשעות העבודה הרגילות, ולהגיש התנגדות לתוכנית, תוך שבועיים מיום פרסום הודעה זו בעיתון.
יחזקאל הרמלך,
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה רחובות

הועדה המקומית לבנין ותכנון
עיר בני־ברק
הודעה עפ"י סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965
מר פניקשטיין יצחק ומר ארביב אשר הגישו בקשה לועדה זאת בתוכנית מס' 20358 לבנות תוספת בניה לבנין קיים ברחוב יצחק שדה 24, גוש: 6188, חלקה 390 באזור למגורים ב'.
בהקלות הבאות:
1. קומה חלקית נוספת מעל 2 קומות ללא קומת עמודים.
2. (30) משטח מחצית המגרש בגין שטח תנאי הדיור בקומת כניסה וקומה א' מעל 35% המותרים, וזה שלא בהתאם לתכנית בנין ערים 105 ב' החלה במקום.
כל המעוניין יכול לעיין בבקשה האמורה במשרדי הועדה המקומית בעירית בני־ברק בשעות קבלת קהל ורשאי להגיש התנגדות מנומקת לועדה המקומית תוך 14 יום מיום פרסום זה.
מ. אירנשטיין, יו"ר הועדה המקומית לבנין ותכנון עיר בני־ברק

עיריית פתח־תקוה
מנהל ההנדסה
הועדה המקומית לתכנון ולבניה
פתח תקוה
הודעה
על פי סעיף 149(1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965
ניתנת בזה הודעה, כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה פ"ת בקשה למתן הקלה בניה בגוש 6380 חלקה 82 ברח' מונטיפיורי מס' 35.
לפי תכנית המתאר החלקה הנ"ל נמצאת באזור מגורים.
הבקשה היא לאישור שמוש חורג למעבדת וידיאו לתקופה של 4 שנים.
כל מי שיש לו התנגדות לבקשה הנ"ל, יואיל להגישה לוועדה תוך 15 יום מפרסום הודעה זו.
ר. תבורי, יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה פ"ת

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה־1965
מרחב תכנון מקומי
פתח תקוה
הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מתאר מקומית
נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז, אישרה, באישור שר הפנים, שינוי תכנית מתאר מקומית הנקרא: "שינוי תכנית מתאר מקומית מס' פת/1204/66".
ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גוש 6374 חלקה 134.
עיקרי הוראות שינוי התכנית: שינוי יעוד דירות קיימות בקומת הקרקע למסחר ומכולת.
וההודעה על הפקדת שינוי התכנית יחד עם התשריט המצורף אליו, פורסמה בילקוט הפרסומים: מס' 3479 תשמ"ז עמ' 2395 ובעיתון בוקר הצופה מתאריך 17.8.87 ובעיתון ערב מעריב מתאריך 17.8.87 בשפה העברית ובעיתון בוקר נוסף על המשמר מתאריך 17.8.87.
שינוי התכנית האמור בצורה שבה אישרה הועדה המחוזית, ביחד עם התשריט המצורף אליו, הופקד במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה וכל המעונין רשאי לעיין בו, ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
דב שיש
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז המרכז
תאריך: 2.5.1988

הועדה המקומית לתכנון ולבניה
אשקלון
עיריית — אשקלון
בהתאם לסעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה — 1965 ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על ידי רני עימנואל.
מהות הבקשה הקלה באחוזי בניה. מבקשים 28.6% במקום 25.67% המותרים עפ"י תכנית מתאר 101/02/4. בכתובת: רחוב ביאליק 131/3, גוש 1963, מגרש 33, אשקלון.
צבאית מיכל: מהות הבקשה: הקלה באחוזי בניה מבצע 27.8% במקום 25% המאושר לפי ת.ב.ע 5/131/03/4 בכתובת גבעת־ציון שביל חנה סנש 632/3 יח' צפונית בק"א גוש 1657, מגרש א/632.
ברום מנחם: מהות הבקשה: הקלה כ־3 בניה. מבוקש 25.87% במקור 25% המותרים וכן הקלה בקו בנין צדדי בגבולות 10%. מבוקש 3.6 מ' במקור 4 מ' וכינור לתוכנית המתאר 4/101/02/00. בכתובת, שכון דרומי רח' אפרים א/938 אשקלון.
המעונין יוכל לעיין בבקשה האמורה במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה אשקלון, בשעות קבלת קהל. כל הרואה עצמו נפגע או עלול להיפגע כתוצאה מאישור ההקלה רשאי להגיש התנגדות מנומקת בשני העתקים במשרדי הועדה המקומית הנ"ל, תוך 14 יום מפרסום זה.
בני וקנין — מ"מ ראש העיר
יו"ר ועדת המשנה לתכנון ובניה
אשקלון

מרחב תכנון מקומי כפר־סבא
הודעה לפי סעיף 77
נמסרת בזה הודעה כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז המרכז החליטה בישיבתה 1.88 מתאריך ה־20.1.88, להכין שינוי לתכנית מתאר כס/1/37.
ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית:
גוש 6434 חלקות 1־4, 6, 7, 14 (חלק), 16־20, 25־29, 31־37, 39־46, 149, 150.
גוש 6435 חלקות 9־12.
רחוב בן יהודה, רחוב הגליל, רחוב אוד"ה, רח' משה דיין ורח' ויצמן.
דב שיש, יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז המרכז

מה ● מתי ● היכן

טלוויזיה
(ב) בתוכניות מיוחדות ללקויי שמיעה
08.00 עד כאן חדשות קול ישראל. 08.05 שעת כושר. 08.15 קשת וענן שביה בחלומה וכו'. 08.40 ראשית הקריאה. כלי סורות: חולם 3. 09.00 גיאוגרפיה של א"י. פני הארץ: מעלות מעלות וכו'. 09.20 מדעי הטבע ד' ט' החיים בטיפת המים: מיחזור משאבים בטבע. 10.10 אנגלית ה'. 10.30 ערבית מרובות ד' ה' ברי חררה. 11.30 אנגלית ח'. 12.00 מדעי הטבע (על יסודי) המרוץ אחר השמש. 12.25 אנגלית ט'. 13.00 היסטוריה מתולדות ישראל: אנגליה הולכת לאו"מ. 13.30 מוסיקה, מוסיקה של הורו. 14.00 עד כאן, חדשות קול ישראל. 14.05 כלי סורות: חולם 2. 14.25 קשר משפחתי. 15.05 רחוב סומסום: תחרות קליעה. 15.35 יוצא מן הכלל משרד 5: הכרות ההברה. 15.50 טכב לכת: ארץ. 17.00 ערב חדש מנחה: רן מרגלית. 17.30 הגומונים שם הפרק: אתה רואה אותי. 17.55 "מומיקי" הפרק השלישי: "חור אמבטיה חדש". 18.25 "הגיע זמן לשוק" מספר על "מניות ומזומן". 18.50 קיצור החדשות (ערבית). 18.52 "למשפחה" (ערבית). 19.00 "מפגש" (ערבית). 19.30 חדשות (ערבית). 20.00 כותרות מבט. 20.02 מבט ספורט. 20.50 "נקודת חן" סדרת טיולים עם אורי רביד. 21.00 מבט לחדשות. 21.35 בין דין לילה: שם הפרק משוגעים של האהיה. כאשר ארבעה חולי נפש, ובהם אשה אחת אילמת, מצליחים לחמוק מהשגחתו של הרופא הפסיכיאטור שלהם, לאחר שהתריגו בבית־הדין האדי סטון חש לעזור להם. 22.00 "מתברות מלחמה" הצבא המצרי תוקף את נירים, ובאותה העת דוד בן־גוריון מכריז על הקמתה של מדינת ישראל. 23.00 "מטלוק" שם הפרק: "הצלם" מטלוק מגן הפעם על צעירה הנאשמת ברצח המעביד שלה. 23.50 פסוקו של יום חדשות הלילה.

ערוץ 2
18.30 "קימבה האריה הלבן". 19.00 "תוספים אמריקה". 19.50 בקרוב בערוץ 2. 20.00 "רגש חזק" "גירושין באמריקה". 21.00 ה"ריוסטרייטס" בהופעה חיה עם לקט מאלבומם "אלכימיה". 21.40 מוסיקה מזרחית, אופי שירים של ג'קי דנוך.

רדיו
קול המוסיקה
06.02 "צלילי בוקר". 07.02 "בהאזנה נינוחה" טובין: מחולות אסטוניים; רימסקי קורסקוב: קפריצ'ו ספרדי; קרושינסקי, סויטה; בורודין: בערבות אסיה המרכזית; לאלה רספודיה ספרדית אופ. 21; דבוז'קו 2 רפסודיות סלאביות; קופלנד: אל סלון מקסיקו. 09.00 "קונצרט בוקר" ברליוז: "המלך ליר" אופ. 4; ק. סטמיץ קונצ'רטו לקרן ותז; הולסט: מבוא וסקרצו לכלי נשיפה אופ. 52; ווהן וויליאמס, סוויטה: תצ'ורוויין; קונצ'רטו לפסנתר; מונקאיו: מהול: ברורו'אק. קונצ'רטו לכנור אופ. 53; שימנובסקי: סימפוניה מס. 3 "שירת לילה". 11.57 "פינת השיר" משירי גבריאל פרייל. 12.00 "מן הסרטיה" באך/רכטמן: כנראל פרלניה ו.פ. באך: רואו לשני חלילים, הירן: שלישייה מס. 4 במי מג'ור לפסנתר, כנור וצ'לו; דביוסי: סויטה ברגמסק; שופן: סולונו בפה דיאז דינור. 13.05 "בהאזנה נינוחה" פרנטישקקרומר: סימפוניה בפה מג'ור, אופ. 40; רודריגו: קונצ'רטו מיארנחואז לגיטרה ותז; מוצרט: רביעייה לפסנתר בסול מינור, ק. 478; בטהובן: סימפוניה מס. 40. 15.00 "מפגשים מוסיקליים": ראיונות, סקירות, דיווחים. 16.00 "אנתנתא" פיאראנרי חוארנ: ריולה, אשר פיש: סונטה; בטהובן: נוטורנו, אופוס 42; ב.ב. אורגנו: מנוגלנ: שוסטקוביץ: סונטה, אופוס 147; בטהובן: סונטה בסי מג'ור לחליל ולפסנתר (רומן טל ושרה יונבסקי). 17.30 "קשת של צלילים" שוהרז פרקים מיצירות קאמריות. 18.00 "אנתולוגיה בצליל" מוסיקה כנסייתית איטלקית של המאה ה־18. 19.00 "מוסיקה קלאסית קלה". 20.05 "אינטרלוד". 20.27 "פינת השיר". 20.30 "אופרה" ורדי: סטיפליו. 23.00 "דור הזהב — אמנים גדולים בהקלטות היסטוריות"; ו. מנגלברג (תכנית שלישית) שוברט: "בנינת בינוניים" מס. 3, מתוך "רוזמונדה"; צ'ייקובסקי: סרנדה למיתרים; שטראוס: פואמה סימפונית — "דון ג'ואן".

רשת א'
07.30 "רדיויקל". 08.05 "תוגה", עם בני הגדל. 09.05 "מלרדיו", שירות מידע למאזינים. 10.05 "שיריקו", מחולות ושירים משלנו. 11.05 "פניני בוקר", מגיש: גדעון הור. 12.05 "מעורב ימתיכוני". 13.00 חדשות באנגלית. 13.30 חדשות בצרפתית. 14.05 "בראש צעיר", מגזין יומי לילדים ולבני נוער. 16.30 "אוניברסיטה המשודרת": "מעבר מהרומן של המאה הי"ט לרומן של המאה ה־20" מבוא (חלק שני) ד"ר נילי דיגנוס. 16.05 "ארץ לא נודעת". 17.10 "צבעי הקשת" "שירי עדות". 18.06 "מנגינת ערב" 19.05 סיכום המשנה היומית. 19.30 שידורים לעולים 22.05 "יש לי חלום" עורך ומנחה: יובב כץ; עם הפסיכיאטרית ד"ר אביגיל גולומב והפסיכולוגית ניצה אברבנאל.

רשת ב'
08.05 "עושים עניין" 09.05 "ביקור בית" עם רבקה מיכאלי 10.05 "כל צבעי הרשת" עם עמיקם רוטמן 12.10 "אלף־אלף" ב "בית", עם אהוד מנור 13.05 "בחצי היום" חדשות ופזמונים 14.06 "לראות או לא לראות" יומן חדשות לתרבות ולאמנות 15.05 "שירים ושעורים" 15.55 "קריאתי ספר" קוראים ממליצים 16.05 "יומן כלכלה"

גלי צה"ל
06.05 אוניברסיטה משודרת על חמישה ספרי אמונה לשמה ולא לשמה. מרצה פרופ' ישעיהו לייבוביץ. 06.30 סוקתים עין. 07.07 שבע אפס שבע, עם אלכס אנסקי. 08.05 בוקר טוב ישראל. 09.05 אילה בוקר, עם אלי ישראלי. 11.05 נכון לעכשיו עם ירון ויולנסקי. 13.00 יומן חדשות. 13.05 דו רה יומי. 13.55 40 לאחור, עם רוחו דיין. 14.05 פגישה יומית, עם יצחק בן נר. 15.05 שירים לחג, עם ארז טל. 16.05 ארבע אחר הצהריים. 16.54 באופן מילולי. פינתו של אבשלום קור. 17.00 ערב טוב ישראל. 18.05 שעה קלה על כלכלה. 18.45 חמש עשרה קטנות. 00.05 ציפורי לילה, עם רפי קינן. 02.00 לא רוצים לישון. 05.00 צלילי בוקר.

שידורי צה"ל 1
19.05 יער משורר, מגאוין לענייני כשתון (ש"ת). 19.57 הודעות לחיילים. 20.05 כוכב הערב, הכל עובר חביבי. 20.55 פינה חמה ללב"י. 21.00 מבט לחדשות. 21.30 אוניברסיטה משודרת. על חמישה ספרי אמונה לשמה ולא לשמה. מרצה: פרופ' ישעיהו לייבוביץ. 22.05 על הדבש ועל העוקץ. 23.05 עשרים וארבע, היום שהיה. 23.55 שיחת חצות, עם ד"ר ג'פרי ויגודר עורך אנציקלופדיה יודאיקה.

שידורי צה"ל 2
19.05 שליפה מהמותן. 20.05 צר"פ, תכנית יומית. 21.57 הודעות לחיילים. 22.05 הפסקת עשר, עם מיכל ניב. 23.05 קול הג'אז הוה עם דני קרפל.

רשת ג'
06.04 "בחורה לאושר" לחיטים וחתיקים 07.07 "שיר בבוקר בבוקר" 08.05 "גימלים" עם מיכל שמואלי 10.05 "דברים טובים" עם שמירה אימבר 11.05 "שבעים מי יודע" 12.05 "אהבה יומיומית" עם יוסי סיאס 13.05 "רק בימי חול" עם מנחם פרי 14.06 "לי ולך" שיר וברכה 15.05 "חדש, חדיש ומחודש" עם שוש עטרי 16.05 "הצגה יומית" עם יקיר אביב 18.06 "קול־בו" שבועון פופ 20.05 "קו ההתחלה" תקליטי שורים ראשונים 21.05 "מופע רוק" 23.05 "הלילה הוא שירים"

קולנוע
תל־אביב
4.30, 7.15, 9.30
אסתר: המשימה ויטנאם 5, 7.15, 9.40
אורלי: מוכת ירח 7.15, 9.30
בן־יהודה: חיזור גורלי 4.30, 7.00, 9.30
בית ציוני אמריקה:
יוסף של החטא 7.15, 9.30
גת: שאלה של שפיות 6.00, 9.00
גורדון: המאבק לבגרות 7.00, 9.30
דקל: חשוד 5, 7.00, 9.30
דרייב אין: ברדוק 7.45
סקס 12.00
הוד: רב מכר 5, 7.15, 9.30
לימור חדש: עשבי פרא 4.30, 7.15, 9.30
טיילת 1: ספטמבר 7.25, 9.40
טיילת 2: שם המשחק 7.20, 9.40
טיילת 3: מוכת ירח 7.15, 9.30
פאר: מועדון לגברים 5, 7.30, 9.30
פאריס: ליידי איב 7.15, 9.30
רב־חן:
חן 1: וול סטריט 5, 7.30, 9.50
חן 2: אימפריית השמש 5, 7.25, 9.45
חן 3: הקיסר 11, 2, 4, 7.40, 9.45
חן 4: מעקב צמוד 11, 2, 5, 7.40, 9.45
חן 5: זר שומר עלי 11, 2, 5, 7.30, 9.40
שחף: חנה סנש 4.30, 7.00, 9.30
תל־אביב: ברדוק 5, 7.15, 9.30
תכלת: הקיסר האחרון 6.30, 9.35
לב:
לב 1: חופשה בכפר 2, 5, 7, 10.00
לב 2: עסקי משפחה
2, 4.30, 7.15, 9.50
לב 3: מלאכים בשמי ברלין
2, 5, 8, 10.00
לב 4: המבצר הנסתר 2, 5, 7.50, 10.00
מוזיאון ת"א: עיניים שחורות 7.00, 9.00

רמת־גן
אואזיס: שאלה של שפיות 4, 6.40, 9.30
לילי: שם המשחק 7.15, 9.30
רב־גן:
גן 1: מעקב צמוד 5, 7.20, 9.40
גן 2: ז'אן דה פלורט 6, 9
גן 3: וול סטריט 5, 7.30, 9.40
גן 4: הקיסר האחרון 6.15, 9.15

ירושלים
אדיסון: חנה סנש 4.30, 7.15, 9.30
אורנע: עיניים שחורות 4.30, 9.15
רון: אדוני המנהל 4.30, 7.00, 9.00
בית אגרון:
הסיפור שלא נגמר 18.00
מלאכים בשמי ברלין 20.00
מציצים 22.15
ג'יימס בונד — מונרייקר 24.00
כפיר: מוכת ירח 4.00, 7.00, 9.30
אורגילו: וול סטריט 8.30
מיטשלו: העולם ע"פ גארפ 7.00, 9.15
סמדר: חופשה בכפר 7.00, 9.15
חבירה: סגור לרגל שיפוצים
ערן: ברדוק 4.30, 7, 9.00
תיאטרון ירושלים:
להתראות ילדים 18.45, 21.45

חיפה
אורה: עשבי פרא 7.00, 9.15
חן: המשימה ויטנאם 4.30, 7.00, 9.00
עצמון 1: ברדוק 4.30, 7.00, 9.15
עצמון 2: חיזור גורלי 4.30, 7.00, 9.15
עצמון 3: חנה סנש 4.30, 7.00, 9.15
רון: מוכת ירח 4, 6.30, 9.00
רב־אור:
רב־אור 1: מעקב צמוד 6.45, 9.15
רב־אור 2: הקיסר האחרון 6.00, 9.15
רב־אור 3: שאלה של שפיות 6.50, 9.15
אורלי: ללא מוצא 7.00, 9.15
קרן אור המחודש:
לאבר הבתולים 4.30, 7.00, 9.15
פאר: וול סטריט 5.00, 7.30, 9.30

נתניה
שרון: ז'אן דה פלורט 5, 7, 9.15

חולון
ספיר: ברדוק 5, 7.15, 9.30
מגדל: אי אפשר לקנות אהבה 7.00, 9.00
ארמון: זאב בדלת 5, 7.30, 9.30

בת־ים
עצמאות: ברדוק 5, 7.15, 9.30

הרצליה
היכל: סגור 7.15, 9.30

פתח־תקוה
היכל 1: חנה סנש 6.00, 9.15
היכל 2: ברדוק 5.00, 7.15, 9.30
היכל 3: הקיסר האחרון 6.15, 9.30

עפולה
מופתרון: חיזור גורלי 9.00

ראשון־לציון
רון 1: חנה סנש 9.00
רון 2: מוכת ירח 7.15, 9.30

תיאטרון
הבימה
התיאטרון הלאומי
הערב יום ה', 12.5
סאלח שבתי: 20.30
גן ריקי: 20.30

צוותא
לתרבות מתקדמת
יום ה' 12.5 בשעה 20.30
רכוש נטוש

שרותים ● עזרה ● תחבורה

תורנות בתי־מרקחת
בת־ים
קופ"ח — עין יהב 2, חולון
חולון
אהרון — הופיין 52, עין יהב—עין יהב 2
ירושלים
קופ"ח — מרפאת רוממה המ"ג 28
נתניה
קופ"ח — סמילנסקי 9
פתח־תקוה
קופ"ח — חיים עוזר
רמת־גן
הדסה — כצנלסון 151
תל־אביב
לב העיר — אחד העם 69
קופ"ח — בן־יהודה 26
חיפה
יבנה — אבן סינא 7

משטרה
ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקוה — טל' 100. באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת — טל' 100. אילת — 1244. חדרה — 22444.

רכבות
מירושלים לבני־ברק וחיפה:
בימים א'-ה': 16.00
בימי ו' וערבי חג: 11.30
מחיפה לבני־ברק וירושלים
א'-ו': 7.00
מתל־אביב לחיפה:
בימים א'-ה': 6.00, 7.00, 8.00, 8.16, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.30, 20.00.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00.
מתל־אביב לנהריה:
בימים א'-ה': 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 8.00, 12.00.
מחיפה, בת־גלים, לתל־אביב:
בימים א'-ה': 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.05, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 19.30.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30.
מנהריה לחיפה ולתל־אביב:
בימים א'-ה': 6.30, 9.05, 10.40, 14.35, 16.33, 18.38.
בימי ו' וערבי חג: 9.05, 10.35.
• הרכבת תופעל בימי א' בשבוע ויום אחרי חג בלבד.

תורנות בתי־חולים
תל־אביב והמרכז
● בית החולים ע"ש שיבא תל־השומר - כל המחלקות - כל השבוע.
● בית החולים בילינסון, פתח־תקוה - כל המחלקות - כל השבוע.
● בית החולים ע"ש רוקח, תל־אביב - בימים ב', ד', ו' - כירורגיה ופנימית. ילדים - כל השבוע.
● בית החולים איכילוב, תל־אביב - בימים א', ג', ה' שבת - כירורגיה ופנימית.
● בית החולים וולפסון, חולון - כל המחלקות - כל השבוע.
● בית החולים אסף הרופא - כל המחלקות - כל השבוע.
נתניה
● בי"ח לניאדו נמצא בתורנות למקרים דחופים - כל השבוע, כולל שבת.
ירושלים
שערי צדק - פנימית, נשים
בקור חולים - ילדים
הדסה ע"כ - כירורגית, אורטופדית, עיניים, א.א.ג.
מוקד קופת חולים כללית
המוקד ימסור מידע טלפוני בימים א'-ה' ב־08.00-20.00, בימי ו': 08.00-15.00. טלפונים: 03-433500, 03-433500.
יד ביד - ארון קשבת בטלפון לילד ולנוער - קו לנוער במצוקה
ירושלים - 02-243558
ת"א - 226027 (24 שעות)
חיפה - 04-229488 (11.00-20.00)
גליל מערבי - 04-922222
קו פתוח להורים במצוקה בימי ב' רח' - טל. 228782.
"קו פתוח" - ארון קשבת לילדים ובני־נוער 08-221680 (24 שעות)

עזרה ראשונה
עזרה ראשונה לשיניים שליד החסתי לרפואת שיניים בישראל
בתל־אביב — בימים א'—ה' בין השעות: 21.00—23.00. בלילות שבת ובערבי חג בין השעות: 24.00—18.00. בשבתות ובחגים בין השעות: 21.00—15.00.
הכתובת: רח' בר־כוכבא 49, טל' 284649.
בחיפה: רחוב הנמל 26, קומה ג', טל' 523566. פתוחה מדי יום ביומו, כולל ערבי שבתות. שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00 בערב.
מרפאת שיניים לעזרה ראשונה
המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 24.00-9.00. אחרי חצות בתאום טלפוני בלבד.
דיזנגוף סנטר שער 3 (ליד המשביר) קומה א', טל': 294869, 03-285822.
מרכז סיוע לקורבנות אונס
לרעננה ואזור השרון, טל' 052-32432 בימים א'—ה' בשעות 17.00—21.00.
עזרה ראשונה נפשית
ער"ן ירושלים — טל' 02-227171
ער"ן תל־אביב — טל' 03-5461111
ער"ן ילדים ונוער, ת"א — טל' 03-261113
ער"ן חיפה — טל' 04-672222
ער"ן כרמיאל (גליל מערבי) — 04-988410
ער"ן נתניה — טל' 053-335516
ער"ן כפר־סבא — 052-913999
ער"ן באר־שבע — טל' 057-418111
סילוק מטרדים
מוקד עת"א למקרים דחופים — טל' 106.

מד"א
ירושלים, ת"א, חיפה — טל' 101. רמת־גן, בני־ברק, גבעתיים — טל' 781111, לוד/רמלה — 101, טל' 08-221022, עפולה — טלפון 065-93554, טבריה — 101, טלפון 04-931401, נהריה — טל' 04-923334, בת־ים — טל' 5511111, באר־שבע — טל' 057-74767, שח"ל בגוש דן, טל' 03-330848.

מוסלם דאר שרבאטי: מגרשים אותי כי סירבתי לשתף פעולה עם השב"כ
בג"ץ הוציא צו ביניים, האוסר לגרש את שרבאטי עד תום הדיון בעתירתו

בג"ץ הוציא אתמול בבוקר צו ביניים, המונע מהמושל הצבאי של יו"ש לגרש את מוסלם דאר שרבאטי (50), תושב מזרח ירושלים. צו הביניים יהיה בתוקף עד לתום הדיון בעתירה, בשבוע הבא.
פרקליטיו של שרבאטי, עורכי הדין וליד ותאלקה ועבד עסלי, אומרים כי שרבאטי עומד להיות מגורש מהארץ בשל סירובו להפוך למשתף פעולה עם שירות הבטחון הכללי. הוא עצור זה חודש וחצי בכלא רמאללה.
בדיון אתמול התחייבה מנהלת מחלקת הבג"צים בפרקליטות המדינה, עו"ד נילי ארד, להגיש תשובה מפורטת לטענותיו של שרבאטי בתוך ימים מספר. היא אמרה ששרבאטי שוהה בארץ שלא כחוק, מיוני 87'. תוקף אשרת השהייה שלו פג, ורשיון התושב שלו בוטל.
ארד הסכימה למתן צו הביניים, אך התנגדה לבקשת פרקליטיו של העותר לשחררו בערבות עד לדיון בעתירה. היא טענה, כי שרבאטי היה מבוקש ע"י כוחות הביטחון וירד למחתרת, לתקופה ארוכה. גורמי הביטחון חוששים, שאם ישוחרר, "יעלם שוב".
שרבאטי אומר, כי החשדות שהועלו נגדו בנוגע לביצוע עבירות ביטחוניות הופרכו, אך נציגת הפרקליטות אמרה, כי יהיו ראיות נגדו, אך בשל טיבן אי אפשר היה להעמידו לדין.
שראבטי טוען, כי הוא מתגורר במזרח ירושלים וברשותו תעודת זהות ישראלית. ב־76' ביקר בירדן, ושם נעצר כחשוד בעבירות סמים. הוא נשפט וריצה שבע וחצי שנות מאסר. רק ב־85' התירו לו שלטונות הביטחון לשוב לישראל לארבעה חודשים.
אנשי שב"כ אמרו לו, לדבריו, שיוכל להישאר בארץ, בתנאי שישתף איתם פעולה. שרבאטי סירב, ואז נאמר לו שעליו לעזוב את הארץ מיד. הוא עזב ב־85', אך באפריל 87' קיבל אשרה לבקר בארץ. כאשר ביקש להאריך את אשרת הביקור שלו, היא הוחרמה.
לפני חודש וחצי נעצר. לטענתו, מעצרו הוא המשך ללחצים המופעלים עליו לשתף פעולה.

ויצמן: הגיע הזמן לפרק הקואליציה מערך־ליכוד
עתיים

"ישראל מעולם לא היתה במצב שארה"ב כל־כך קרובה אליה כמו היום. יתכן גם שרוסיה משנה את עמדותיה כלפינו. הסכם השלום עם מצרים שריר וקיים, וכוחה הצבאי של ישראל מעולם לא היה חזק־יותר. יש לנו עמדת כוח רצינית, ומעמדה זו הגיע הזמן לזנק לתהליך השלום" — אמר אתמול השר עזר ויצמן, הממלא עתה את מקום שר החוץ, במכללת הדסה בירושלים.
השר ויצמן אמר לסטודנטים, כי "הקואליציה בין הליכוד והמערך נמשכת יותר מדי זמן, והיה צריך לפרק את החבילה, בעיקר לאחר בואו של שולץ לארץ. לא הייתי מאבד שתי דקות שינה, אם חברי היו מחליטים לעזוב את הממשלה. אבל אצלנו חושבים שלא צריך לעזוב חצי שנה לפני הבחירות", הבהיר.
ויצמן אמר עוד, כי הוא אינו מבין מדוע חברי ממשלה נבהלים מוועידה בינלאומית. "אמרתי לשמיר: קבל את הצעת שולץ תחילה, ואחר־כך תתווכח עליה" — סיפר.
ויצמן הרגיש, שהוא מוכן לדבר עם ערפאת ברגע שזה יכיר במדינת ישראל, יחדל מהטרור ויקבל את החלטה 242.

הוועד היהודי לשלום: שמיר, הרם מיד טלפון לערפאת
בצלאל עמיקם

ארבעת אלפים נאספו במנהטן להפגנה נגד מדיניות ישראל בשטחים, וגינו במילים חריפות את התנהגות צה"ל, בהנחייתו הברורה של שר הביטחון, רבין. חברי שלישיית פיטר פול ומרי אמרו לנאספים: "לשבור ידיים ורגליים, זה לא יהודי ולא אנושי".
על ההפגנה דיווחו אתמול 13 חברי משלחת הוועד היהודי הבינ"ל למען שלום, במסיבת עיתונאים בירושלים. אליסה סמפסון מניו יורק, מראשי הוועד, אמרה כי התגובה היהודית בחו"ל קשה. אמנם רוב הציבור היהודי ממשיך בתמיכתו המסורתית בישראל אך משהו בסיסי הודעזע. גוברת ההכרה, שישראל דורשת מהיהודים לתמוך במדיניות, שאותה הם שוללים מבחינתה מוסרית וערכית.
לארי הריס שהעיד על עצמו כי התנדב לעבוד כחשמלאי עם הקמת המדינה ושהה חמישה חודשים בקבוץ אילון אמר. "אנו מודאגים מהנעשה בארץ. הפלשתינאים עמם שוחחנו הביעו רצון עז לחיות בשלום ובידידות עם ישראל במדינה עצמאית שלהם. הכיבוש הברוטאלי חייב להסתיים. אין אלטרנטיבה מלבד מו"מ לשלום עם אש"ף". הוא קרא לשמיר לגלות אומץ לב, ולהרים מיד טלפון לערפאת.
אנשי הקבוצה סיפרו, שיש להם אלף חמש מאות חברים בארה"ב, וכמה מאות בדנמרק, שוודיה ואנגליה.

לחופש יצירה ודעה

"האמנים הישראלים חופשיים לחשוב וליצור כאוות נפשם. הם אינם נדרשים להזדהות עם מפלגה כלשהי. איש לא מצפה מהם שיתמכו בהנהגת זו או אחרת. אנו מצפים רק לראות את עבודותיהם האמנותיות" — אמר אתמול שר החינוך והתרבות, יצחק נבון, בטקס הענקת פרס מטעמו לחמישה אמנים במוזיאון ישראל בירושלים.
נבון דחה על הסף פניות שהגיעו אליו באחרונה, שלא לתמוך באמנים המתנגדים למדיניות הממשלה בשטחים.
השר נבון החליט להגדיל השנה את מספר מקבלי הפרס מ־3 ל־5. ועדת שופטים בראשות ד"ר גילה בלס מאוניברסיטת ת"א בחרה באמנים (מימין לשמאל): סרז' שפיצר, משה גרשוני, (נבון) דגנית ברסט, דורית יעקבי. הפרס הוא בסך כ־1,500 שקל נטו לחודש וישולם לזוכים במשך שנה כדי לאפשר להם ליצור ללא טרדות פרנסה.
(צילום: שרית עוזיאלי)

מפלגת הפועלים המאוחדת — המרכז
לוח פעילות שבועית מה־12.5—18.5.88

יום חמישי — 12.5
במרכז — 7.30 — מטה תו ועידה — סיכום המבצע
במרכז — 14.00 — ישיבה ראשונה של מליאת מטה הבחירות
סניף עקרון — 10.00 — דוד בן אשר — מפגש חברים
תל־אביב, אוניברסיטה — 21.30 — ח"כ אלעזר גרנות — ערב ראיונות

יום שישי — 13.5
בקה אל גרביה — 9.30 — צוות המעלה של המגזר הערבי
קיבוץ רבדים — 21.00 — סימה שוויצר — מפגש חברים
קיבוץ עין־שמר — 21.30 — יוסי סולומין, סיני גרוב, דוד איתן — אסיפת חברים

יום שבת — 14.5
קיבוץ גן־שמואל — אלישע שפירא — יום עיון למשלחת השומר הצעיר מאיזור השרון
קיבוץ יד־מרדכי — 10.00 משה סוקר, אילן גילאון — אירוח צעירי מפ"ם פתח־תקוה
תל־אביב, בית המלון — 20.00 — יצחק שושני — מועדון יידיש

יום ראשון — 15.5
קרית־גת — 10.00 — וולדי מורג — מפגש פעילים
סניף אשקלון — 12.00 — וולדי מורג — מפגש פעילים
סניף תל־אביב — 17.00 — שולה ברקן — המדור לעבודת השכירה
קיבוץ יקום — 17.30 — ח"כ אלעזר גרנות — מועדון וותיקים
סניף אילת — 20.00 — וולדי מורג — מועצת הסניף
טייבה — 21.30 — חנן ארז, ח"כ גדי יציב — חוג בית
סניף תל־אביב — 12.00 — צוות מוניציפאלי

יום שני — 16.5
סניף רמת־גן־גבעתיים — 10.00 — פרופ' ורדי — מועדון בביאליק 54, בנושא: היסטוריה יהודית
קיבוץ דן — 10.00 — אידרים, א. גילאון, נציגי ועד 1, שושנה רון — יום בקיבוץ
דימונה טקסטיל — 12.30 — וולדי מורג — מפגש עובדים
סניף חיפה־תחתית — 17.00 — אברהם לאוב — הנהלת בית שלום עליכם
סניף חיפה — 18.00 — אמרי רון — ועדה מרכזת של הסניף
סניף תל־אביב — 19.00 — נפתלי פדר — מזכירות סניף
סניף ירוחם — 19.30 — וולדי מורג — מועצה מורחבת
סניף נס־ציונה — 20.00 — חנן ארז — חלוקת פנקסים לחברים מצטרפים

יום שלישי — 17.5
סניף רמת־גן־גבעתיים — 10.00 — מתתיהו בר־רצון — מועדון ביאליק 54, מועדון יידיש
סניף נס־ציונה — 17.00 — נטע מן
ירושלים, בית יצחקי — 18.00 — ויקטור שם־טוב — הנושא: ארבעים שנות מדינה — "חלום ומציאות"
קיבוץ שומריה — 21.30 — אילן גילאון — שיחת קיבוץ

יום רביעי — 18.5
רמת אליהו — 18.00 — דוד שטוקפיש — מועדון יידיש
סניף רמת־גן־גבעתיים — 18.30 — נחמיה מיכאלי — רמת־יצחק, הרא"ה 179
סניף לוד — 19.00 — שושנה רון — אסיפת חברים
הרצליה — 20.00 — ח"כ אלעזר גרנות — חוג בית
סניף נצרת עלית — 20.00 — ח"כ אמירה סרטני — חוג בית לאתיופים אצל ראובן גרינשטיין

איגוד מקצועי
יום ראשון — 15.5
תל־אביב, וועה"פ — 8.30 — דיון סיעת מפ"ם בהסתדרות
במרכז — 18.30 — חנן ארז — מזכירות "ועד 1"

יום שלישי — 17.5
תל־אביב, מפעל פלייבה — 13.30 — אברהם אחוזרא — מפגש עם עובדים

סגנו של וינגייט — לכנס הפו"ש
קובי מגרל

גנרל ה.ג. ברדין (71), שהיה סגנו של אורד וינגייט בימי המאבק על הקמת המדינה, יגיע בחודש הבא למפגש לוחמי פלוגות השדה (פו"ש) שיתקיים בכפר תבור — מסר אריה שמרון, מנהל מחוז הצפון של מרכז ההסברה.
מרכז ההסברה מארגן בחודשים הבאים כנסי לוחמים, במסגרת ציון 40 שנה להקמת המדינה.
בסוף מאי ייערך בצומת גולני כנס לוחמי החטיבה בתש"ח, שיהיה הגדול שערכה החטיבה אי פעם. לוחמי חטיבת יפתח של הפלמ"ח יתכנסו בקיבוץ מלכיה ובצפת לכנסים גדודיים, שלאחריהם יתקיימו מפגש חטיבתי ועצרת בקבוץ גינוסר.

שבועון מנצרת: דראושה דחה מימון ממקורבי אש"ף
קאסם זייד

גורמים פלשתינים המקורבים לאש"ף קיימו באחרונה מגעים עם ח"כ דראושה והציעו לו סיוע כספי למימון הפעולות השוטפות של המפלגה שהקים — גילה אתמול השבועון "כל אלערב" היוצא לאור בנצרת.
"כל אלערב", המסתמך על מקורות מהימנים המקורבים לאש"ף, מסר כי ח"כ דראושה דחה את ההצעה, אך הודיע על נכונותו להסתפק בכך שאש"ף יברך בפומבי על הקמתה של המפלגה הדמוקרטית הערבית.
עוד מגלה השבועון, שהשתתפו בקונגרס המוסלמי העולמי, לפני כחודש בסעודיה הביאו עימם ברכת מנשיאות הקונגרס, על הקמת המפלגה הדמוקרטית הערבית הם מסרו, שהקונגרס ינסה לסייע למפלגה בדרכים חוקיות שונות.
ח"כ דראושה סירב אתמול להתייחס לידיעה על קיום מגעים עם אש"ף. עם זאת, אישר כי הגיעה לידיעתו ברכת נשיאות הקונגרס המוסלמי על הקמת מפלגתו.

הרצוג: שמרנות המחוקקים מנעה הרחבת סמכות הנשיא
שלי יחימוביץ'

הנשיא חיים הרצוג אמר אתמול, כי פתרון צבאי ביו"ש ובעזה יכול להיות זמני בלבד וכי דרכו של העולם הוא, שאחרי כל פעולה צבאית באה הידברות. "אנו חייבים להגיע למו"מ עם שכנינו", אמר.
הרצוג אמר עוד כי יש להרחיב את סמכויות הנשיא, כי הסמכויות המצומצמות ניתנו למוסד הנשיאות כאשר סברו שתמיד יהיה רוב מוחלט של גוש פוליטי אחד, ולא מצב של שוויון כוחות. לדבריו, שמרנותם של המחוקקים, היא שמנעה את תיקון החוק.
הרצוג דיבר לפני תלמידים מכפר הנוער של ליובה אליאב בניצנה. אל הנשיא נלווה גם הסופר האמריקני הרמן ווק, כותבם של הספרים "רוחות מלחמה", "המרד על הקיין", ו"מרג'ורי מורנינגסטאר". ווק סירב להתראיין ולהתייחס לנעשה בישראל ובשטחים, אך הביע התלהבות ממה שראה בכפר הנוער בניצנה.

תעודת הוקרה לח"כ אמירה סרטני ב"יום הילד החריג"
שירות "על המשמר"

אתמול, התקיים בירושלים יום הילד החריג, ביוזמת ועד ההורים של החינוך המיוחד בירושלים.
לח"כ אמירה סרטני, חברת ועדת החינוך של הכנסת, הוענקה תעודת הוקרה על תרומתה להעלאת המודעות בציבור, בממסד החינוכי ובתקשורת, לצרכים של אוכלוסיית הילדים החריגים בישראל, על היותה כתובת לאוכלוסיה החריגה ולמשפחותיהם, ועל הצלחות יוזמתה הפרלמנטרית: העברת חוק החינוך המיוחד בקריאה ראשונה במליאת הכנסת.
נשיאות "יום הילד החריג" ציינה, כי בדו"ח מבקר המדינה, תוספת ההתייחסות לחינוך המיוחד 15 עמודים, ובה הוא ממליץ לאמץ את הצעת חוק החינוך המיוחד של ח"כ סרטני.
זכו בתעודות הוקרה גם הפרופ' ראובן פוירשטיין מאוניברסיטת בר־אילן ופרופ' ראובן כהנדרן מאוניברסיטה העברית.
בדברי התשובה למברכים שיבחה ח"כ סרטני את ועד ההורים הירושלמי למען החינוך המיוחד כ"מאיץ שהניע גלגלים רבים" והביעה תקווה שהחוק, המתגלגל בכנסת זה שלוש שנים, יאושר בקריאה השלישית והמוחלטת עוד בתקופת כהונתה של הכנסת הי"א.

מפקד המפח"ש: השהות בשטחים פגעה קשות בהכשרת הסדירים

"השהות בשטחים גרמה לפגיעה קשה בהכשרה הבסיסית של החיילים. רק אם יתמתנו ההתפרעויות בשטחים לקראת הקיץ, נצליח לייצב את מערך ההכשרה לחיילי הסדיר" אמר מפקד המפח"ש, אלוף אורי שגיא, בהרצאה בפני קצינים בכירים במפח"ש בשבוע שעבר.
הדברים מתפרסמים בגיליונו החודש של "במחנה".
שגיא חלק שבחים למפקדי המחלקות והפלוגות שהשתתפו בפעולת צה"ל בדרום־לבנון. "אני חש שאיכותם של אלה היא מהגבוהות ביותר", אמר. בעניין אחר ציין, כי גם השנה יימשך שיתוף הפעולה בין חילות השדה, למיצוי הכוח היבשתי. "ביטול פרויקט הלביא יאפשר לנו להגדיל את הצטיידותנו בסכומים לא־מבוטלים".
מפקד המפח"ש הציג את תוכנית העבודה של המפח"ש לשנה הקרובה ואמר: "אם פעם פיתחנו אמצעי לחימה רבים ומימשנו מעטים, הרי שהיום הפער הולך וקטן. יש לנו בשלות טכנולוגית ומעשית להבין, אלו אמצעי־לחימה דרושים לנו ביבשה, בידי ישראל מצוי היום הציוד הטוב ביותר".

מאסר ממושך לבעלי „משרד רישוי" שהנפיקו רשיונות נהיגה מזוייפים

השופט: במעשיהם אלה הפכו הנאשמים להיות לגורמים כבדי משקל לקטל הנורא בדרכים

עתיים

בית־המשפט המחוזי בתל־אביב גזר אתמול 7 שנות מאסר על הרצל אוזלאי (34) ו־6 שנות מאסר על שלום חדד (31), תושבי כפר־סבא, שהשתייכו לכנופיית אנשים שהקימה „משרד רישויי" פרטי משלה והנפיקה במרמה למאות אנשים מסמכים מזוייפים של רשיונות נהיגה, תעודות מבחני רישוי שנתי ותעודות ביטוח חובה.

הנאשמים הורשעו על סמך הודאתם ב־23 סעיפי האישום שיוחסו להם. הנאשם הרצל אוזלאי הורשע גם ב־13 סעיפי אישום נוספים.

במהלך המשפט התברר, כי הנאשמים הקימו „תעשייה רוחבת ידיים" של מעשי־זיוף כשבכל המסמכים המזוייפים שהנפיקו הטביעו חותמות מזוייפות שנעשו בתחכום רב ביותר. למטרות הזיופים גנב הרצל אוזלאי ממשרד הרישוי בפתח־תקווה טפסים ריקים של רשיונות נהיגה, העברת בעלות על רכב, אישורים ממוחשבים וירניים על תוקף רשיון רכב וטפסים אחרים.

בהזדמנות אחרת באו שני הנאשמים לבניין משרד הרישוי בפתח־תקווה ושלום חדד גנב משם חותמת „נהיגה", שהיא בעלת חשיבות רבה ביותר להשלמת רשיון נהיגה. כן גנב מסניף הדואר בכפר־סבא חותמת האגרה השייכת לסניף במטרה לזייף רשיונות רכב וחשבונות שונים. את החותמות הגנובות היו הנאשמים מתאימים על־פי צרכיהם וכפי שנדרש לגבי כל מסמך שזייפו.

בכתב־האישום מוזכרים כ־185 רשיונות רכב שזוייפו לגבי רכבים ספציפיים, אך שני הנאשמים הודו כי זייפו רשיונות נוספים של עשרות רכבים שפרטיהם לא היו ידועים לחוקרים.

רשיונות לעבריינֵי תנועה

השופט אריה סגלסון התריע בגזר־הדין על כך, שרוב הרכבים שרשיונותיהם זוייפו כאילו עמדו בהצלחה במבחן השנתי — לא היו במצב תקין.

מעשי הזיוף הללו הלכו והתפשטו, ולא רק לגבי מסמכים הקשורים ברכב, ציין השופט והוסיף, כי אחד הנאשמים הטביע חותמת אגרה מזוייפת גם על חשבונות חשמל, בזק ועיריית נתניה.

תמורת המסמכים המזוייפים גרפו הנאשמים הון תועפות, בעיקר במטבע זר, והשתמשו בו גם למימון הרואין, לו היו מכורים.

השופט התריע גם על כך שהנאשמים זייפו רשיונות נהיגה עבור עבריינֵי־תנועה שנפסלו על־ידי בית־המשפט מלהחזיק ברשיון נהיגה, ואותם אנשים ממשיכים לנהוג ברכב ומסכנים את שלום הציבור.

בגזר הדין נאמר עוד, כי הנאשמים זייפו רשיונות נהיגה גם עבור אנשים שמעולם לא היו מורשים לנהוג ברכב כלשהו, ובמעשיהם אלה הפכו הנאשמים להיות לגורמים כבדי משקל לקטל הנורא בדרכים.

טלקס

● מרתון שירה במחאה על ביטול הפסטיבל

מרתון שירה יתקיים בתחילת החודש הבא באולם „ביתנו" בחיפה, במחאה על החלטת מטה חגיגות שנות ה־40 לבטל את פסטיבל השירה, לאחר התפטרותם של נתן זך וניסים קלדרון.

המרתון יציין 40 שנה להקמת המדינה. מארגניו טוענים, כי לא ניתן לקבוע מדיניות של קיום פסטיבל שירה על חודם של קולות בודדים, בעוד שקולם של משוררים רבים יהיה „קול קורא במדבר, 40 שנה".

כן טוענים המארגנים, כי „פסול הדבר לבטל פסטיבל שירה בשל נימוקים פוליטיים, מה עוד שהאירוע יכול לשמש כפורום בינלאומי לדיאלוג ולחילופי דעות דרך השירה, שהיא כלי תקשורתי מותאם לכך, ואין להפחית מכוחה ומתפקידה".

„יש בינינו רבים וטובים הנפגעים מכך שתרומתם התרבותית במלל ובשירה למדינה ב־40 שנות קיומה אינה מוצאת ביטוי הולם", נאמר בגילוי הדעת שפרסמו מארגני המרתון.

לאירוע הוזמן גם שר־החינוך והתרבות, יצחק נבון.

קובי מגדל

החל משפטם של 47 מנאשמי הלינץ' בקבטייה

עתיים

מוחמד עייאר נתלה בעודו חי ומצא את מותו על עמוד החשמל — נטען בכתב־האישום שהוגש אתמול בבית־המשפט הצבאי בשכם נגד חמישה מתוך 97 תושבי קבטייה הנאשמים בהשתתפות בלינץ' שבוצע בעייאר.

47 נאשמים הוכנסו במהלך היום אל אולם הדיונים בקבוצות של חמישה. משפטם של 48 נאשמים נוספים יתחיל היום.

חמישה מתוך 97 הנאשמים מואשמים בהשתתפות ישירה בפריצה לביתו של עייאר, הוצאתו מביתו ותלייתו, והשאר בסיוע והשתתפות ברגימת הבית, בהצתתו ובעידוד הרוצחים.

נוסף לחמישה אלה החל אתמול משפטם של עוד 42 נאשמים, אשר רובם כפרו באשמה וקצתם טענו, כי אין להם עורך־דין. על כך הגיב אב בית־הדין, נשיא בית־המשפט הצבאי בשכם סא"ל שוקי הלוי, באומרו לבני המשפחות כי עליהם לדאוג לעורך־דין.

פליציה לנגר: האשמות נגד חברי „הניצוץ" — עורבא פרח

שלמה סלוצקי

עורכת־הדין פליציה לנגר הכחישה אתמול מכל וכל את הידיעה שפורסמה אתמול בעיתון „חדשות", לפיה עומדת פרקליטות המדינה להגיש בשבוע הבא כתב־אישום נגד עורכי „דרך הניצוץ".

„זה שקר וכזב. אינני יודעת איפוא מצאו כתבי 'חדשות' את הידיעה ומאין בלעו את המידע' החסוי בפני כל, לרבות הסניגורים, ורק לא בפני עיתונאי 'חדשות'", אמרה פליציה לנגר.

בכתבה החתומה על־ידי יאיר פידל ואורן מאירי שפורסמה אתמול ב„חדשות' נמסר, כי החשודים הוקלטו מספר פעמים כאשר ניהלו שיחות עם אישים פלשתינאיים בשטחים, ובין היתר הוקלטה שיחה עם פייסל חוסייני, עליו אמר בית־המשפט העליון כי הוא איש אש"ף בכיר. חוסייני נמצא עתה במעצר מינהלי. על־פי הפירסום ב„חדשות', מבקש איש „דרך הניצוץ" בשיחה שהוקלטה כסף מחוסייני עבור כתבה שפורסמה בעיתון לפי בקשת המנהיג הפלשתיני.

העיתון מוסיף, כי על־פי מקורות בטחוניים הסכימו חוסייני ואחד מהעצורים על אידיאולוגיה ודרכי פעולה משותפים.

בתגובה לפרסום זה אמרה עורכת־הדין לנגר לכתבנו, שגם אם איננה מוסמכת לדווח על חומר החקירה, היא יכולה להצהיר על כך ש„לעולם לא שמעה על דבר כזה" ושדברים אלה אינם אלא „עורבא פרח".

כמו־כן אמרה עורכת־הדין לנגר, שאיננה יודעת האם פרקליטות המדינה מתכוננת להגיש כתב־אישום נגד יעקב בן אפרת בעוד ארבעה ימים, או לבקש את הארכת מעצרו באישור מיוחד של היועץ המשפטי לממשלה, כפי שהתפרסם ב„חדשות'.

מימוש רווחים סלקטיבי במניות

אלחנן הורוביץ

במדד המניות הכללי לא חל אתמול שום שינוי. המניות התעשייתיות ירדו ב־0.03%, בעוד שמניות המסחר עלו ב־0.02%. מדד המניות התעשייתיות ללא הנסחרות ב„משתנים" עלה ב־0.9%. העלייה הגדולה ביותר היתה ב־3.14% בבנקים למשכנתאות והירידה הגדולה ביותר היתה ב־1.77% בחברות להשקעה.

על אף ההפסקה הקטנה, שהיתה אתמול במגמת העלייה ב„משתנים", עלו אתמול כמעט פי־שניים יותר שערים במניות התעשייה, מאשר ירדו. הביקושים להן עלו ל־6 מיליוני ש"ח וההיצעים בהן הסתכמו ב־1.5 מיליון ש"ח.

במניות המסחר היה עודף היצע. ההיצעים בהן הסתכמו ב־3.3 מיליון ש"ח והביקושים — במיליון ש"ח. משעריהן עלו 6, ירדו 8 ו־12 נשארו בלי שינוי. המחזור בהן הסתכם ב־3 מיליוני ש"ח.

בשוק המניות כולו עלו 181 שערים, לעומת 105 שירדו ו־101 שנשארו בלי שינוי.

בשוק איגרות החוב עלה המדד הכללי של הממשלתיות ב־0.1%. הצמודות למדד עלו ב־0.11% (ב־9.53% מתחילת השנה). הצמודות לדולר מסוג „רמון" ירדו ב־0.08% ומסוג „גלבוע" ירדו ב־0.17%. המחזור בשוק אג"ח עלה ל־9.8 מיליון ש"ח.

גלגלי הבורסה

במילוות קצר מועד נעו התשואות השנתיות בין 14.9% ל־17%, תוך מחזור של 14 מיליון ש"ח.

סל המטבעות עלה אתמול ל־1.7170 ש"ח, בעוד ששער הדולר היציג ירד ב־0.08% ל־1.5650 ש"ח. דולר נוסעים לחו"ל — 1.858 ש"ח. דולר שחור נע בין 1.65 ל־1.66 ש"ח.

המסחר בבורסות העולם התחיל אתמול במגמת ירידה, בהשפעת ידיעות על „דיונים לקראת הסכם בינלאומי לתיאום תרדי בעליות בשיעורי הריבית".

במסחר רב צדדים במניות לפני הצהריים לא נרשמה אף לא ירידת שער אחת. 13 שערים עלו ו־17 נשארו בלי שינוי. העלייה הגדולה ביותר היתה ב־3% בכלל נרלין. המחזור בשלב מסחר זה עלה ל־2.4 מיליון ש"ח.

סוף שבוע עם

הארץ

עיתון לאנשים חושבים

תיקו במאבק על השליטה / פולס

הקיסרות במרקחה / אברהם טל

שיבושים בדרך המלך / רומן פרישטר

הלכה שנה

בתי הספר הסגורים של הגדה

מרדכי ארציאלי

גדו עמד

חזורי העבודה אחרי המפלגות הדתיות

אייל ארליך

עבודה קשה

עולמן של מעסות מקצועיות בתאילנד

דן טברסקי

רכישה עיורת

יחס הקהל לפסטיבל ישראל

אורי קליין

כתב זר / תום שגב ● מקורות מדיניים / עקיבא אלדר ● כסטת / נחמיה שטרסלר, יונתן שרמן ויהודה שרוני ● הטלוויזיה של השבוע / הדה בושם

בפלילים

6 שנות מאסר על שוד מזויין בסניף דואר

עתיים

סמי בדיר (24) מכפר קאסם נידון אתמול בבית־המשפט המחוזי בתל־אביב ל־6 שנות מאסר בפועל, לאחר שהורשע בביצוע שוד מזויין בסניף הדואר בכפר קאסם בנובמבר אשתקד.

גזר־הדין של חברו לשוד, חמדאללה טאהא (23) מכפר־קאסם, נדחה למועד אחר.

בכתב־האישום נאמר, כי שני הנאשמים הגיעו ברכב שגנבו אל סניף הדואר כשהם רעולי־פנים ונשק בידיהם. סמי בדיר נכנס לסניף ותוך כדי ידי קפץ מעבר לדלפק לכיוון הכספת ודרש מפקיד הדואר למסור לידיו את הכסף. חברו טאהא המתין לו ברכב כשהוא אוחז אקדח בידו ויורה אל תוך הסניף תוך שהוא דורש מהפקיד בצעקות למסור את הכסף לידיו של בדיר.

הפקיד הראה לנאשם את המקום שם נמצא הכסף והלה פתח את המגירה ולקח מתוכה 12 אלף ש"ח.

בגזר הדין קבע השופט אדמונד לוי, כי הסכנה במעשים אלה אינה רק משום גזילת רכוש הזולת, אלא בכך שלצורך ביצוע השוד לא היססו הנאשם ושותפו לעשות שימוש בנשק חם.

השופט גזר על הנאשם גם שלילת רשיון נהיגה לתקופה של שנה, בגין גניבת המכונית לצורך ביצוע השוד.

ישישה נפצעה קשה במהלך שוד בביתה

עתיים

ישישה ערירית בת 75, המתגוררת בשכונת ספורה בנצרת, הותקפה ונשדדה שלשום בלילה בעת שצפתה בטלוויזיה.

הישישה שנפצעה קשה היתה מוטלת במשך שעות בביתה ורק אתמול לפנות בוקר התאוששה מעט והגיעה בכוחותיה האחרונים לחלון דירתה כדי להזעיק עזרה. שכנים ששמעו אותה דאגו להעבירה לבית־החולים, משם נמסר שהיא נפגעה קשה אך אין חשש לחייה.

צוות חוקרים מיוחד שהגיע לביה"ח הצליח להוציא מפיה כי לדירתה חדרו שני צעירים שהיכוה נמרצות לאחר ששדדו חלק מרכושה. המשטרה בדקה לאחר מכן את הדירה ונתגלו בה סימנים המאשרים את סיפור הישישה.

עד מסירת הידיעה טרם נעצר איש, אך לדברי מפקד משטרת מרחב העמקים, ניצב מישנה דני טביב, זהותם של השודדים ידועה והם ייעצרו.

חרדים תקפו שוטרים שהוזעקו לטפל בתאונה

עתיים

עשרות חרדים תקפו שוטרים שהוזעקו לטפל בתאונת דרכים שאירעה שלשום בחצות בצומת רבי עקיבא — השומר בבני־ברק, לאחר שהשוטרים עצרו אברך שהפריע להם במילוי תפקידם.

שוטרי סיור של מרחב דן ביקשו מעשרות הסקרנים שהתגודדו במקום התאונה להתרחק ולא להפריע לעבודתם, אולם קריאתם לא נענתה, ואחד המתגודדים נעצר על־ידי השוטרים.

התפתחה מהומה וחבורת חרדים, חבריו של העצור, התנפלו על השוטרים, שחררוהו בכוח ונמלטו מן המקום.

למקום הוזעקו כוחות משטרה נוספים, אשר הצליחו לעצור את אחד האברכים שנטל חלק בתקיפה. הוא שוחרר לאחר שנחקר ומפקד מרחב משטרת דן של המשטרה הורה לפתוח בחקירת האירוע החמור.

חיסלו חשבונות עם שכנם במהומה במשחק כדורגל

עתיים

שני אחים משפרעם ניצלו לפני כ־10 ימים את ההזדמנות לחסל חשבון עם שכנם, עימו הם מסוכסכים מזה זמן רב, במהלך המהומה שפרצה במשחק הכדורגל שנערך בבית־שאן בין הקבוצה המקומית לבין קבוצה מתמרה.

דבר פציעתו הקשה של האיש, המאושפז בבית־חולים, נודע למשטרה רק אתמול והיא פתחה בחקירה, ממנה מסתבר כי השניים ניצלו את ההזדמנות כשפרצה המהומה במגרש והיכו את שכנם במוט ברזל בכל חלקי גופו.

החקירה נמשכת.

נאשם בסחיטה והשתלטות על תחנת כבלים

עתיים

השתלטות על תחנת כבלים, סחיטה באיומים, החזקה ונשיאה של נשק שלא כדין, חבלה בכוונה מחמירה והחזקת סם מסוכן — אישומים חמורים אלה כלולים בכתב האישום שהוגש לבית־המשפט המחוזי בתל־אביב נגד יוסף חייט (39) תושב בת־ים.

בכתב־האישום נאמר, כי הנאשם פנה למפעיל תחנה לשידור טלוויזיה בכבלים בבת־ים ודרש ממנו שיכניס אותו כשותף בתחנה — או שיעזוב את התחנה לחלוטין. חייט הצטרף אל מפעיל התחנה בעת שזה היה בדרכו לגבות כספים מדיירים עבור השידור בכבלים, נטל לעצמו את הסכום שנגבה בסך 1,000 דולר ונתן למפעיל התחנה 70 ש"ח בלבד. בדרך זו אילץ הנאשם את מפעיל התחנה להעבירה לרשותו.

התובעת, עו"ד ניצה דיקובסקי, טוענת עוד בכתב־האישום, כי ברשותו של הנאשם נתפס אקדח אותו נשא ללא רשות. בסוף שנת 87 הופיעו הנאשם ועוד שלושה אלמונים בביתו של מיכאל ביטון ברחוב אנילביץ בבת־ים ואמרו לבעל הדירה, כי יש לו 48 שעות כדי לפנות את דירתו ולעזוב את בת־ים, כיוון שהגיעה לאוזניהם שמועה כי הוא „מלשן במשטרה". חייט פנה לבעל הדירה ואמר לו, כי „מוטב שיחשוב פעמיים", כיוון שאחד מחבריו שנילווה אליו היה כעבר „חבר במאפייה האיטלקית והוא הורג אנשים כמו זבובים, הוא היטלר".

לפי כתב האישום, הצליח הנאשם לסחוט באיומים והפחדות 200 ש"ח ממיכאל ביטון, ומשזה התחייב בתשלום נוסף — שלף חייט סכין, דקרו בבטנו ואיים כי יהרוג אותו אם יתלונן במשטרה.

השיבושים במערכת הבריאות לשיא חדש

כל בתי־החולים הציבוריים פועלים היום במתכונת שבת

רופאי המדינה ורופאי קופ"ח יקיימו היום ישיבה ראשונה משותפת לתיאום עמדות על נקיטת צעדים משותפים בעתיד ● שרת־הבריאות: להפקיע הטיפול במשבר מידי משרד־האוצר ● ח"כ יציב לנסים: הפסק המאבק האכזרי והציני נגד בתי־החולים

רונית מורגנשטרן

השיבושים הממושכים במערכת הבריאות מגיעים היום לשיא, כשבכל בתי־החולים הציבוריים בארץ, גם הממשלתיים וגם אלה של קופ"ח, יושבתו החל מהשעה 7.00 בבוקר למשך 24 שעות. בבתי־החולים יופעלו שירותי חירום במתכונת שבת ויתקבלו מקרים דחופים בלבד.

נציגים של ארגון רופאי המדינה ורופאי בתי־החולים של קופ"ח יקיימו היום ישיבה משותפת ראשונה מסוגה מאז פתחו שני הגופים במאבק נפרד להשגת הסכם שיאפשר קיצור תורים לניתוחים אלקטיביים.

שני ארגוני הרופאים ייפגשו היום כדי לתאם עמדות לגבי נקיטת צעדים משותפים בעתיד. בקרב רופאי בתי־החולים של קופ"ח יש המתנגדים לשיתוף הפעולה עם רופאי המדינה בטענה, שרופאי המדינה ישבו על הגדר ולא סייעו לרופאי קופ"ח במאבקם כשאלה נזקקו לו, ועוד הפריעו כשלא חיכו עם המאבק שלהם עד לאחר שרופאי קופ"ח היו מקבלים תשלום ראשון עבור ההסכם שנחתם עימם.

שרת־הבריאות רואה בשביתה סימן לכשלון האוצר בניהול המו"מ עם רופאי המדינה. באוצר שוקלים החזרת נציג של משרד הבריאות למו"מ עם רופאי המדינה.

על התיאום בין שני ארגוני הרופאים נמסר ממשרד הבריאות, כי המשרד הזהיר כבר לפני מספר חודשים, שהצמדות המאבקים של שני הארגונים תהיה התוצאה של הכשלון במו"מ עמם. „כבר אז הצענו לאוצר לנהל מו"מ משותף עם שני הגופים והצעתנו נדחתה", אמר דובר משרד־הבריאות.

ממשרד־האוצר נמסר, שהרופאים דחו כל הצעה שהביא האוצר למו"מ עד כה. „לדעתנו, הרופאים הגיעו למו"מ שלשום כשכבר מראש הם החליטו על ההשבתה היום. ביקשנו מהרופאים שיביאו הצעה נגדית משלהם להצעת האוצר ואנחנו נבחן אותה ביסודיות".

יו"ר ארגון רופאי המדינה, ד"ר יהושע וייסברוט, אמר בתגובה: „אם מקובל על האוצר שנגיש תוכנית מצדנו, או יש אפשרות שנעבד תוכנית חילופית, שתהיה יותר מפורטת אולי, אבל שבאוצר לא יצפו, שהיא תהיה שונה במהותה מהמודל של ההסכם עם רופאי קופ"ח. מודל טוב לא צריך לזרוק לפח".

מועד חדש למו"מ עדיין לא נקבע.

שרת־הבריאות שיגרה מברק דחוף לראש הממשלה ובו דרישה לדיון יסודי ומקיף במשבר במערכת הבריאות בישיבתה השבועית של הממשלה ביום א'. השרה מתריעה במברקה על סכנה אמיתית להתמוטטות מערכת שירותי האישפוז וסכנה לשלומם של החולים. היא חוזרת על הצעתה להקים וערת שרים מיוחדת, שתוסמך לברר ולהחליט על פתרונות למצב, וקוראת להפקיע את הטיפול במשבר מידיו של משרד־האוצר, הנוקט קו מתנשא ונוקשה במו"מ.

ח"כ (גר יציב) ממפ"ם שלח אתמול מברק לשר־האוצר ובו קרא לו לחדול מן המאבק הציני והאכזרי שהוא מנהל נגד בתי־החולים, להתפנות כליל מכל עיסוקיו האחרים ולהתמסר מיד בעורח בלעדי להצלת מערכת הבריאות המתמוטטת.

בית־הדין האזורי לעבודה בתל־אביב דחה אתמול את הדיון בבקשת הנהלת קופת־החולים להוציא צווי מניעה נגד רופאי קופת־חולים, ליום ראשון הקרוב, לאחר שפרקליטם, עו"ד שמחה קיומן, ביקש מהשופט שהות להכין את נימוקי הרופאים לבקשת ההנהלה.

חריש יחליט בקרוב אם יבקש הסרת חסינותו של כהנא

בצלאל עמיקם

היועץ המשפטי לממשלה, יוסף חריש, יחליט תוך ימים ספורים אם להמליץ בוועדת הכנסת להסיר את חסינותו של מנהיג „כך", ח"כ מאיר כהנא.

אתמול זימן חריש ללשכתו את פרקליטו של כהנא, ד"ר בארי, לשימוע, חשימוע נעשה על־פי בקשתו של כהנא עצמו.

הפרקליטות ביקשה את הסרת חסינותו של ח"כ כהנא בגין שני סעיפי אישום.

בסעיף הראשון מואשם ח"כ כהנא בהפצת כרוז המעועד לערביי ישראל ובו הם נדרשים לצאת מהארץ ולגור עם אחיהם באחת ממדינות ערב או להישאר כאן במעמד של משוללי זכויות לאומיות. בסעיף השני הוא מואשם בהעלבת קצין משטרה. הדבר אירע במהלך אסיפה שבה הוטחה בח"כ כהנא ביצה שלכלכה את מקטורנו. כהנא הראה את המקטורן לקצין המשטרה ואמר לו, תוך כדי מריחת שאריות הביצה על מדיו של הקצין, כי „כשם שאני התלכלכתי גם אתה תתלכלך".

בפגישה השתתפו גם פרקליט המדינה, יונה בלטמן, סגנו יהושע רזניק והממונה על החקיקה, ברוך אברהמי.

מסך ראשון

גיורא מנור

שבע נפשות מחפשות פסיכיאטר

מחזה ישראלי, המוצג כבר בהפקה שלישית, אינו תופעה שכיחה. זכה א.ב. יהושע, ש„לילה במאי" שלו מועלה שוב, הפעם על בימת ה„חאן" בירושלים, בבימויו של רוני ניניו.

לראשונה, לפני שנים רבות, היה סיפור הלילה המוזר בתקופת ההמתנה ערב מלחמת ששת הימים בגדר תיאור אווירה ומצב, המביא אח ואחות, בעל ובעל לשעבר, אמא ועוד דמויות למעשים מוזרים. בהפקה השנייה, בחיפה, כל הסיפור נשמע פשוט קצת מיושן ומיותר. הפעם דוחף הבמאי את שחקניו לעבר השגעון הקליני ממש.

הבעל, שהוא רופא פסיכיאטר במקצועו (תפקיד מלא צעקנות של שחקן צעיר בשם אילן חולן) בעצמו כמעט בלתי שפוי.

כידוע, יש פסיכיאטרים פסיכים. אשתו (אורה מאירסון), מגלמת דמות נוירוטית משכנעת אבל למה היא התחתנה איתו? אחיה אבינועם (יהודה אלמגור) הוא מקרה קליני נוסף והאם (דבורה קידר בתפקיד מצויין) סובלת מהזיות ובאמת זקוקה לאישפוז.

ומה שהתכוון להיות קרב משפחתי איכסני הופך לתסבוכת נפשית, אבל כזאת שאינה מבהירה מה גרם למוזרויות, כי איש אינו מתעניין בעצם בפסיכולוגיה של הדמויות.

טוביה טבי, כמשורר שחור מאפריקה, נשמע כמין טפשון שטחי, ואילו עליזה רוזן, כחברתו המבוגרת של האח התמהוני טובה ומתקבלת על הדעת, אבל התפקיד קטן עליה. כן, יש גם איזו גמנזיסטית חביבה ובלתי מזיקה אבל לא מובן מדוע מספרים לנו את כל זה.

בקיצור, מקרה קשה של התמוטטות משפחתית שאווירת ערב המלחמה לא יצרה אותה ויש להניח שגם לא תפתור אותה.

סכסוך עבודה על רקע חלוקת בונוסים ב„המזרחי"

אורי נחשון

סכסוך עבודה פרץ בבנק המזרחי, בעקבות כוונת ההנהלה לחלק את הבונוסים לעובדי הבנק באופן סלקטיבי.

ביום שלישי נערכה פגישה בין ראשי ועד העובדים לנציגי הנהלת הבנק. העובדים הזכירו למנכ"ל, מיכאל צביגרי, כי הוא הבטיח לחלק בונוסים על רווחי הבנק ב־87 וביקשו שיפרע את ההבטחה. בהנהלת הבנק הבהירו לעובדים, כי מועצת המנהלים אכן אישרה להעניק בונוסים בסכום כולל של כמיליון דולר, אולם חלוקתם תיעשה באופן סלקטיבי על־פי שיקולי ההנהלה ולא יינתן בונוס אחיד לכולם.

בתגובה הודיע אתמול הוועד לעובדים, כי אין מחובתם להגיע לכנס סניפי המרכז שביקש לכנס צביגרי, והעובדים חוזימו את הכנס. הוועד גם שלח אתמול מכתב לכל עובדי הבנק ובו נמסר להם, כי חלה החרפה ביחסיו עם ההנהלה, בגלל הפרת של חוקי עבודה. בנוסף לפרשת הבונוסים טוענים ראשי הוועד נגד קבלת עובדים על בסיס חוזים אישיים לבנק.

בתגובה אמר דובר „המזרחי", כי ההנהלה רואה בחומרה את צעדי העובדים. בעניין החוזים האישיים ציין הדובר, כי התקבלו במסגרת זו שני כלכלנים בכירים, והדבר נעשה בהסכמת הוועד.

יצויין, כי חלוקה סלקטיבית של בונוסים מתפשטת בימים אלה גם את בנק לאומי.

מחר ב„על המשמר"

ובמוספו השבועי חותם

- מיטראן, הנצחון והשלכות מכך – ארנון יפה, פאריס
- מפלגת־העבודה: מירשם לתבוסה – מארק גפן

חם בכינוס הסוציאליסטי במדריד – דפנה ורדי

- סיפור הצלחה של תינוקת ערביה על־ידי רופאי חיל־חים – יואב אביב
- אגם ברוך – בדרך להתייבשות – שלמה גלזר
- על תבושה שאבדה – יעל לוטן
- יש דיבור: אישי־חופשי – חיפוש אחר התי
- עמירם כהן – על הפניס; יוסף מונדי – רשימות מן החבית; גיורא מנור – קולנוע; יואב אביב – זכוכיות; גדעון ספירו – הומניסטן; דורית קדר – תערוכות; דני ורט – קולנוע

בחותם

- שחוברת לה יחדיו – יום ירושלים בין מזרח העיר ומערבה – מאת טלי ברזילי־זוננפלד
- בוחן כליות ולב – יחידת השתלת הכליות בתל־השומר מושבתת – מאת רונית תמרי
- כשמן בעצמותיה – בן־שמן בת 60, עתידה פרימן בת 80 – מאת אחוד דור
- התארגנות הפורום לחופש העיתונות – מאת זהבה מוזס

למה דווקא אני!! סיפור צעירון של עופר בעת מחלתו – מאת יעקב לזר

- מועמד לשגריר – מואפק חורי, אולי שגריר בליבריה – מאת יהודה צור
- אומרים אהבה יש בעולם – סרט חדש „חבר של חברה שלי" – מאת יעל ישראל
- חנך יפה רעיותי – ערב שירים ישראליים בביצוע מירה זכאי – מאת יוסי שיפמן
- עשה לך פסל – חזרתו ליחדות של האמן ג'ורג' ז'נקלו – מאת חיים מאור

יחי! תחי! קדימה! – פלקטים של מפ"ם של פעם

- מדורים וטורים – חלו חותם
- שלום־בית – מאת חוה יוסף
- טורים מאת: עודד ליפשיץ, יעקב לזר, גיגו, אלי הכהן, זאב צחור, צבי סולוב, גיורא מנור, שמואל בונים, חנה איש־הורביץ

בדפים לספרות

יעקב סימן־טוב: „האדם, התבנית, נוף המולדת" – על „שרשי אויר" לרות אלמוג

- ישראל שמיר: „ככת זה התחיל" – על ספרו של בני מוריס, „לידתה של בעיית הפליטים הפלסטינים"
- דינה קטן בן־ציון: „ברוך כשלונך", על „קדיש" לאלן גינזבורג
- א.ב. יפה: לאה גולדברג לילדים

„כור" התחייב לממן פיצויים מוגדלים לעובדים שיפרשו מרצון מ„אליאנס"

עלות הפרישה עשויה להסתכם ב־9 מיליון דולר ● הוועד הסכים לצמצום מספר העובדים ב־200, לניידות עובדים ולשינוי מבנה השכר ● המחלוקת בעניין שיעור הוויתור על השכר — בעינה

אודי נחשון, חיים מרגלית, יואב אביב, שלמה גלזר

קונצרן „כור" התחייב לממן את פיצויי הפיטורים המוגדלים לעובדי „אליאנס" שיפרשו במסגרת תוכנית פרישה מרצון מהחברה. עלות הפרישה עשויה להסתכם בכ־9 מיליון דולר.

הסכמה זו כלולה בטיוטת הסכם ההבראה של „אליאנס", שמתגבשת בין ועד עובדי החברה לראשי האגף לאיגוד מקצועי בהסתדרות. העובדים כבר הביעו נכונות לצמצום כוח האדם בחברה ב־200 עובדים. בהיעדר מימון להסכמי הפרישה בקופתה של החברה, תתחייב הנהלת „כור" להחזיר את הכספים למטרה זו.

ביומיים האחרונים הושגה התקדמות במגעים בין ועד העובדים ב„אליאנס" לסגן יו"ר האגף לאיגוד מקצועי, אפרים זילוני, שמרכז את המו"מ. העובדים כבר הסכימו לניידות עובדים במפעל, לצמצום כוח האדם ולשינוי מבנה השכר, באופן שהתוספות הרבות שקיבלו עד כה יגולמו בחלקן בשכר הבסיסי וייקבעו נורמות עבודה חדשות.

הנושא המרכזי שעדיין שנוי במחלוקת הוא ויתור העובדים על שכר ותוספות נלוות. ההסתדרות ממשיכה ללחוץ על העובדים להסכים לוויתור כולל בשיעור 11 אחוז משכרם, שמשמעותו חסכון של כ־3.5 מיליון דולר בהוצאות השכר של „אליאנס" בשנה.

עם סיכום החלק הזה בהסכם ההבראה, יציגו ראשי האגף לאיגוד מקצועי את התוכנית בפני הנהלת „כור", וצפוי כי היא תפנה למטרק ותציע לבטל את הליכי הפירוק. בשלב ראשון יתבקש המפרק לחדש את הייצור במפעל.

אישור של בית־המשפט

כל הסדר והסכם בין הנהלת „אליאנס" לבין עובדי המפעל, או לחילופין, כל הסכם והסדר בין האגף לאיגוד מקצועי בהסתדרות לבין ועדי העובדים במפעל „אליאנס", צריך לקבל אישור של בית־משפט.

דברים אלה אמר המפרק הרשמי של חברת „אליאנס" עורך־דין עמרם בלום, לכתב „על המשמר".

המתח גובר

מתח רב שרר אתמול במפעל הצמיגים „אליאנס" בהדרה. העובדים המובטלים זה היום השלישי במפעל התגודדו בשעות היום ליד שער המפעל, כשהם מתעדכנים מדי פעם בנעשה במשא־ומתן המתנהל בתל־אביב.

בשעות הצהריים איבדו כמה מהעובדים את שלוותם והציתו צמיגים.

הסדר תוך יומיים

„אני יכול להגיד כמעט בביטחון גמור, שתוך יומיים נגיע להסכם שיחייב את כל הצדדים, לפיו יחזור „אליאנס" לפעול ללא צורך בשום גורם חיצוני", כך אמר אתמול חיים הברפלד, יו"ר האגף לאיגוד מקצועי בהסתדרות, במהלך ביקור שערך בכפר־יהושע בגליל התחתון.

צבן: האוצר מציע למקבלי שכר נמוך אצבע משולשת

יצחק שור

שר־האוצר מציע למקבלי הבטחת הכנסה פיצוי על ביטול סובסידיות למוצרים חיוניים בסך של 6 שקלים לחודש, ואילו למקבלי שכר נמוך ולגמלאים הוא מציע אצבע משולשת — אמר אתמול ח"כ יאיר צבן (מפ"ם) בדיון במליאת הכנסת על הצעת אי־האמון של מאיר וילנר (חד"ש) בממשלה.

לדברי צבן, מוכיחים כל המחקרים, כי השובסידיות תורמות לצמצום הפער החברתי, רק קצבאות הילדים עולות בתרומה זאת. אך הממשלה, אשר מקצצת בסובסידיות, כבר שחקה לגמרי את קצבאות הילדים, לוחצת על השכר ופוגעת בגמלאים. ייקור מצרכים חיוניים בשיעור של 25־15 אחוזים מאותתים לציבור כי האוצר הסיר מעצמו את הרסן לבלימת האינפלציה.

בעל הצעת אי־האמון, מאיר וילנר, אמר, כי לפי ד"ר קפמן מן המועצה למען שלום הילד, חיים רבע מיליון ילדים מתחת לקו העוני. לפי מחקר של פרופ' נויפלד חיים 40 אחוז מערביי ישראל מתחת לקו העוני.

שר־האוצר, משה נסים, השיב, כי הכנסת כבר אישרה, בינואר, את התקציב אשר כולל בתוכו החלטה לא לעדכן את מחירי המוצרים המסובסדים, ומינואר היתה אינפלציה בשיעור של 20 אחוז, כך שהמחירים ירדו גם הם ב־20 אחוז. כתוצאה מאי־עדכון המחירים מאז ינואר חשנת נוצרה במשק יציבות.

הכנסת הסירה מסדר יומה את הצעת אי־האמון.